

VOLVOKONCERNEN EKONOMISK REDOVISNING 2003

Volvokoncernens **positiva trend** fortsatte under 2003. Resultatet, exklusive nedskrivning av aktier, **mer än fördubblades**. Förbättrad lönsamhet i lastbilsverksamheten i Nordamerika, stark intjäningsförmåga inom Anläggningsmaskiner och ytterligare ett starkt resultat från Volvo Penta, bidrog till det **förbättrade resultatet**. Kassaflödet förbättrades avsevärt. Resultat per **aktie ökade** till 10:30 kronor, exklusive nedskrivning av aktier.



VOLVO

1	Verksamhetsåret 2003
2	Volvoaktien
4	Resultatutveckling
6	Finansiell ställning
8	Kassaflödesanalys
10	Finansiella mål
11	Lastvagnar
14	Bussar
16	Anläggningsmaskiner
18	Volvo Penta
20	Volvo Aero
22	Financial Services
24	Kärnvärdena i praktiken
26	Koncernens styrning
28	Koncernledning
30	Styrelse och revisorer
	Finansiell Information
32	Resultaträkning
33	Balansräkning
34	Förändringar i eget kapital
35	Kassaflödesanalys
36	Koncernens noter
71	Moderbolaget AB Volvo
84	Förslag till vinstfördelning
85	Revisionsberättelse för AB Volvo
86	11-årsöversikt
94	Definitioner
95	Bolagsstämma
	Volvos nomineringskommitté
	Publiceringstillfällen



Verksamhetsåret 2003

Volvo Lastvagnar startar produktion i Ryssland

Volvo Lastvagnar blev den första västerländska lastbilstillverkaren som startade produktion i eget namn i Ryssland. Den 20 mars invigdes den nya anläggningen för tunga lastbilar i Zelenograd, strax norr om Moskva.

Volvo Anläggningsmaskiner startar produktion i Kina

Den första grävmaskinen som byggts vid Volvo Anläggningsmaskiners nya anläggning i Pudongområdet utanför Shanghai i Kina levererades i början av april.

Volvo Anläggningsmaskiner förvärvade återförsäljaren L.B. Smith i USA

Den 2 maj köpte Volvo Anläggningsmaskiner tillgångarna i L.B. Smith, Inc., som är Anläggningsmaskiners största återförsäljare i USA. Avsikten är att avyttra den förvärvade verksamheten.

Volvo startar produktion av lastbilar i Kina

Den 9 juni undertecknade Volvo Lastvagnar ett avtal om ett samriskbolag med China National Heavy Truck Corporation, för tillverkning av lastbilar. Produktionen beräknas börja under det första kvartalet 2004.

Volvo Lastvagnar introducerade nya lastbilmodeller

Volvo Lastvagnar lanserade nya Volvo NH i Brasilien. Modellen har utvecklats för den sydamerikanska marknaden och byggs i Brasilien. Lanseringen av Volvo NH följdes av introduktionen av nya Volvo FH och Volvo FM i Sydamerika. Den nya lastbilen i klassen

17–23 ton, Volvo VM, introducerades också under 2003. Produktintroduktionerna innebär att Volvo Lastvagnars hela produktutbud är förnyat i Sydamerika.

Den 5 juni presenterade Volvo Lastvagnar nya Volvo FH16. Den är utvecklad för att möta efterfrågan på tyngre och längre fordonskombinationer. Volvo FH16 är utrustad med en ny 16-liters motor med maximalt 610 hk, vilket gör den till den starkaste lastbilen på den europeiska marknaden.

Volvo Penta introducerar nya produkter

Volvo Penta lanserade en ny generation medeltunga dieselmotorer för fritidsbåtar, de nya elektroniskt styrda dieselmotorerna, D4 på 210 hk och D6 på 310 hk. Motorerna tillverkas i Volvo Pentas motorfabrik i Vara.

Volvo Penta lanserade också dieselmotorn D3 på 130 eller 160 hästkrafter samt den nya segelbåtsmotorn D2-75.

Renault Trucks lanserar nya Renault Master

Renault Master har ny exteriör och interiör, ny motor och förbättrad prestanda. Utöver detta drar användaren av Renault Master fördel av ett nätverk av specialister inom transportfordon, bestående av 1.350 försäljnings- och serviceställen i Europa.

Volvo förvärvar Bilias lastvagns- och entreprenadmaskinsverksamhet

Bilias lastvagns- och entreprenadmaskinsverksamhet förvärvades under det tredje kvartalet genom att huvuddelen av Volvos innehav i Bilia lämnades i utbyte mot 98% av aktierna i den förvärvade verksamheten, Kommersiella Fordon Europa AB (KFAB). KFAB är en ledande serviceleverantör och återförsäljare av Volvos lastbilar och anläggningsmaskiner i Europa.

Volvokoncernen i euro

	2002	2003
Nettoomsättning, EUR M	19.333	19.151
Rörelseresultat, EUR M ¹	310	716
Rörelseresultat, EUR M	310	274
Resultat efter finansiella poster, EUR M	220	182
Nettoresultat, EUR M	152	33
Resultat per aktie, EUR M ¹	0:36	1:13
Resultat per aktie, EUR M	0:36	0:08
Utdelning per aktie, EUR M	0:87	0:88 ²

1) Exklusive nedskrivning av aktier i Scania AB och Henlys Group Plc.

2) Enligt styrelsens förslag. Styrelsen har dessutom föreslagit en utdelning av 2 aktier i det helägda dotterföretaget Ainax AB för 31 aktier i AB Volvo. Baserat på stängningskursen för A-aktier i Scania den 12 mars, 2004, motsvarar detta ett värde uppgående till 1.58 EUR per aktie.

EUR 1,00=9,1596 SEK i genomsnitt under 2002
EUR 1,00=9,1258 SEK i genomsnitt under 2003

Volvo Aero blir partner i General Electrics nya gasturbin LMS100

Volvo Aero kommer att leverera flera viktiga komponenter till den nya miljövänliga gasturbinen, LMS100, som kan få en mycket viktig roll som ersättare av bland annat kol- och oljeeldade kraftvärmeverk. Det är ett mycket betydelsefullt kontrakt för Volvo Aero, och en utökning av produktsortimentet. Affären beräknas vara värd upp till 800 miljoner USD över en 20-årsperiod.

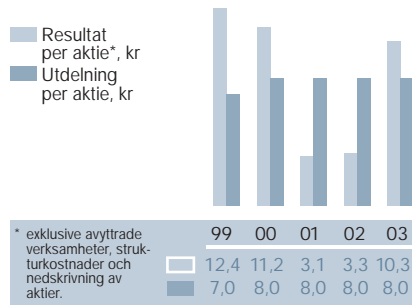
Volvo och ArvinMeritor planerar strategisk allians för axlar

Volvo planerar en strategisk allians för axlar med ArvinMeritor. En avsiktsförklaring har undertecknats mellan de två företagen och ett slutgiltigt avtal beräknas vara klart under första kvartalet 2004.

Händelser efter räkenskapsårets utgång

Den 4 mars 2004 avyttrade Volvo samtliga B-aktier i Scania till Deutsche Bank för cirka 15 miljarder kronor. Affären genomfördes som ett led i Volvos åtagande gentemot EU-kommissionen att avyttra Scania-aktierna senast den 23 april 2004. Efter försäljningen äger AB Volvo 27,3 miljoner A-aktier i Scania AB, motsvarande 24,8 procent av rösterna och 13,7 procent av kapitalet.

Resultat* och utdelning per aktie

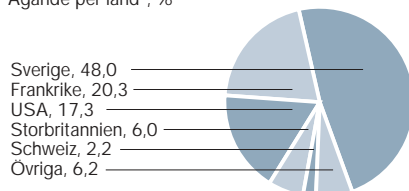


Direktavkastning*, %



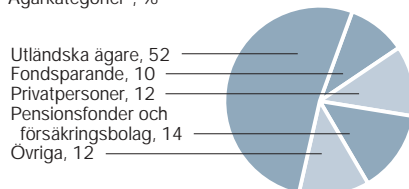
	99	00	01	02	03
* Utdelning i förhållande till aktiekurs	3,2	5,1	4,5	5,6	3,6

Ägande per land*, %



* i procent av kapital, registrerade aktier

Ägarkategorier*, %



* i procent av kapital, registrerade aktier

Volvoaktien

Aktieägarna

Som en följd av ökad internationell handel av aktier över gränserna har Volvo valt att koncentrera handeln av Volvoaktien till börserna i Stockholm, London och New York (NASDAQ).

Under det fjärde kvartalet 2003 beslutade Volvo att ansöka om avlistning från de tyska börserna i Frankfurt, Hamburg och Düsseldorf. Avlistningen planeras vara genomförd under senare delen av 2004.

Dialogen med aktieägarna är viktig för Volvo. Utöver bolagsstämman i april har ett större antal aktiviteter genomförts under 2003. Dessa har varit riktade mot professionella investerare och Volvos privata aktieägare. Webbplatsen Investors på internet (www.volvo.com) är ett viktigt verktyg som gör det möjligt för alla aktieägare att snabbt få relevant information om Volvo. Under 2003 lanserades en prenumerationservice på webbplatsen, där man som aktieägare kan skräddarsy den information man önskar få från Volvo.

Volvoaktien 2003

2003 karaktäriserades av en återhämtning av aktiekurserna på börsmarknaderna världen över. I USA steg Dow Jones Industrial Average med 25% och NASDAQ Composite ökade med 50%. På Stockholmsbörsen i Sverige ökade generalindex med 30%.

Vid slutet av 2003 uppgick Volvos marknadsvärde till 91 miljarder kronor. Volvo var därmed det sjunde största bolaget på Stockholmsbörsen. Volvo B-aktien steg med 55% under 2003, jämfört med en ökning på 27% på MSCI, som är Morgan Stanleys index över europeiska verkstadsbolag. Den effektiva avkastningen på Volvo B under 2003 var 61%. Resultat per aktie uppgick till 0:70 kronor (3:30). Exklusive nedskrivningen av innehaven i Scania AB och Henlys Group Plc, uppgick resultat per aktie till 10:30 kronor, vilket är mer än en tredubbling jämfört med 2002.

Totalt omsattes 436 miljoner Volvoaktier på Stockholmsbörsen, som står för den största delen av omsättningen med i genomsnitt 1,8 miljoner omsatta Volvoaktier per dag.



Volvo var den 11:e mest omsatta aktien, räknat i värde, på Stockholmsbörsen.

Utdelning

Volvos utdelningspolicy är att effektivavkastningen (utdelningen tillsammans med aktiens långsiktiga värdeförändringar) skall överstiga branschgenomsnittet. För räkenskapsåret 2003 föreslår styrelsen att bolagstämman godkänner en kontant utdelning om 8:00 kronor per aktie, motsvarande cirka 3.556 Mkr. Utdelningen motsvarar en direktavkastning på 3,6% beräknat på kursen vid årsskiftet, 220 kronor. Styrelsen föreslår även att drygt 99% av aktierna i dotterföretaget Ainax delas ut till aktieägarna. Aktierna i Ainax motsvarar ett värde på 14:40 kronor per Volvoaktie, baserat på stängningskursen 223:50 för Scania A den 12 mars 2004.

Kreditvärdering

Volvos kapitalstruktur syftar till att balansera förväntningarna från såväl börsen som den finansiella marknaden. Volvo har årliga möten med kreditvärderingsinstitut för att diskutera långivarnas syn på bolaget och bedöma koncernens framtida förmåga att återbetala lån som förfaller till betalning. Koncernen har som mål att vara ett stabilt långsiktigt A-vär-

derat företag som grund för fördelaktig lånfinansiering av viss verksamhet. Finansiella nyckeltal sätts för att uppnå kraven för en långsiktig A-värdering. De finansiella målen för 2003 uppnåddes också vid årsslutet.

Volvo har under det gångna året diskuterat verksamheten med värderingsinstitut, och de har gett sin syn på koncernen. Moody's Investors Service har bekräftat en långsiktig A3 rating, med höjning till stabila utsikter, och en kortsiktig P-2 rating. Standard & Poor's bekräftar kortsiktig A2-värdering. För att kunna utnyttja lokala finansieringsmöjligheter, och för att möta legala krav, har Volvo lokal värdering i Kanada och Japan, på A-nivå. Volvo har även kortsiktig lokal värdering i Australien och i Sverige.

Dow Jones Sustainability Index

Från och med 2002 ingår Volvoaktien i det nyligen lanserade Dow Jones STOXX Sustainability Indexes. Dow Jones Sustainability World Index introducerades 1999 och är det första världsomspännande indexet för företag som anses verka för en långsiktigt hållbar utveckling. Det omfattar 10% av de 2.500 största företagen inom Dow Jones Global Index, med utgångspunkt från miljö samt ekonomiska och sociala faktorer.

De största aktieägarna i Volvo, 31 december 2003¹

	Kapitalandel, % ²
Renault SA	20,0
Franklin Templeton fonder	5,9
Capital Group fonder	2,6
Robur aktiefonder	2,5
SHB	1,8

¹ Som ett resultat av återköpet av egna aktier ägde AB Volvo 5% av bolagets egna aktier den 31 december, 2003.

² Baserat på samtliga aktier.

Aktiekapital 31 december, 2003

Antal registrerade aktier ¹	441.520.885
varav A-aktier ²	138.604.945
varav B-aktier ³	302.915.940
Nominellt värde, kr	6
Aktiekapital, Mkr	2.649
Antal aktieägare	208.540
Privata personer	199.488
Juridiska personer	9.052

¹ Efter återköpet av egna aktier var antalet utestående aktier 419.444.842.

² A-aktier ger 1 röst.

³ B-aktier ger 1/10 röst.

Se vidare sidan 90 för mer detaljerad information om Volvoaktien.

Kursutveckling, Volvo B-aktier kr



Nettoomsättning per affärsområde				
Mkr	2001	2002	2003	% ¹
Lastvagnar	116.568	118.752	116.969	-2
Bussar	16.675	14.035	11.978	-15
Anläggningsmaskiner	21.135	21.012	23.154	10
Volvo Penta	7.380	7.669	7.596	-1
Volvo Aero	11.784	8.837	8.030	-9
Övrigt	7.073	6.775	7.041	4
Volvokoncernen²	180.615	177.080	174.768	-1

¹ Procentuell förändring avser 2003/2002.

² Justerat för ändrade valutakurser ökade nettoomsättningen med 6%.

Nettoomsättning per marknadsområde				
Mkr	2001	2002	2003	% ¹
Västra Europa	93.147	92.331	95.775	4
Östra Europa	6.383	7.437	8.344	12
Nordamerika	54.630	50.206	42.043	-16
Sydamerika	6.018	4.667	4.727	1
Asien	10.862	12.644	15.754	25
Övriga marknader	9.575	9.795	8.125	-17
Volvokoncernen	180.615	177.080	174.768	-1

¹ Procentuell förändring avser 2003/2002.

Rörelseresultat per affärsområde				
Mkr	2001	2002	2003	
Lastvagnar	1.040	1.189	3.951	
Bussar	-524	-94	-361	
Anläggningsmaskiner	891	406	908	
Volvo Penta	658	647	695	
Volvo Aero	653	5	-44	
Financial Services	325	490	926	
Övrigt	143	194	459	
Rörelseresultat¹	3.186	2.837	6.534	
Strukturkostnader	-3.862	-	-	
Nedskrivning av aktier	-	-	-4.030	
Rörelseresultat	-676	2.837	2.504	

¹ Exklusive strukturkostnader och nedskrivning av aktier i Scania AB och Henlys Group Plc.

Rörelsemarginal ¹				
%	2001	2002	2003	
Lastvagnar	0,9	1,0	3,4	
Bussar	-3,1	-0,7	-3,0	
Anläggningsmaskiner	4,2	1,9	3,9	
Volvo Penta	8,9	8,4	9,1	
Volvo Aero	5,5	0,1	-0,5	
Volvokoncernen¹	1,8	1,6	3,7	
Volvokoncernen	-0,4	1,6	1,4	

¹ Exklusive strukturkostnader och nedskrivning av aktier i Scania AB och Henlys Group Plc.

Resultatutveckling

Nettoomsättning

Nettoomsättningen under 2003 uppgick till 174.768 Mkr (177.080) vilket motsvarade en minskning med 1% jämfört med föregående år. Justerat för ändrade valutakurser ökade nettoomsättningen med 6%.

Nettoomsättningen för Volvos lastvagnsverksamhet uppgick till 116.969 Mkr vilket justerat för ändrade valutakurser motsvarade en ökning med 5%. Den ökade omsättningen var främst hänförlig till ökade leveranser i Asien och Östeuropa. I Nordamerika minskade leveranserna med 5% och i västra Europa var Volvokoncernens lastbilsleveranser 4% lägre än under föregående år.

Inom Bussar minskade nettoomsättningen med 15% jämfört med 2002. Minskningen beror delvis på valutakursförändringar. Justerat för dessa effekter minskade nettoomsättningen med 8% till följd av lägre leveranser i Nord- och Sydamerika, delvis motverkat av fördelaktig volymutveckling i Kina och i de nordiska länderna. På en stigande världsmarknad ökade nettoomsättningen inom Anläggningsmaskiner med 18%, exklusive valutakurseffekter, som ett resultat av breddat produktprogram och förbättrade marknadsandelar. Inom Volvo Penta kunde en minskande totalmarknad kompenseras av högre marknadsandelar och nettoomsättningen ökade med 8% justerat för valutakurseffekter. Volvo Aero's nettoomsättning ökade med 4%, justerat för valutakursförändringar, trots krisen inom flygindustrin.

Koncernens nettoomsättning i västra Europa ökade med 4%. Nettoomsättningen i Nordamerika minskade med 16%, på grund av lägre valutakurs på US-dollar samt lägre leveranser av Macklastbilar. Nettoomsättningen i östra Europa och Asien ökade med 12% respektive 25%, medan nettoomsättningen i Sydamerika ökade med 1%.

Fördelningen av nettoomsättning per marknad specificeras ytterligare i vidstående tabell.

Rörelseresultat

Volvokoncernens rörelseresultat, exklusive nedskrivning av aktier, mer än fördubblades under 2003 och uppgick till 6.534 Mkr, jämfört med ett rörelseresultat på 2.837 Mkr föregående år. Resultatförbättringen var främst hänförlig till högre marginaler på nyligen introducerade produkter och kostnadsrationaliseringar. En detaljerad analys avseende förändringar av koncernens rörelseresultat jämfört med 2002 visas i tabellen på sidan 5.

Rörelseresultatet under 2003 för lastvagnsverksamheten uppgick till 3.951 Mkr (1.189). Förbättringen hos de tre lastbilsbolagen, Mack, Renault och Volvo, berodde till stor del på ökade marginaler till följd av prisförhöjningar och kostnadsrationaliseringar. Resultatet har förbättrats i Nordamerika där lönsamheten utvecklades positivt för både Volvo och Mack trots svåra marknadsvillkor. I Europa visade Volvo Lastvagnar fortsatt hög intjäning, och både Renault Trucks och Volvo Lastvagnar rapporterade förbättrade resultat.

Inom Bussar uppgick rörelseförlusten, exklusive nedskrivning av aktier, under 2003 till -361 Mkr, jämfört med -94 Mkr under föregående år. Det lägre resultatet beror till stor del på lägre volymer, fortsatt prispress och valuta effekter. Anläggningsmaskiner redovisade ett rörelseresultat uppgående till 908 Mkr jämfört med 406 Mkr under 2002. Det förbättrade resultatet berodde primärt på ökade volymer på grund av nyligen lanserade produkter samt förbättrade marknadsandelar, delvis motverkat av negativa valuta effekter.

Volvo Pentas rörelseresultat för 2003 uppgick till 695 Mkr (647). Lönsamhetsnivån inom Volvo Penta var fortsatt hög och är ett

Koncernens resultaträkning ¹			
Mkr	2001	2002	2003
Nettoomsättning	180.615	177.080	174.768
Kostnad för sålda produkter	-149.477	-145.453	-141.256
Bruttoresultat	31.138	31.627	33.512
Forsknings- och utvecklingskostnader	-5.391	-5.869	-6.829
Försäljningskostnader	-14.663	-15.393	-15.891
Administrationskostnader	-6.474	-5.464	-5.259
Övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader	-3.071	-2.989	-540
Resultat från Financial Services	325	490	926
Resultat från andelar i intresseföretag	-88	126	166
Resultat från övriga aktier och andelar	1.410	309	-3.581
Strukturkostnader	-3.862	-	-
Rörelseresultat	-676	2.837	2.504
Ränteintäkter och liknande resultatposter	1.653	1.246	1.193
Räntekostnader och liknande resultatposter	-2.653	-1.870	-1.984
Övriga finansiella intäkter och kostnader	-190	-200	-56
Resultat efter finansiella poster	-1.866	2.013	1.657
Inkomstskatter	326	-590	-1.334
Minoritetsandelar i resultat	73	-30	-25
Nettoresultat	-1.467	1.393	298
Resultat i kronor per aktie	-3:50	3:30	0:70

¹ Financial Services redovisat enligt kapitalandelsmetoden.

resultat av högre försäljning och förbättrade bruttomarginaler. Inom Volvo Aero var rörelseresultatet negativt och uppgick till -44 Mkr (positivt: 5). Det lägre resultatet var främst en följd av avsättningar för förväntade förluster på kontrakt på 170 Mkr under det fjärde kvartalet.

Rörelseresultatet inom Financial Services uppgick till 926 Mkr (490). Den fördelaktiga utvecklingen med tio kvartal av succesivt ökande resultat var framförallt hänförlig till lägre kreditförluster i den amerikanska kundfinansieringsverksamheten och till starka resultat för verksamheterna i Europa och andra delar av världen.

Koncernens rörelseresultat inkluderade nedskrivning av aktier i Scania AB och Henlys Group Plc under det fjärde kvartalet med 3.601 Mkr respektive 429 Mkr.

Koncernens rörelseresultat under 2002 påverkades negativt av avsättningar på 807 Mkr, avseende ett underskott i koncernens svenska pensionsstiftelse för att säkra åtaganden enligt ITP-planen.

Rörelsemarginalen, exklusive nedskrivning av aktier, var 3,7% under 2003, jämfört med 1,6% under 2002.

Valutans inverkan på rörelseresultatet

Effekten av ändrade valutakurser på rörelseresultatet för 2003 jämfört med 2002 var negativ med cirka 900 Mkr.

Den svenska kronan stärktes under 2003 mot stora delar av Volvos inflödesvalutor med negativ effekt på rörelseresultatet. Störst påverkan hade: amerikanska dollar, kanadensiska dollar och brittiska pund. Ändrade avistakurser för övriga valutor hade mindre

Förändring av rörelseresultatet	
Mdr	
Rörelseresultat 2002	2,8
Högre volymer och förbättrade bruttomarginaler	4,8
Högre resultat från Financial Services	0,4
Effekt av valutakursförändringar	-0,9
Lägre aktivering av utvecklingskostnader	-0,8
Högre utgifter för forskning och utveckling	-0,5
Högre försäljnings- och administrationskostnader	-1,2
Underskott i den svenska pensionsstiftelsen 2002	0,8
Högre utdelning från Scania	0,2
Nedskrivning av aktier i Scania och Henlys Group	-4,0
Övrigt	0,9
Rörelseresultat 2003	2,5



Valutans inverkan på rörelseresultatet

Jämfört med föregående år, Mdr kr

Nettoomsättning ¹	-12,3
Kostnad för sålda produkter	8,0
Forsknings- och utvecklingskostnader	0,3
Försäljnings- och administrationskostnader	1,4
Övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader	1,7
Resultat från innehav av aktier och andelar	0,0
Sammanlagd effekt av valutakursförändringar på rörelseresultatet	-0,9

¹ Koncernens försäljningsvärde redovisas till genomsnittliga avistakurser och effekten av gjorda valutaskifringar redovisas bland "Övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader".

Operativt nettoflöde per valuta

Mkr	2001	2002	2003
USD	8.100	7.100	7.500
EUR	8.000	9.700	11.800
GBP	4.200	5.400	3.400
CAD	1.000	1.600	1.600
Övriga valutor	2.800	5.000	5.200
Totalt	24.100	28.800	29.500

Förberedelser för tillämpning av International Financial Reporting Standards

Se vidare not 1 på sidan 36 för en beskrivning av Volvos förberedelser för att tillämpa International Financial Reporting Standards (IFRS) från och med 2005.

effekt. Den sammantagna effekten av ändrade avistakurser var negativ om cirka 2.050 Mkr.

Resultateffekten av termins- och optionskontrakt uppgick till en vinst på 1.243 Mkr (2002: -195 Mkr), vilket medförde en positiv inverkan på rörelseresultatet för 2003 om 1.438 Mkr, jämfört med 2002.

Ändrade avistakurser vid omräkning av utländska dotterbolags resultat samt omvärdering av balansposter i utländsk valuta hade en negativ effekt om 290 Mkr.

Räntenetto

Räntenettet för året uppgick till -791 Mkr (-624). Det lägre räntenettet förklaras i huvudsak av lägre avkastning på finansiella tillgångar och högre genomsnittlig finansiell nettoskuld under 2003, delvis beroende på ökade avsättningar för pensioner samt förvärvet av Billias lastvagns- och entreprenadmaskinsverksamhet, KFAB.

Inkomstskatter

För 2003 redovisas en inkomstskattekostnad uppgående till 1.334 Mkr jämfört med 590 Mkr under föregående år. Skattekostnaden avsåg främst aktuell skatt.

Minoritetsandelar i resultat

Minoritetsintressen inom Volvokoncernen var främst hänförliga till Volvo Aero Norge AS (22%) och Volvo Aero Services LP (5%).

Nettoresultat

Nettoresultatet uppgick till 298 Mkr (1.393) och resultat per aktie uppgick till 0:70 kronor (3:30). Avkastning på eget kapital var 0,4% (1,7%). Exklusive nedskrivningen av innehaven i Scania och Henlys Group Plc var resultat per aktie 10:30 kronor och avkastning på eget kapital uppgick till 5,7%.

Finansiell ställning**Balansräkning**

Volvokoncernens totala tillgångar uppgick den 31 december, 2003, till 231,3 miljarder kronor, vilket motsvarade en minskning med 8,0 miljarder kronor jämfört med 2002. Tillgångarna minskade med 13,4 miljarder kronor till följd av förändrade valutakurser och med 4,0 miljarder kronor genom nedskrivning av aktier i Scania AB och Henlys Group Plc. Minskningen motverkades delvis av en ökning med 4,0 miljarder kronor relaterad till förändringar i Volvokoncernens struktur, främst genom köpet av Billias lastbils- och entreprenadmaskinsverksamhet, samt med en ytterligare ökning uppgående till 3,6 miljarder på grund av nya redovisningsprinciper för derivat-instrument (se not 1).

Eget kapital och minoritetskapital uppgick den 31 december 2003 till 72,6 miljarder kronor, motsvarande en soliditet på 40,5%, exklusive Financial Services. Koncernens finansiella nettoskuld uppgick till 2,4 miljarder kronor vilket motsvarar 3,3% av eget kapital och minoritetskapital. Förändringar av eget kapital under perioden specificeras på sidan 34. Från och med 2003 tillämpar Volvo nya principer avseende redovisning av för-måner till anställda (se not 1).

Volvos aktieinnehav i Scania AB har vid utgången av 2003 redovisats till ett värde av 20,4 miljarder kronor och en nedskrivning uppgående till 3,6 miljarder kronor har därvid belastat rörelseresultatet. Det redovisade värdet avseende innehavet av B-aktier i Scania har fastställts utifrån den köpeskilling Volvo erhöll då dessa aktier avyttrades till Deutsche Bank den 4 mars, 2004. Det redovisade värdet avseende innehavet av A-aktier i Scania har fastställts till 202 kronor per aktie utifrån aktiens stängningskurs den 31 december 2003.

Koncernens balansräkning, 31 december	Volvokoncernen, exkl. Financial Services ¹			Financial Services			Volvokoncernen totalt			
	Mkr	2001	2002	2003	2001	2002	2003	2001	2002	2003
Tillgångar, Mkr										
Immateriella anläggningstillgångar	17.366	16.919	16.662	159	126	94	17.525	17.045	16.756	
Fastigheter, maskiner och inventarier	30.370	27.789	27.248	2.864	3.010	3.392	33.234	30.799	30.640	
Tillgångar i operationell leasing	15.020	11.155	8.976	14.060	13.284	13.234	27.101	23.525	21.201	
Aktier och andelar	35.145	34.750	9.598	203	236	188	27.798	27.492	1.782	
Långfristiga fordringar i kundfinansieringsverksamhet	19	55	53	26.256	25.348	23.918	26.075	25.207	23.448	
Långfristiga räntebärande fordringar	5.627	4.189	2.911	0	7	5	5.554	4.188	2.769	
Övriga långfristiga fordringar	9.017	8.489	7.879	73	47	59	8.902	8.297	7.718	
Varulager	30.557	27.564	25.848	518	741	611	31.075	28.305	26.459	
Kortfristiga fordringar i kundfinansieringsverksamhet	95	44	65	23.732	22.700	22.894	22.709	21.791	22.554	
Kortfristiga räntebärande fordringar	6.799	4.306	6.502	82	0	0	2.525	1.302	3.863	
Övriga kortfristiga fordringar	29.798	25.767	25.200	2.647	2.126	1.649	31.044	25.693	24.903	
Aktier i Scania	–	–	20.424	–	–	–	–	–	20.424	
Kortfristiga placeringar	12.997	16.570	19.385	517	137	144	13.514	16.707	19.529	
Kassa och bank	11.877	7.584	8.717	2.417	1.602	654	13.869	8.871	9.206	
Tillgångar	204.687	185.181	179.468	73.528	69.364	66.842	260.925	239.222	231.252	
Eget kapital och skulder										
Eget kapital	85.185	78.278	72.420	7.550	7.494	8.004	85.185	78.278	72.420	
Minoritetskapital	391	247	216	0	0	0	391	247	216	
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	14.632	16.218	15.264	15	18	24	14.647	16.236	15.288	
Övriga avsättningar	14.085	13.893	12.792	4.342	2.828	2.256	18.427	16.721	15.048	
Lån	29.710	22.494	24.677	57.956	54.270	52.852	81.568	72.437	74.092	
Övriga skulder	60.684	54.051	54.099	3.665	4.754	3.706	60.707	55.303	54.188	
Eget kapital och skulder	204.687	185.181	179.468	73.528	69.364	66.842	260.925	239.222	231.252	
Andel eget kapital och minoritetskapital, %	41,8%	42,4%	40,5%	10,3%	10,8%	12,0%	32,8%	32,8%	31,4%	

¹ Financial Services redovisat enligt kapitalandelsmetoden.

I februari och mars 2004 tillkännagav Henlys Group Plc att företagets resultat under 2004 bedöms bli väsentligt försämrat jämfört med tidigare förväntningar. På basis av den erhållna informationen har bedömningen gjorts att en bestående värdenedgång förelåg vid årsskiftet 2003 avseende värdet av Volvos aktieinnehav i Henlys Group Plc och nedskrivning uppgående till 429 Mkr har belastat rörelseresultatet för 2003. Efter nedskrivningen uppgår det redovisade värdet avseende Volvos aktieinnehav i Henlys Group Plc till 95 Mkr vilket motsvarade akti-

ernas marknadsvärde den 31 december 2003. I oktober 1999 lämnade Volvo ett konvertibelt förlagslån till Henlys Group Plc uppgående till 240 MUSD i samband med Henlys förvärv av den amerikanska skolbussstillverkaren Bluebird. Det konvertibla förlagslånet löper till oktober 2009. I samband med upprättandet av årsbokslutet för 2003 har Volvo analyserat Henlys finansiella ställning och bedömningen har gjorts att nedskrivningsbehov ej föreligger avseende det konvertibla förlagslånet.

Förändring av finansiell nettoställning	
Mkr	
31 december 2002	-6,1
Kassaflöde från den löpande verksamheten	12,9
Nettoinvesteringar i anläggningar och leasingtillgångar	-5,3
Investeringar i aktier, netto	-0,1
Förvärvade och avyttrade enheter	0,0
Kassaflöde efter nettoinvesteringar, exklusive Financial Services	7,5
Förändring av avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser ¹	-1,5
Finansiella skulder i förvärvade och avyttrade enheter	-2,0
Utdelning till aktieägare i AB Volvo	-3,4
Valutaeffekt	3,0
Övrigt	0,1
Total förändring	3,7
31 december 2003	-2,4

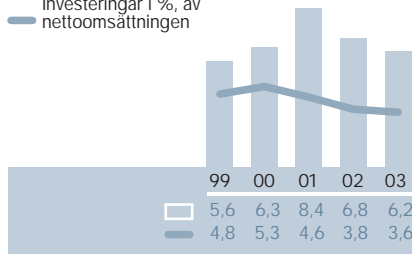
¹ Inkluderar tillämpningen av nya redovisningsregler vilka ökade avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser med 2,3 miljarder kronor och tillskott till pensionsplaner i USA vilket minskade avsättningarna med 0,8 miljarder kronor.

Självfinansieringsgrad, exklusive
Financial Services, %

År	99	00	01	02	03
	127	72	137	196	243

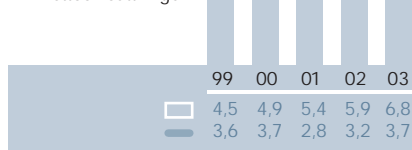
Investeringar, exklusive Financial Services

■ Investeringar, Mdr
— Investeringar i %, av
nettoomsättningen



Forsknings- och utvecklingskostnader

■ Forsknings- och utvecklingskostnader, Mdr
— Forsknings- och utvecklingskostnader i % av nettoomsättningen



Kassaflödesanalys

Kassaflöde

Volvo-koncernens kassaflöde efter nettoinvesteringar, exklusive Financial Services uppgick till 7,5 miljarder kronor, varav det operativa kassaflödet (exklusive effekter från förvärv och avyttringar) var 7,6 miljarder kronor. Det positiva utfallet under 2003 var främst hänförligt till en gynnsam resultatutveckling, minskad kapitalbindning, främst avseende leverantörsskulder och lager, samt låg investeringsnivå. Nettoutbetalningar av pensioner och liknande förpliktelser, räntor och inkomstskatter hade en negativ inverkan. Det pågående kapitalrationaliseringsprojektet inom Volvo-koncernen utvecklas väl och samtliga affärsområden visade ett positivt kassaflöde under 2003.

Kassaflöde efter nettoinvesteringar inom Financial Services var negativt och uppgick till -3,2 miljarder kronor (-4,3).

Investeringar

Investeringar i anläggningar under 2003, exklusive Financial Services, uppgick till 5,8 miljarder kronor (6,3). Investeringar inom Lastvagnar uppgick till 3,9 miljarder kronor (4,5) och utgjordes av maskiner och verktyg för produktion av nya lastbilmodeller i Nordamerika, Brasilien och Frankrike. Investeringar gjordes också i ökad kapacitet i målerierna i Sverige och Frankrike. Investeringarna bibehölls på samma nivå som under föregående år inom Bussar 0,2 miljarder kronor och inom Volvo Aero 0,3 miljarder kronor. Investeringarna minskade inom Anläggnings-

maskiner från 0,7 miljarder kronor till 0,5 miljarder kronor och ökade inom Volvo Penta från 0,2 miljarder kronor till 0,4 miljarder kronor.

Investeringar i leasingfordon uppgick till 0,1 miljarder kronor. Inom Financial Services uppgick investeringar i leasingfordon till 5,2 miljarder kronor och avsåg främst verksamheterna i Nordamerika och västra Europa.

Förvärv och avyttringar

Investeringar i aktier och andelar uppgick under 2003 till -0,1 miljarder kronor (-0,1).

Förvärvade och avyttrade verksamheter hade en mindre påverkan på kassaflödet under 2003. Under 2002 påverkades kassaflödet negativt med 0,1 miljarder kronor.

Finansiering och utdelning

Ökningen av lån ökade under 2003 likvida medel med netto 1,9 miljarder kronor, varav årets nyupplåning, främst emission av obligationer och certifikatprogram, tillförde 25,4 miljarder kronor. Minskningen av lån under 2002 reducerade likvida medel med netto -0,1 miljarder kronor.

Under året utbetalades utdelning uppgående till 3,4 miljarder kronor, vilket motvarar 8:00 kronor per aktie, till AB Volvos aktieägare.

Förändring av likvida medel

Volvo-koncernens likvida medel ökade under året med 3,2 miljarder kronor och uppgick till 28,7 miljarder kronor per den 31 december 2003.

Kassaflödesanalys i sammandrag			
Mdr kr	2001	2002	2003
Rörelseresultat	-1,0	2,3	1,6
Avskrivningar	7,0	7,8	7,2
Övriga ej kassapåverkande poster	0,0	1,0	4,1
Förändringar i rörelsekapital	6,0	0,4	0,7
Finansiella poster och betalda inkomstskatter	-2,3	-1,1	-0,7
Kassaflöde från den löpande verksamheten	9,7	10,4	12,9
Investeringsverksamheten			
Investeringar i anläggningar	-7,7	-6,3	-5,8
Investeringar i leasingtillgångar	-0,5	-0,1	-0,1
Försäljning av anläggningar och leasingtillgångar	1,1	1,1	0,6
Fordringar i kundfinansieringsverksamhet, netto	0,8	0,0	0,0
Aktier och andelar, netto	3,2	-0,1	-0,1
Förvärvade och avyttrade verksamheter	14,7	-0,1	0,0
Kassaflöde efter nettoinvesteringar exkl Financial Services	21,3	4,9	7,5
Kassaflöde efter nettoinvesteringar, Financial Services	-5,3	-4,3	-3,2
Kassaflöde efter nettoinvesteringar, Volvokoncernen	16,0	0,6	4,3
Finansieringsverksamheten			
Nettoförändring av obligationslån och övriga lån	6,2	-0,1	1,9
Lån till utomstående, netto	0,2	1,7	0,9
Återköp av egna aktier	-8,3	-	-
Utdelning till AB Volvos aktieägare	-3,4	-3,4	-3,4
Övrigt	0,1	0,1	0,1
Förändring av likvida medel exklusive omräkningsdifferenser	10,8	-1,1	3,8
Omräkningsdifferenser på likvida medel	0,6	-0,7	-0,6
Förändring av likvida medel	11,4	-1,8	3,2

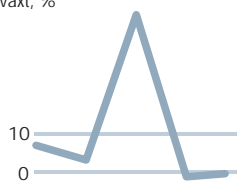
Operativt kassaflöde exklusive Financial Services			
Mdr kr	2001	2002	2003
Rörelseresultat	-1,0	2,3	1,6
Avskrivningar	7,0	7,8	7,2
Övrigt	3,7	0,3	4,1
Kassaflöde från den löpande verksamheten	9,7	10,4	12,9
Nettoinvesteringar i anläggningar och leasingtillgångar	-7,1	-5,3	-5,3
Kundfinansieringsfordringar, netto	0,8	0,0	0,0
Operativt kassaflöde	3,4	5,1	7,6

Kommande investeringar, godkända ¹	
Mdr kr	
Lastvagnar	4,7
Bussar	0,2
Anläggningsmaskiner	0,9
Volvo Penta	0,0
Volvo Aero	0,1
Övriga bolag	0,5
Totalt	6,4

¹ Avser fastigheter, maskiner och inventarier.

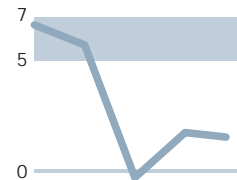
Kassaflödesanalys i sammandrag, Financial Services			
Mdr	2001	2002	2003
Kassaflöde från den löpande verksamheten	4,5	4,9	4,1
Nettoinvesteringar i kreditportföljen, etc	-9,8	-9,2	-7,3
Kassaflöde efter nettoinvesteringar	-5,3	-4,3	-3,2

Nettoomsättning*, tillväxt, %



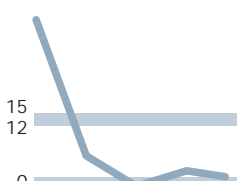
	99	00	01	02	03
*Exklusive avyttrade verksamheter	8	3	50	-2	-1

Rörelsemarginal*, %



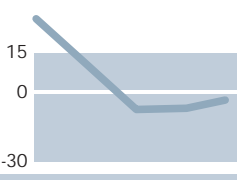
	99	00	01	02	03
*Exklusive avyttrade verksamheter	6,4	5,5	-0,4	1,6	1,4

Avkastning på eget kapital, %



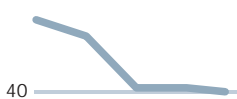
	99	00	01	02	03
	34,9	5,0	-1,7	1,7	0,4

Finansiell nettoställning i procent av eget kapital, %



	99	00	01	02	03
	29,3	10,6	-8,2	-7,7	-3,3

Soliditet*, %



	99	00	01	02	03
*Exklusive avyttrade verksamheter	67	61	42	42	40

Finansiella mål

Volvos ambition för perioden till och med 2005 är att uppnå en uthållig lönsamhet över branschgenomsnittet. Uthållig lönsamhet drivs av stark och lönsam tillväxt i kombination med hög operativ effektivitet. För att kunna erbjuda produkter och tjänster av världsklass krävs att investeringarna bibehålls på en konkurrenskraftig nivå. Ett antal koncernövergripande finansiella mål har utformats som stöd för att uppnå tillväxtstrategin och skapa en konkurrenskraftig avkastning till aktieägarna. Dessa mål omfattar tillväxt, rörelsemarginal, avkastning på eget kapital och kapitalstruktur. De finansiella målen är satta, och skall utvärderas över en konjunkturcykel.

Tillväxt

Volvo-koncernens ambition är att nettoomsättningen ska öka med minst 10% per år. Målet ska uppnås genom både organisk tillväxt och förvärv. Under perioden 1999–2003 var den genomsnittliga tillväxttakten, exklusive avyttrade verksamheter, 11,7% per år.

Rörelsemarginal

Målet för rörelsemarginalen är att den under en konjunkturcykel ska ligga mellan 5% och 7%. Den genomsnittliga rörelsemarginalen för Volvo-koncernen under 1999–2003 var 2,9% per år.

Avkastning på eget kapital

Långsiktigt skall avkastningen på eget kapital mer än kompensera för inflation, liksom för industriell och finansiell risk. Målet är att uppnå en avkastning på eget kapital på mellan 12% och 15% över en konjunkturcykel. Avkastningen på det egna kapitalet under 1999–2003 uppgick i genomsnitt till 8,1% per år.

Finansiell ställning

En stark finansiell ställning och ett konkurrenskraftigt kassaflöde är en grundläggande förutsättning för att kunna bibehålla en hög nivå på investeringar i forskning och utveckling, produktutveckling samt inom produktion – detta för att kunna tillhandahålla produkter och tjänster av världsklass.

Koncernens mål är att upprätthålla ett förhållande mellan finansiell nettoställning, exklusive Financial Services, och eget kapital på en nivå mellan 15% finansiella nettotillgångar och 30% finansiella nettoskulder. Soliditeten, exklusive Financial Services, bör inte understiga 40%. Soliditeten inom Financial Services bör inte understiga 10%.

Vid slutet av december 2003 uppgick den finansiella nettoställningen inom Volvo-koncernen till en nettoskuld på 2,4 miljarder kronor, vilket motsvarar en skuldsättningsgrad på 3,3%. Den 31 december 2003, uppgick Volvo-koncernens soliditet, exklusive Financial Services, till 40,5%. Soliditeten inom Financial Services var 12,0% vid samma tidpunkt.

Lastvagnar

Volvokoncernen är en av världens största tillverkare av tunga lastbilar. Grunden är lagd för en offensiv utveckling av både nya lastbilar och tjänster, inklusive system för telematik, e-handelslösningar och nya former av finansiering.

De tre varumärkena – Mack, Renault och Volvo – har mycket konkurrenskraftiga produkter och försäljning över hela världen.

Koncernens totala leveranser under 2003 uppgick till 155.989 fordon, en minskning med 1% jämfört med samma period föregående år. I Europa levererades 92.083 lastbilar att jämföras med 96.289 lastbilar under 2002. Leveranserna i Nordamerika minskade med 5% jämfört med året innan, och uppgick till totalt 34.756 fordon. Leveranserna i Asien, inklusive Mellanöstern, fortsatte utvecklas positivt, särskilt i Iran.

Mack Trucks

Mack är en av de största tillverkarna av tunga lastbilar och lastbilskomponenter i Nordamerika. Ända sedan företaget grundades år 1900 har Mack fokuserat på styrka och hållbarhet, vilket bidragit till att göra företaget till ett av de starkaste varumärkena inom tunga lastbilar på den nordamerikanska marknaden. I USA är Mack den klart ledande tillverkaren av lastbilar i anläggningssegmentet. Den absoluta merparten av Macks fordon har egentillverkad drivlina vilket är unikt inom den nordamerikanska lastbilsindustrin.

Överflyttningen av produktionen till New River Valley slutfördes 1 maj 2003.

Till följd av Mack Granite-modellens framgång på marknaden för anläggningslastbilar, lade Mack ner produktionen av RD-modellen vid slutet av 2003. Beslutet innebär en renodling av produktprogrammet där lastbilarna får ett bredare användningsområde.

Totalt har Mack försäljning och service i mer än 45 länder.

Macks leveranser minskade till 18.991 lastbilar under 2003 att jämföras med 23.245 lastbilar året innan. Minskningen berodde delvis på konkurrens från tillverkare som har kunnat erbjuda motorer som inte uppfyller miljökraven i EPA '02, liksom produktionsöverflyttningen av lastbilar för fjärrtransporter från Winnsboro till fabriken i New River Valley under det första halvåret 2003.

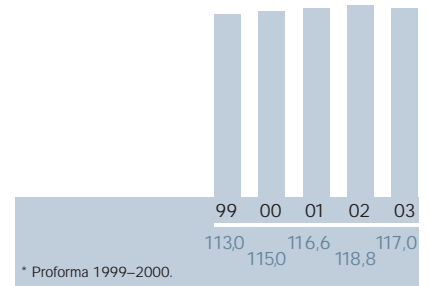
Renault Trucks

Renault Trucks är en av Europas största lastbilstillverkare. Företaget har sitt ursprung i företagen Berliet och Renault vilka grundades 1895 respektive 1898. Med ett produktprogram som består av allt från lätta lastbilar för distribution i stadstrafik till tunga lastbilar för fjärrtrafik samt militärfordon, har Renault specialiserat sig på att uppfylla de specifika krav som ställs för dessa segment.

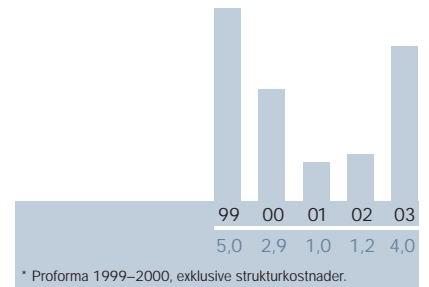
Under 2003 introducerade Renault en lätt lastbil, den nya generationen Renault Master. Renault Master har ny exteriör och interiör, ny motor och förbättrade prestanda. Med nya Renault Master följer en rad nya erbjudanden utformade enligt kundernas önskemål, vilket kommer hjälpa Renault Trucks att förstärka och förbättra sin marknadsandel inom segmentet under 3,5 ton. I mars öppnades ett integrerat kundcenter i Saint Priest utanför Lyon. Detta är ett led i en förbättring som avser att ytterligare förbättra servicenivån och stärka servicenätverket i Europa. Renault Trucks har en stark internationell närvaro med 2.000 återförsäljare och serviceställen runt om i världen, varav 1.350 i Europa. Eftermarknadsservice erbjuds i fler än 80 länder.

Renault Trucks leveranser under 2003 uppgick till 61.686 fordon, vilket är 4% färre än under samma period föregående år. Leveranserna i östra Europa ökade med

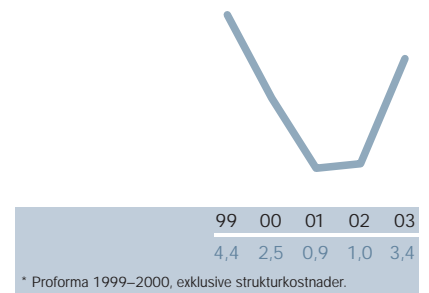
Nettoomsättning*, Mdr



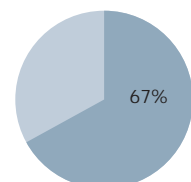
Rörelseresultat*, Mdr



Rörelsemarginal*, %



Nettoomsättning i procent av Volvokoncernens omsättning, %



11%. I västra Europa minskade leveranserna av Renaults lastbilar med 8%, medan leveranserna i andra delar av världen ökade med 6%.

Volvo Lastvagnar

Volvo började sin tillverkning av lastbilar 1928 och har specialiserat sig på tunga lastbilar, med totalvikt på över 16 ton.

Antal fakturerade fordon	Lastvagnar	
	2002	2003
Västra Europa	87.486	82.672
Östra Europa	8.803	9.411
Nordamerika	36.515	34.756
Sydamerika	5.358	5.976
Asien	9.144	16.286
Övriga marknader	9.827	6.888
Totalt	157.133	155.989

Största marknader	Lastvagnar			
	2002		2003	
	Registrerade tunga lastbilar	Marknadsandel, %	Registrerade tunga lastbilar	Marknadsandel, %
Volvo Lastvagnar				
USA	11.025	7,5	13.711	9,7
Storbritannien	5.254	16,9	5.855	17,1
Iran	2.372	n/a	5.463	n/a
Tyskland	4.035	9,3	4.241	9,2
Frankrike	4.146	10,2	4.222	11,5
Brasilien	4.318	14,7	4.127	13,1
Spanien	3.098	12,1	3.861	14,4
Italien	2.805	9,8	2.614	11,2

Renault Trucks

Frankrike	15.597	38,5	13.205	36,0
Storbritannien	1.123	3,6	1.389	4,0
Tyskland	927	2,1	948	2,0
Spanien	5.233	20,1	4.407	16,4

Mack Trucks

USA	20.482	13,6	15.146	10,7
Kanada	2.281	10,7	1.724	7,7

Totalmarknad, tunga lastbilar, tusental



98	99	00	01	02	03	
208	236	246	238	215	215	Västra Europa
255	309	257	170	179	179	Nordamerika

Under 2003 presenterade Volvo Lastvagnar nya Volvo FH16. Volvo FH16 är utrustad med en nyutvecklad 16-liters motor, tillgänglig i två versioner med 610 respektive 550 hk, vilket gör den till den starkaste standardlastbilen på den europeiska marknaden. Under 2003 introducerade Volvo Lastvagnar också en helt ny lastbil, Volvo VM, huvudsakligen för den sydamerikanska marknaden i segmentet 17 till 23 ton. Utöver detta lanserades också en ny generation av Volvo NH, Volvo FH och Volvo FM i Sydamerika. Med dessa produktintroduktioner har Volvo Lastvagnar förnyat hela sitt produktutbud sedan 2000.

Volvo Lastvagnars produkter marknadsförs i över 130 länder och merparten av försäljningen sker i västra Europa samt i Nord- och Sydamerika.

Volvo Lastvagnar har ett omfattande nätverk av återförsäljare och serviceverkstäder i Europa och Nordamerika. Under 2003 förstärktes distributionsnätverket i Europa genom förväret av Billias nätverk av lastbils-återförsäljare. För att ytterligare förbättra kundernas möjligheter att bedriva en konkurrenskraftig verksamhet erbjuder Volvo Lastvagnar också ett omfattande utbud av tjänster.

Under 2003 levererade Volvo Lastvagnar totalt 75.312 lastbilar, vilket är en ökning med 8% jämfört med samma period föregående år. Leveranserna ökade med 15% i Nordamerika och med 37% i Asien. Det är främst kraftigt ökade leveranser till Iran som orsakat den starka utvecklingen i Asien.

Totalmarknad

Totalmarknaden för tunga lastbilar i västra Europa var oförändrad under 2003, jämfört med föregående år. Marknaderna i Tyskland och Storbritannien ökade med 6% respektive 10%, medan marknaderna i Italien och Frankrike minskade. I östra Europa var utvecklingen fortsatt positiv.

Marknaden för tunga lastbilar i USA (klass 8) var 179.000 lastbilar under 2003, vilket var oförändrat jämfört med föregående år. Utvecklingen under det fjärde kvartalet visar dock vissa positiva tecken inom segmentet anläggningsbilar, men osäkerheten består inom övriga segment. Marknaden för tunga lastbilar i Brasilien ökade med 28% jämfört med föregående år.

Branschutveckling

Förväret av Mack och Renault V.I. under 2001 var ett led i den strukturomvandling som under lång tid pågått inom fordonsindustrin. 1965 fanns 40 självständiga tillverkare av tunga lastbilar i västra Europa, idag är antalet färre än tio. Avregleringar och en ökande globalisering har skapat en mycket hård konkurrens som driver utvecklingen mot färre och större transportföretag med en allt mer renodlad verksamhet. Det innebär att också kraven på lastbilstillverkarna ökar. För att möta kundernas behov på ett kostnadseffektivt sätt krävs stora utvecklingsresurser och en rationell produktion.

Marknadsutveckling

Den sammanlagda marknadsandelen för Volvokoncernens lastbilsverksamhet inom tunga lastbilar i västra Europa var oförändrad, 26,6%, under 2003 jämfört med föregående år. Volvo Lastvagnars marknadsandel ökade till 15,2% (14,1) för tunga lastbilar som ett resultat av det framgångsrika nya produktutbudet. Renault Trucks marknadsandel inom segmentet för tunga lastbilar minskade med 1,5 procentenheter till 11,4%, jämfört med samma period föregående år.

I Nordamerika sjönk den sammanlagda marknadsandelen inom tunga lastbilar (klass 8) till 19,8% (20,7). Volvos marknadsandel uppgick till 9,4% (7,8). Ökningen beror på stor efterfrågan på nya Volvo VN. Macks



marknadsandel sjönk till 10,4% (12,9) under 2003. Minskningen är en effekt av en allmän nedgång inom segmenten för anläggningsbilar och lastbilar för lokal distribution. Mack fortsätter dock att bibehålla marknadsandelen inom sitt kärnsegment av anläggnings- och sopbilar.

I Brasilien sjönk Volvos marknadsandel till 24,6% (31,0).

Resultatutveckling

Nettoomsättningen för Volvos lastbilsverksamhet uppgick till 116.969 Mkr under 2003. Justerat för valutakursförändringar innebär det att försäljningen ökade med 5% jämfört med 2002.

Lastvagnars rörelseresultat för 2003 uppgick till 3.951 Mkr (1.189). Förbättringen i de tre lastbilsbolagen, Mack, Renault och Volvo, beror till stor del på ökade marginaler och kostnadsrationaliseringar. Starka kundvärden i Volvo Lastvagnars nya produktprogram, ökade marknadsandelar och ökad effektivitet har bidragit till förbättrat resultat under 2003. Dessa positiva effekter motverkades delvis av negativa valutaeffekter och högre kostnader för forskning och utveckling. Resultatet förbättrades i Nordamerika där lönsamheten utvecklades positivt för både Volvo och Mack trots svåra marknadsvillkor. I Europa visar Volvo Lastvagnar fortsatt hög intjäning, och både Renault Trucks och Volvo Lastvagnar rapporterar förbättrade resultat.

Produktion och investeringar

Lastbilsproduktionen under 2003 uppgick till 75.440 Volvolastbilar (68.610), 52.400 Renaultlastbilar (55.666) och 18.519 Macklastbilar (20.706).

Den 9 juni undertecknade Volvo Lastvagnar ett joint-venture avtal med China National Heavy Truck Corporation, CNHTC, om bildandet av ett joint venture för tillverkning av lastbilar. Produktionen beräknas börja under det första kvartalet 2004 i CNHTCs fabrik i Shandong-provinsen. Den initiala produktionskapaciteten kommer att vara 2 000 lastbilar per år. Volvos produktutbud i Kina kommer att omfatta Volvo FL, Volvo FM9 och Volvo FM12. Målsättningen är att till 2010 öka den årliga produktionen till 10 000 lastbilar med en hög andel lokalt tillverkade komponenter.

Överflyttningen av produktionen av Mack lastbilar för fjärrtransporter från Winnsboro till New River Valley var genomförd 1 maj 2003.

Den 11 juli var alla villkor för Volvos förvärv av Billas lastvagns- och entreprenadmaskinsverksamhet, Kommersiella Fordon Europa AB (KFAB), uppfyllda. KFAB är en ledande serviceleverantör och återförsäljare av Volvos lastbilar och anläggningsmaskiner med verksamhet i de nordiska länderna och i ett flertal andra länder i Europa. Förvärvet av KFABs starka försäljnings- och servicenät kommer avsevärt stärka Volvo Lastvagnars europeiska distributionssystem.

Nettoomsättning per marknad Lastvagnar

Mkr	2001	2002	2003
Västra Europa	60.841	61.406	63.097
Östra Europa	5.526	6.424	7.004
Nordamerika	33.630	33.721	28.151
Sydamerika	3.993	3.277	3.464
Asien	4.659	5.919	9.206
Övriga marknader	7.919	8.005	6.047
Totalt	116.568	118.752	116.969

Antal tillverkade lastbilar

	2001	2002	2003
Volvo			
Volvo FH	28.920	31.880	33.720
Volvo VN and VHD ¹	12.860	14.300	17.080
Volvo FM9, 10 och 12	14.580	15.300	17.480
Volvo FL	6.690	5.640	4.820
Volvo NL and NH	2.400	1.490	1.940
Volvo VM	–	–	400
Totalt	65.450	68.610	75.440

Mack

Mack CH	7.298	7.540	1.744
Mack CL	984	288	64
Mack Vision	2.122	2.523	4.811
Mack Granite	1.099	4.592	6.217
Mack DM	703	528	458
Mack DMM	111	47	–
Mack LE	1.393	1.084	964
Mack MR	3.015	1.668	2.034
Mack RB	488	103	130
Mack RD6	4.532	2.298	921
Mack RD8	86	35	54
Övriga	–	–	1.122
Totalt	21.831	20.706	18.519

Renault

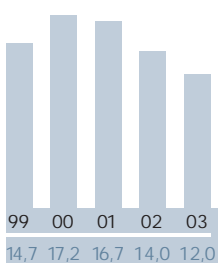
Renault Mascott	11.528	11.446	9.797
Renault Kerax	7.967	7.677	6.674
Renault Midlum	12.764	12.545	12.801
Renault Premium	17.918	16.150	15.567
Renault Magnum	7.027	7.848	7.516
SISU	–	–	45
Totalt	57.204	55.666	52.400

¹ Inkluderar även övriga USA-tillverkade modeller.

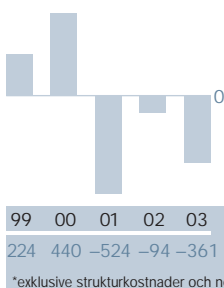
Ambitioner år 2004

Ambitionen för år 2004 är att fortsätta utveckla distributionsnäten i Europa och Nordamerika, inkluderat integreringen av KFAB. Under 2004 kommer de unika varumärkesidentiteterna och produktprogrammen inom Mack, Renault och Volvo att utvecklas vidare.

Nettoomsättning, Mdr

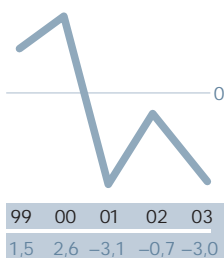


Rörelseresultat*, Mkr

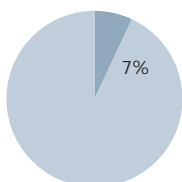


*exklusive strukturkostnader och nedskrivning av aktier.

Rörelsemarginal*, %



*exklusive strukturkostnader och nedskrivning av aktier.

Nettoomsättning i procent av
Volvokoncernens omsättning, %

Bussar

På mindre än fem år har Volvo Bussar förnyat hela sitt produktprogram. Flertalet av de nya bussmodellerna baseras på TX, företagets produktplattform för intercity- och turistbussar. Införandet av TX-plattformen har försett Volvo med det mest moderna produktprogrammet inom bussbranschen. Produktutbudet erbjuder effektiva transportlösningar och inkluderar kompletta bussar och chassier för stads- och intercitytrafik såväl som turistbussar, vilka uppfyller kundernas krav på produkten och miljökrav.

Volvo Bussar erbjuder också ett utbud av tjänster inom service och finansiering. Därigenom erbjuds kompletta, kundanpassade transportlösningar med bästa total ekonomi. Under 2003 ingicks ett avtal med Renault Trucks om försäljning av Volvo-bussar genom Renaults återförsäljarnät i Frankrike. Den franska bussmarknaden är den näst största i Europa och samarbetet med Renault Trucks ger Volvo Bussar tillgång till ett omfattande återförsäljarnät för underhåll, service och reservdelar.

Totalmarknad

Totalmarknaden för turistbussar är fortsatt mycket svag, speciellt i Nordamerika och Europa. Totalmarknaden i Europa är vikande, främst i Centraleuropa. Fortsatt råder stark prispress. I Asien är marknaderna i Hongkong och Singapore fortfarande på en låg nivå medan en positiv utveckling kan noteras i Kina. I Mexiko var marknaden stabil under 2003. Den sydamerikanska marknaden är svag, men visar en tendens till återhämtning.

Branschutveckling

Inom OECD-länderna har avreglering och privatisering förändrat villkoren för många operatörer. Nya aktörer kommer in och får fotfäste i områden som tidigare varit stängda och konkurrensen mellan bolagen ökar. Det pågår en koncentration till färre och större operatörer som alla ställer högre krav på god ekonomi och bättre möjligheter att fokusera på kärnverksamheten. Viktiga europeiska bussmarknader minskar, vilket leder till ökad konkurrens på övriga marknader. Trenden mot ytterligare konsolidering fortsätter inom bussbranschen.

Marknadsutveckling

Volvo levererade 7.817 (9.059) bussar och busschassier under 2003. Minskningen är främst beroende på väsentligt lägre volymer i Nordamerika, vilket delvis kompenseras av fördelaktiga volymer i Kina och i de nordiska länderna.

Volvos marknadsandel i Europa har bibehållits på samma nivå som under 2002. I Norden, Storbritannien och Benelux-länderna är Volvo Bussar marknadsledande, medan marknadspositionen i kontinentala Europa är fortsatt svag. På den nordamerikanska turistbussmarknaden har en nedgång noterats, medan marknadsandelen i Mexiko, där Volvo är ledande, visade en stark ökning. I Kina ökade Volvo Bussars marknadsandel under 2003.

Resultatutveckling

Nettoomsättningen under 2003 minskade till 11.978 Mkr (14.035). Minskningen förklaras till stor del av lägre leveranser, huvud-



sakligen i Nordamerika, samt effekter av valutakursförändringar. Justerat för valuta-effekter, minskade nettoförsäljningen med 8% jämfört med 2002.

Rörelseförlusten, exklusive nedskrivning av aktier, steg till 361 Mkr under året jämfört med en rörelseförlust på 94 Mkr under 2002. Det svagare resultatet, jämfört med samma period föregående år, beror till stor del på lägre volymer, fortsatt prisspress och valutakurseffekter. Under det fjärde kvartalet gjordes en nedskrivning av innehavet i Henlys Group Plc med 429 Mkr. I december 2003 togs beslutet att stänga karosserifabriken i Aabenraa i Danmark. Kostnaden för nedläggningen uppgick till 42 Mkr.

Produktion och investeringar

Under året tillverkade Volvo 7.223 (9.113) bussar och busschassier, varav 35% utgjor-

des av kompletta bussar. Utnyttjandegraden av produktionssystemen i Europa och Nordamerika minskade som en effekt av nedgången på marknaden. Under 2003 beslutade Volvo Bussar att lägga ner karosserifabriken i Aabenraa, Danmark. Nedläggningen av fabriken i Aabenraa berör 200 anställda.

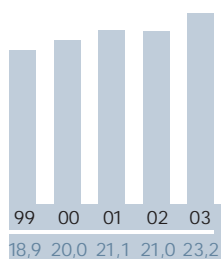
Ambitioner år 2004

Volvo Bussars ambitioner för 2004 är att fortsätta implementera ett omfattande program för att uppnå lönsamhet. Omstrukturering av de industriella och kommersiella verksamheterna i Europa kommer att genomföras. Produktprogrammet kommer att standardiseras och globaliseras för att säkerställa skalekonomi. Även under 2004 kommer kapitalanvändningen och kassaflödet att fokuseras främst genom reduktion av ledtider.

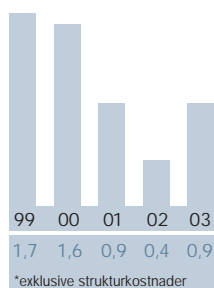
	Antal fakturerade fordon		Bussar
	2001	2002	2003
Västra Europa	2.899	3.076	2.782
Östra Europa	216	337	305
Nordamerika	3.128	1.945	1.553
Sydamerika	1.009	495	369
Asien	2.209	2.639	2.227
Övriga marknader	492	567	581
Totalt	9.953	9.059	7.817

Mkr	Nettoomsättning per marknad		Bussar
	2001	2002	2003
Västra Europa	6.263	6.695	6.153
Östra Europa	373	409	381
Nordamerika	6.847	3.838	2.984
Sydamerika	757	366	329
Asien	1.839	2.022	1.447
Övriga marknader	596	705	684
Totalt	16.675	14.035	11.978

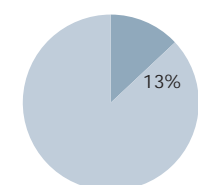
Nettoomsättning, Mdr



Rörelseresultat*, Mdr



Rörelsemarginal*, %

Nettoomsättning i procent av
Volvokoncernens omsättning, %

Anläggningsmaskiner

Volvo Anläggningsmaskiners produkter, reservdelar och service finns tillgängliga världen över i mer än 200 länder. Produkterna används inom anläggning, vägbyggen, skogsindustri, demolering, avfallshantering samt utvinning och gruvarbete.

Volvo Anläggningsmaskiner har lanserat mer än 40 nya produkter på marknaden under de senaste två åren. Produktutbudet består av ett heltäckande utbud av grävmaskiner, hjullastare, ramstyrda dumptrar och vägghyvlar samt kompaktmaskiner som innefattar grävmaskiner, hjullastare, grävlastare och skidsteer-lastare.

Även finansiering och leasing samt försäljning av begagnade maskiner erbjuds. Under 2002 lanserade Volvo Anläggningsmaskiner uthyrningsverksamheten, Volvo CE Rents. Vid utgången av december 2003 hade Volvo CE Rents öppnat 45 uthyrningsställen, varav de flesta i Nordamerika.

I maj stärkte Volvo Anläggningsmaskiner sitt distributionsnät i USA genom förvärvet av distributionsverksamheten i L.B. Smith, Inc. Avsikten är att avyttra den förvärvade verksamheten.

Totalmarknad

Totalmarknaden för tunga och kompakta anläggningsmaskiner inom Volvo Anläggningsmaskiners produktsegment ökade med 11% under 2003. I Nordamerika ökade marknaden med 15% medan marknaden i västra Europa minskade med 1%. Övriga marknader ökade med 19%, starkt drivna av utvecklingen i Kina med en ökning på 60%. Marknaden i östra Europa ökade med 48% och Afrika ökade 32%.

Uppgången på totalmarknaden drivs primärt av tunga anläggningsmaskiner, som ökade med 18% under 2003. Den nordamerikanska marknaden för tunga anläggningsmaskiner steg med 15%, medan marknaden i Europa var oförändrad. Övriga marknader gick upp 30%.

Totalmarknaden för kompakta anläggningsmaskiner ökade något, 5%, under 2003. Den nordamerikanska marknaden ökade med 15%, medan Europa minskade med 1%. Övriga marknader gick upp 6%.

Branschutveckling

Under 2003 minskade antalet förvärv inom anläggningsbranschen och istället noterades en mängd samarbetsavtal. Caterpillar och Blount International samarbetar till exempel inom skogsmaskiner. I USA samarbetar Daewoo Heavy Industries & Machinery med Terex när det gäller distribution av tunga maskiner. Bolag som Caterpillar, Komatsu och Mitsubishi fokuserar på Kina, som är en mycket stor marknad för anläggningsmaskiner.

Marknadsutveckling

Volvo Anläggningsmaskiner fortsatte att ta marknadsandelar. På de flesta geografiska marknader och inom ett flertal produktområden var marknadsandelarna högre jämfört med föregående år. Förbättringarna beror främst på nyligen lanserade produkter utrustade med nya bränslesnåla och miljövänliga Volvomotorer.

Marknaden i Europa är fortsatt den största enskilda marknaden med 53% av försäljningen, medan Nordamerika står för 23% av försäljningen, Asien representerar 16% och resten av världen 8%.



Resultatutveckling

Volvo Anläggningsmaskiners nettoomsättning uppgick till 23.154 Mkr (21.012), en ökning med 18% justerat för valutakurs-effekter. Ökningen är främst relaterad till rekordhög volymer som ett resultat av det utvidgade produktsortimentet. Rörelseresultatet var 908 Mkr under 2003 (406) och rörelsemarginalen 3,9% (1,9). Det förbättrade resultatet hänförs främst till ökade volymer, vilket motverkades av kraftigt negativa valutakurseffekter.

Produktion och investeringar

Volvo Anläggningsmaskiner har under de senaste två åren lanserat mer än 40 nya produkter på marknaden. Produktportföljen är nu mycket konkurrenskraftig. Under våren 2003 startade produktionen av grävmaskiner i den nya fabriken i Pudongområdet utanför Shanghai, Kina. Produktionen i den nya fabriken ökade till cirka 1.200 maskiner per år.

Återförsäljarnätverket har också utökats och idag har Volvo CE 19 återförsäljare i Kina.

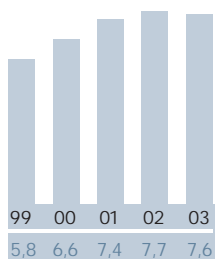
Ambitioner år 2004

Volvo Anläggningsmaskiners ambition under 2004 är att utnyttja fördelarna med de nylanserade produkterna och det utvidgade produktsortimentet och öka marknadsandelarna. Vidareutvecklingen av återförsäljarverksamheten kommer att fortsätta, med fokus på de förvärvade återförsäljarnäten i Europa, tidigare Bilia, och genom att utveckla och avyttra före detta L.B. Smiths återförsäljarnät i USA. Uthyrningsverksamheten kommer att utvecklas vidare och ytterligare uthyrningsställen kommer att öppnas i både Europa och Nordamerika. I Kina är den nya fabriken för produktion av grävmaskiner viktig, eftersom Kina är den snabbaste växande och samtidigt en av de största marknaderna för banddrivna grävmaskiner.

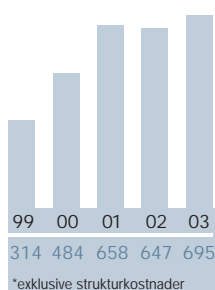
Nettoomsättning per marknad Anläggningsmaskiner

Mkr	2001	2002	2003
Västra Europa	10.326	10.383	11.576
Östra Europa	341	454	772
Nordamerika	6.145	5.667	5.428
Sydamerika	847	709	636
Asien	2.773	3.048	3.707
Övriga marknader	703	751	1.035
Totalt	21.135	21.012	23.154

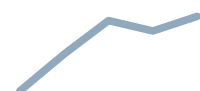
Nettoomsättning, Mdr



Rörelseresultat*, Mkr

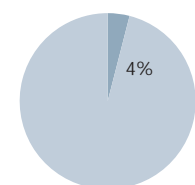


Rörelsemarginal*, %

Nettoomsättning i procent av
Volvokoncernens omsättning, %

År	Nettoomsättning (%)
99	5,5
00	7,3
01	8,9
02	8,4
03	9,1

*exklusive strukturkostnader

Nettoomsättning i procent av
Volvokoncernens omsättning, %

Volvo Penta

Volvo Penta erbjuder kompletta drivsystem och service för fritids- och yrkesbåtar samt industriella applikationer som exempelvis generatoraggregat. Volvo Penta har verksamhet inom tre affärssegment: Marin fritid, Marin kommersiellt och Industri.

Genom att leverera högteknologiska produkter med fokus på prestanda och pålitlighet samt att tillgodose kundernas efterfrågan på effektiva tjänstelösningar, har Volvo Penta utvecklats till en ledande global leverantör med ett av branschens starkaste varumärken. Med fler än 5.000 återförsäljare i cirka 130 länder har Volvo Penta en unikt stark närvaro globalt.

Under 2003 gjordes fler produktintroduktioner än någonsin tidigare i Volvo Pentas historia, inkluderat lanseringen av den helt nya generationen medeltunga dieselmotorer, D4 på 210 hk och D6 på 310 hk. Dessa nya elektroniskt styrda dieselmotorer, som lanserades med nya drev och specialanpassade propellrar, innehåller ett antal nya tekniska lösningar som gör motorerna snabbare, starkare, renare och tystare än sina föregångare.

D4-210 och D6-310 är utvecklade för både fritids- och yrkesbåtar i storleksklassen 22 till 45 fot, ett segment för prestandamotorer där Volvo Penta idag är marknadsledande.

Under 2003 introducerades också den nya dieselmotorn D3, vilken är en marin version av Volvo Personvagnars framgångsrika dieselmotor för personbilar. D3:s fördelar vad gäller vikt, bullernivå och bränslekonsumtion kommer att öppna nya segment för Volvo Penta och den kommer också att vara ett framtida alternativ till utombordsmotorer.

Under 2003 lanserade Volvo Penta även

dieselmotorn D2-75 tillsammans med en fyrbladig foldingpropeller för segelbåtar.

Totalmarknad

Totalmarknaden för marin- och industrimotorer var relativt stabil under 2003, även om situationen varierade avsevärt i olika delar av världen. Efterfrågan i Europa har varit relativt hög medan efterfrågan i Nordamerika har varit svagare. En ökning noterades dock på den nordamerikanska marknaden under senare delen av 2003. I Kina har efterfrågan på industrimotorer fortsatt att öka.

Branschutveckling

Miljöfrågorna får allt större betydelse inom de branscher där Volvo Penta verkar. Volvo Penta är i miljöhänseende mycket väl positionerat, inte minst tack vare de goda miljöegenskaperna hos de nya dieselmotorerna som lanserades under 2003. Samtliga motorer uppfyller redan nu de omfattande miljökrav som planeras för Europa och USA 2006 och 2007. Utöver detta kan Volvo Pentas nya motorer också uppvisa mycket goda värden vad avser bränsleförbrukning och bullernivåer.

D12-motorn har under året bidragit till ökad försäljning för Volvo Penta till bland annat bil- och passagerarfärjor. Denna typ av båtar trafikerar ofta stadsmiljöer eller i närhet av annan bebyggelse, vilket gör att operatörerna ofta ställer högre krav på avgasemissioner än gällande lagkrav. D12:s mycket låga emissionsnivåer har på grund av detta stärkt Volvo Pentas konkurrenskraft.

I Kina valdes Volvo Penta som motorleverantör till flera nybyggda turistbåtar som ska trafikera ett av Kinas stora insjösystem. Eftersom sjösystemet utgör en viktig färskvattenreserv gjorde de kinesiska myndig-



heterna en mycket noggrann utvärdering av motorernas miljöpåverkan och bränsleförbrukning. Valet föll på Volvo Pentas nyligen lanserade 4- och 5-liters dieselmotorer, de så kallade workhorsemotorerna.

Marknadsutveckling

Under 2003 stärktes Volvo Pentas marknadsandelar bland båtbyggare i USA. I Europa bibehölls marknadsandelarna på en hög nivå. Leveranserna av Volvo Pentas nya dieselmotorprogram började under hösten 2003. Det nya programmet har blivit mycket väl mottaget av både fackpress och båtbyggare. Inom den industriella sektorn har Volvo Penta bibehållit sin starka ställning i Europa, i Asien har den positiva utvecklingen fortsatt och Kina är idag Volvo Pentas enskilt största marknad för industrimotorer.

Resultatutveckling

Nettoförsäljningen under 2003 uppgick till 7.596 Mkr jämfört med 7.669 Mkr föregående år. De senaste årens starka resultatut-

veckling fortsatte under 2003. Rörelseresultatet uppgick till 695 Mkr (647), vilket är det bästa hittills i Volvo Pentas historia. Rörelsemarginalen för 2003 uppgick till 9,1% (8,4). Både försäljningen och resultatet påverkades negativt av ogynnsam valutautveckling, huvudsakligen av den försvagade USA-dollar.

Produktion och investeringar

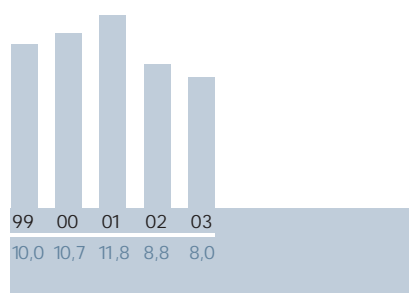
Kapacitetsutnyttjandet hölls på en hög nivå i alla Volvo Pentas produktionsanläggningar: dieselmotorfabrikerna i Vara i Sverige och Wuxi i Kina samt bensinmotorfabriken i Lexington, Tennessee i USA. För att kunna möta den starka efterfrågan på Volvo Pentas produkter har produktionskapaciteten ökat i samtliga fabriker. Under 2003 startade produktionen av de nya dieselmotorerna D4-210 och D6-310 i fabriken i Vara. Fabriken i Vara kommer att tillverka dessa nya motorer parallellt med de existerande 3- och 4 liters motorerna.

Nettoomsättning per marknad, Volvo Penta			
Mkr	2001	2002	2003
Västra Europa	3.789	3.846	4.081
Östra Europa	38	99	108
Nordamerika	2.175	2.261	2.109
Sydamerika	213	127	146
Asien	988	1.141	947
Övriga marknader	177	195	205
Totalt	7.380	7.669	7.596

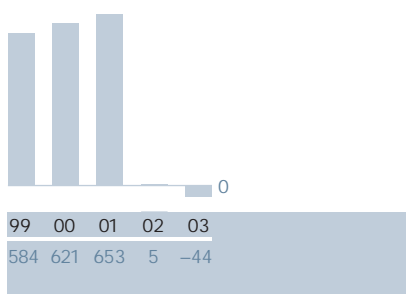
Ambitioner år 2004

Den offensiva produktförnyelsen kommer att fortsätta under 2004. Samtidigt fokuserar Volvo Penta sina resurser på att säkra effektivt kundstöd för de nya produkterna på marknaden. Strategin att stärka samarbetet och integreringen med nyckelkunder inom alla affärssegment fortsätter. Volvo Penta har inte för avsikt att konkurrera med sina kunder genom att bedriva egen tillverkning av båtar eller kompletta generatoraggregat.

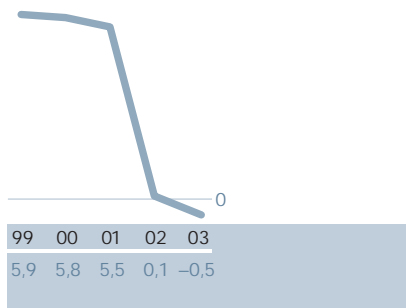
Nettoomsättning, Mdr



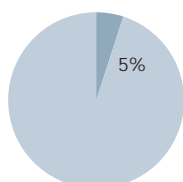
Rörelseresultat, Mkr



Rörelsemarginal, %



Nettoomsättning i procent av Volvokoncernens omsättning, %



Volvo Aero

Volvo Aero utvecklar och tillverkar högteknologiska komponenter till civila flygplansmotorer och raketmotorer, samt utvecklar, tillverkar och underhåller militära motorer för Svenska Flygvapnet. Volvo Aero erbjuder ett brett utbud av tjänster, inklusive försäljning av komponenter till flygmotorer och flygplan, försäljning och leasing av flygmotorer och flygplan, service, underhåll och reparation av flygmotorer samt erbjuder flygbolagen totalansvar för underhåll av flygplansflottan. Dessutom utvecklar och tillverkar Volvo Aero gasturbinmotorer och erbjuder underhållstjänster.

Företagets verksamhet bygger på nära samarbete med partners och på specialisering inom utvalda områden. Under 2003 tecknade Volvo Aero underhållskontrakt med SAS, General Electric, MK Airlines och Skyways Express. Volvo Aero tecknade avtal med tyska MTU Aero Engines om att tillverka komponenter till GP7000. Under 2003 förlängdes det avtal som ger Volvos Aero ensamrätt att sälja och marknadsföra överskottet av Boeings reservdelar.

Volvo Aero är verksam i hela världen, tillverkningen är baserad i Sverige och Norge.

Totalmarknad

Vid slutet av 2003 visade flygtrafiken en positiv trend i alla regioner i världen. Ackumulerat har dock flygtrafiken under 2003 minskat i jämförelse med 2002, vilket innebär det tredje året i rad med minskad flygtrafik.

Avsevärda utmaningar återstår för flygindustrin. Positiva tecken kommer från låg-

prisbolagen vilka visar tecken på kraftig tillväxt i USA och Europa. Lågprisbolagen börjar också etablera sig i Asien och segmentet fortsätter att pressa etablerade flygbolag.

Branschutveckling

Flygplansleveranserna minskade under 2003 för andra året i rad och produktionen av stora kommersiella flygplan kommer sannolikt minska ytterligare under 2004. Flygplanstillverkarnas ordergång minskade med 5%, jämfört med 2002. Eftersom det finns en viss tidsförskjutning mellan flygbolagens vinster, order och leveranser av nya flygplan, förväntas inte någon återhämtning förrän i slutet av 2005 eller början av 2006. På eftermarknaden väntas dock denna återhämtning börja under 2004.

Resultatutveckling

Den fortsatta nedgången inom flygindustrin medförde att Volvo Aeros nettoförsäljning sjönk med 9% till 8.030 Mkr (8.837). Rörelseresultatet försämrades till -44 Mkr, jämfört med ett positivt rörelseresultat på 5 Mkr för 2002. Försämringen av försäljningen och resultatet berodde primärt på en kombination av lägre volymer, främst inom motorunderhåll, hård prispress och fallande dollarkurs. Resultatet påverkades även negativt av avsättningar för förväntade förluster på kontrakt på 170 Mkr.

Volvo Aeros tillverkning av civila motorer levererade, trots den djupa krisen inom flygbranschen, ett positivt resultat för helåret, vilket även gäller den militära verksamheten. Rörelsemarginalen var negativ på -0,5% (positiv: 0,1).



Produktion och investeringar

Volvo Aero fortsatte under 2003 att reducera antalet anställda i Trollhättan för att anpassa verksamheten till en fortsatt låg efterfrågan. Personalstyrkan skall därmed minskas med totalt 241 personer.

Under 2003 tecknades kontrakt med SAS varmed Volvo Aero kommer att bli huvudleverantör av motorunderhåll för SAS/Spainairs flotta av MD80-flygplan. Kontraktet löper till och med 2006. Under 2003 slöts även avtal med Skyways Express vilket innebär att Volvo Aero blir exklusiv leverantör av underhåll för Skyways PW125-motorer. Avtalet är ett flygtimprisavtal, som beräknas vara värt minst 100 miljoner kronor och gäller till och med 2005. Avtal tecknades också om underhåll av JT9D-motorer för General Electric och MK Airlines.

Ett avtal tecknades med MTU Aero Engines of Germany för tillverkningen av

komponenter till GP7000, en motor avsedd för Airbus kommande jumbojet, A380. Volvo Aero kommer att, under en 15-årsperiod, tillverka huset till lågtrycksturbinen. Volvo Aero är redan partner i Rolls-Royce's motorprogram, Trent 900, det andra alternativet för A380.

Volvo Aero har varit partner med General Electric sedan 1980-talet och under 2003 enades bolagen om partnerskap avseende den nya gasturbinen LMS100. Volvo Aero skall leverera ett antal nyckelkomponenter till den nya miljövänliga gasturbinen. Avtalet uppskattas vara värt USD 800 M över en 20-års period.

Ambitioner år 2004

Flygbranschens djupa nedgång kräver en fortsatt anpassning till de nya förutsättningarna. Under 2004 kommer arbetet fokuseras på att återupprätta lönsamheten, samtidigt

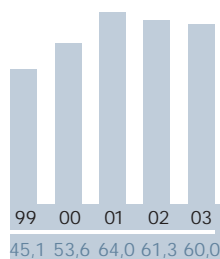
Nettoomsättning per marknad, Volvo Aero			
Mkr	2001	2002	2003
Västra Europa	4.788	3.422	3.951
Östra Europa	87	28	49
Nordamerika	5.841	4.573	3.301
Sydamerika	187	177	152
Asien	708	497	428
Övriga marknader	173	140	149
Totalt	11.784	8.837	8.030

skapas, under en lågkonjunktur, möjligheter att öka marknadsandelarna.

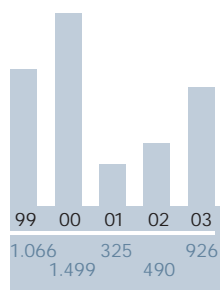
Volvo Aero siktar därför mot en fortsatt uppbyggnad av komponentaffären och kommer mycket aktivt att arbeta för att komma in i nya motorprogram, antingen som delägare eller långsiktig leverantör.

På servicesidan läggs stora ansträngningar på att utveckla nya kunderbjudanden och teckna långsiktiga avtal med flygbolag, partners och andra kunder, både inom motorunderhåll och reservdelar/serviceerbjudanden.

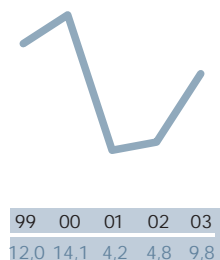
Kreditportfölj, netto, Mdr



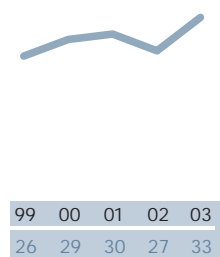
Rörelseresultat, Mkr



Avkastning på eget kapital, %



Penetrationsgrad Volvo Lastvagnar, %



Financial Services

Volvo Financial Services (VFS) tillhandahåller tjänster inom fyra huvudområden: kundfinansiering och försäkringar, treasury, fastighetsförvaltning och andra närliggande tjänster. Finansiella tjänster spelar en viktig roll i Volvos strategi att bli världsledande inom kommersiella transportlösningar. Financial Services tillgodoser också kundernas växande behov av alltmer sofistikerade finansiella lösningar.

Kunden i centrum

Volvos verksamhet inom kundfinansiering omfattar Europa, Nordamerika, Australien samt delar av Sydamerika och Asien. Vid slutet av 2003 bedrev Volvo Financial Services finansieringsverksamhet i över 50 länder, i många fall genom lokala bolag. Tillväxtmarknaderna var i fokus under året, med planer för utvidgning av verksamheten till de ryska och tjeckiska marknaderna, samt till Kina genom strategiska allianser. VFS erbjuder finansieringslösningar som stödjer kunderna till Volvokoncernens affärsområden. Utbudet av finansieringstjänster inkluderar avbetalningskontrakt, finansiell leasing, operationell leasing och finansiering av återförsäljare. På de flesta marknader erbjuds även försäkring, service och underhållskontrakt separat eller i kombination med finansiella tjänster.

Under större delen av året koncentrerade VFS sig på att utveckla nya affärsmöjligheter med kreditvärdiga kunder. Denna affärsutveckling är tillsammans med goda marginaler nyckelkomponenter för att kunna nå den stabila långsiktiga tillväxt och det resultat som är VFSs målsättning. Under 2003 drog VFS fördel av inte bara Renault Trucks och Anläggningsmaskinernas volymer och lönsamhet men också av en förbättrad lönsamhet i USA, som är den största marknaden för VFS.

Trots att VFS under året började känna av stigande räntor, pressade marginaler och konkurrens från banker och oberoende finansbolag bekräftades framgången med den nya kundfinansieringsmodellen och strategierna som introducerades under 2001. VFS kunde för tionde kvartalet i rad rapportera ett ökat rörelseresultat. Samtliga regioner inom VFS gjorde ett bättre resultat än året innan. Omvandlingen av VFS lease- och låneportfölj följer planen.

Volvokoncernens internbank, Volvo Treasury, koordinerar den globala finansieringsstrategin och hanterar även alla räntebärande tillgångar och skulder inom koncernen. Treasury, har verksamhet i Göteborg, Greensboro, Singapore och Curitiba. Den internationella närvaron stödjer Volvokoncernens tillväxtstrategi. En följsam lånestrategi höll koncernens lånekostnader på rekordlåga nivåer under året och gav starkt stöd till kundfinansieringsverksamheten. Trots hög volatilitet på de finansiella marknader bidrog hanteringen och säkringen av koncernens tillgångar och skulder, samt valutaposition, positivt till VFS resultat vilket ökade koncernens räntenetto. Under 2003 riktades stor uppmärksamhet mot Kina, och lösningar för effektiv cash pooling etablerades i Östeuropa för att stärka den finansiella infrastrukturen. I rollen som Volvos internbank stöttar Volvo Treasury samtliga bolag i koncernen med rådgivning. Valutasäkringsstrategier och ekonomiska analyser är också en del av verksamheten.

VFS:s fastighetsbolag, Danafjord, expanderade ytterligare under 2003. Verksamheten omfattar huvudsakligen uthyrning och utveckling av kommersiella fastigheter i Sverige men också i ökande grad i andra länder. En nybyggd kontorsbyggnad i Arendal i Göteborg hyrdes ut från början av 2003 och är arbetsplats för 1.080 personer. Med förvärvet av KFAB (fd. Biliias anläggningsma-

skins- och lastvagnsverksamhet) ingår sju fastighetsbolag i Sverige, Norge, Finland, Tyskland och Frankrike i Danafjord. Uthyrningsgraden var vid årets slut 99,8% (99,9), och 61% (59) av den totala uthyrningen rörde externa kunder. Av den totala uthyrningen omfattade 76% (77) kontrakt som sträcker sig fem år eller längre.

Volym och tillgångar

Under 2003 uppgick nyfinansieringsvolymen till 26,8 miljarder kronor, vilket var 0,5 miljarder kronor mer än under föregående år. Under året stod Volvo Lastvagnar för 54% (51) av nyfinansieringen, Anläggningsmaskiner för 17% (16), Renault Trucks för 15% (13), Bussar för 5% (9) och Mack Trucks för 8% (9). Återstående 1% (2) hänförs huvudsakligen till Volvo Aero och Volvo Penta.

På de marknader där finansiella tjänster erbjuds var den genomsnittliga penetrationsgraden under året 33% för Volvo Lastvagnar, 33% för Anläggningsmaskiner, 17% för Bussar, 15% för Renault Trucks och 12% för Mack Trucks. På dessa marknader var Financial Services genomsnittliga penetrationsgrad 24% av koncernens sålda produkter, vilket är en ökning med 5 procentenheter jämfört med 2002.

Totala tillgångar per den 31 december 2003, uppgick till 67 (69) miljarder kronor, varav 60 (61) miljarder var hänförliga till kreditportföljen. Justerat för valutakurseffekter växte kreditportföljen med 7% under året, jämfört med en ökning med 8% under föregående år. Kreditportföljen består till 54% av Volvo Lastvagnar, 16% Anläggningsmaskiner, 10% Bussar, 12% Renault Trucks och 6% Mack Trucks. Volvo Aero och Volvo Penta står för huvuddelen av de återstående 2%. Från ett valutaperspektiv bestod portföljen till 39% av EUR, 33% av USD, 12% GBP och 5% CAD. Återstående 11% är en blandning av europeiska och latinamerikanska valutor.



Resultatutveckling

Rörelseresultatet vid årets utgång uppgick till 926 Mkr (490). Avkastningen på eget kapital var 9,8% (4,8) och soliditeten uppgick den 31 december 2003 till 12% (10,8).

Nedskrivningar uppgick till 848 Mkr under 2003, vilket motsvarar 1,37% (1,39) på årsbasis. Den totala kreditreserven uppgick till 1,3 miljarder kronor vid slutet av december. Andelen kreditreserver i förhållande till kreditportföljen uppgick vid årsslutet till 2,14%.

Under 2003, fortsatte Volvo Financial Services att stärka sin bas genom kontrollerad tillväxt och förbättrad lönsamhet. Fokus på strikt kreditpolicy och konkurrenskraftig prissättning har stabiliserat portföljen. Andelen förfallna fordringar visar en avtagande trend och är på den lägsta nivån på tre år. Dessutom har verksamheten effektiviserats under året vilket medfört lägre omkostnader.

Ambitioner år 2004

En stabiliserande global ekonomi, ökande konsumtion och ett konkurrenskraftigt utbud av nya produkter från Volvokoncernen bör ge stöd för förbättrad tillväxt och kvalitet. Med ökad konkurrens kommer VFS att se till att skydda marknadsandelarna samtidigt som målen för avkastning upprätthålls.

Resultaträkning i sammandrag

Mkr	2001	2002	2003
Nettoomsättning	9.495	9.925	9.153
Resultat efter finansiella poster	325	490	926
Skatter	10	-134	-170
Nettoreultat	335	356	756

Fördelning av kreditportfölj, netto

%	2001	2002	2003
Operationell leasing	23	22	22
Finansiell leasing	27	25	26
Avbetalningskontrakt	36	37	37
Återförsäljarfinansiering	14	16	13
Övriga kundkrediter	0	0	2

Under 2004 kommer ett antal åtgärder vidtas för ytterligare ökad effektivitet och kundfokus. VFS behöver också fortsätta arbetet med att stärka processerna i verksamheten. VFS satsningar på tillväxtmarknader kommer att präglas av försiktighet. Finansmarknaderna bevakas noggrant så att finansiell risk kan hanteras.

Med de samlade kunskaperna hos sina 1.000 anställda har VFS ambitionen att bli en måttstock för finansbranschen. Under tiden är VFS på väg att nå ett annat av sina mål, att bli en solid och pålitlig bidragsgivare till Volvokoncernens resultat.

Mer information på Internet

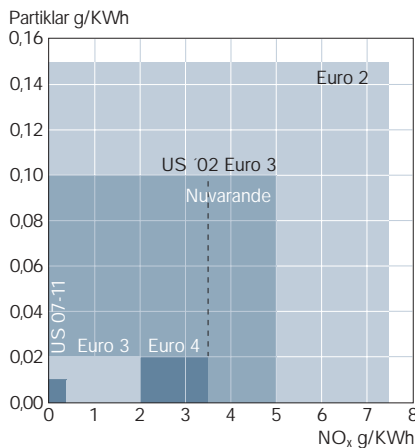
Från och med 2001, publicerar inte Volvo någon separat miljöredovisning. Motsvarande information finns på internet, www.volvo.com.



Där återfinns:

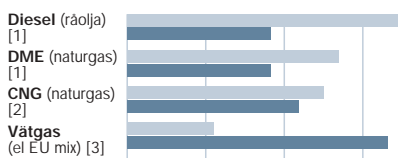
Policies, broschyrer, miljöinformation om produkter och produktion, emissionslagstiftning, produkt-säkerhetsinformation och utbildningsmaterial.

Emissionslagstiftning för lastbilar och bussar

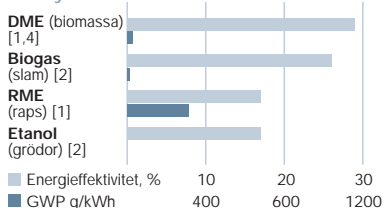


Energieffektivitet och utsläpp av växthusgaser, från källa till drivhjul

Fossila



Förnyelsebara



DME = Dimetyleter [1] Dieselprocess
 RME = Rapsmetylester [2] Ottoprocess
 BM = Biomassa [3] Bränslecellshybrid
 [4] Biomassa via svartlut

Kärnvärdena i praktiken

Tillämpningen av koncernens kärnvärden kvalitet, säkerhet och miljöomsorg ingår som naturliga delar av den dagliga verksamheten. Kvalitets- och miljöledningssystem används som verktyg överallt i organisationen för att delegera ansvar och mål. Koncernens policies och ett gemensamt nätverk av miljörevisorer säkerställer att mål och riktlinjer följs. Under 2003 slutfördes arbetet inom de flesta verksamheter med att införa miljöledningssystem. Samtliga produktionsanläggningar förutom två är nu certifierade. Vissa marknadsorganisationer kvarstår, certifieringsprojekten pågår och samtliga verksamheter planeras bli certifierade under 2004.

Kvalitetsfrågor

Alla koncernens affärsområden och affärsenheter arbetar med en gemensam och välstrukturerad process för produktutveckling, där kvalitetsgrindar och avstämningstillfällen ställer tydliga krav som måste uppfyllas innan ett utvecklingsprojekt tillåts fortsätta. Säkerhets- och miljökrav ingår i samma process.

Ett tydligt fokus på produktkvalitet i såväl utvecklingsfasen som i mötet med kunden har lett till ökad kundtillfredsställelse.

Säkerhetsutveckling

En viktig säkerhetsaspekt är hög produktkvalitet – fordon och motorer måste fungera tillförlitligt och på ett sätt som användaren förväntar sig. Andra aspekter på säkerhet är att förebygga olyckor, och när en olycka inte kan undvikas, att minimera skadorna för förare, passagerare och personer i omgivningen.

En bra arbetsplats för föraren är viktig för säkerheten, vilket blir tydligt när man exempelvis betraktar Anläggningsmaskiners arbe-

te med att införliva Volvos säkerhetstänkande och produktutformning i de nya produktfamiljerna, bland annat genom förbättrad sikt och insteg.

En fokuserad miljöagenda

Under 2002 definierades ökad energieffektivitet och lägre emissioner som koncernens fokuserade miljöagenda, och mål för den kommande 3-årsperioden togs fram.

Bränsleeffektivitet har en direkt koppling till driftkostnaderna för fordon och motorer, och är därför högintressant för alla våra kunder. Förbättrad bränsleeffektivitet är också den snabbaste vägen till att minska koldioxidutsläppen (CO₂).

För att förbättra luftkvaliteten ställs samtidigt allt hårdare emissionskrav, vilket sätter press på motorutvecklingen att minska utsläppen av främst kväveoxid (NO_x) och partiklar. Tyvärr betyder högre bränsleeffektivitet oftast högre NO_x-emissioner, en fysikalisk konsekvens av högre förbränningstemperaturer. Denna balans är en stor utmaning för alla koncernens affärsområden.

De senaste produktanseringarna, t ex inom Anläggningsmaskiner, visar hur de hårdare emissionskraven uppfyllts med mycket konkurrenskraftig bränsleekonomi. I många fall kombineras minskad bränsleförbrukning med avsevärt lägre emissioner, reducerad vikt och lägre ljudnivåer. Så är fallet med Volvo Pentas nya medeltunga marina dieselmotorer, D4-210 och D6-310 samt den nya lättare D3-motorn som är ett alternativ till utombordsmotorer. Nyckeln till att lyckas ligger i ett nära samarbete mellan motorutveckling och varje enskild tillämpning, så att motor, växellåda, och kaross kombineras på bästa sätt. Den nya I-shift-växellådan för Volvolastbilarna är ett ypperligt exempel på detta samarbete.



Framtida bränslen och energieffektivitet

Stora förändringar i hur energiresurser, bränslen och drivlinor används tar lång tid att genomföra och måste baseras på omfattande forskning som beaktar många aspekter, t ex tillgång till energi, energieffektivitet och utsläpp av växthusgaser. Utvärderingen bör göras utifrån ett helhetsperspektiv där samtliga effekter, från källa till drivhjul, beaktas.

Volvoconcernen har funnit att Dimetyleter (DME) är ett bränsle som på lång sikt har mycket god potential som fordonsbränsle. DME kan utvinnas ur både fossila och förnyelsebara källor. Undersökningar visar även att dieselmotorn kommer att spela en avgörande roll för framtida drivlinor på grund av sin inneboende energieffektivitet samt dess potential för extremt låga emissioner, även tillsammans med bränslen som utvunnits ur förnyelsebara källor.

Utvecklingen av den andra generationen av DME-teknologi för tunga fordon har fortsatt framgångsrikt och Volvo kommer att presentera en lastbilsprototyp under 2004.

Den fokuserade miljöagendan definierar långtgående mål för energieffektivitet i produktionsprocesserna. Just nu utmanas organisationen att på ett kostnadseffektivt sätt åstadkomma väsentligt reducerade CO₂-emissioner.

Produktionens påverkan

Volvoconcernen har produktionsanläggningar på alla kontinenter. Alla anläggningar måste uppfylla minimikraven och ha pågående förbättringsarbete, vilket följs upp med regelbundna revisioner sedan 1989. Miljörevisionerna identifierar miljörisker och eventuella behov av sanering eller andra korrigerande åtgärder, och följer upp att dessa genomförs omgående. Volvoconcernen har försäkringsskydd för miljörelaterade skador i närområdet, i händelse av plötsliga utsläpp.

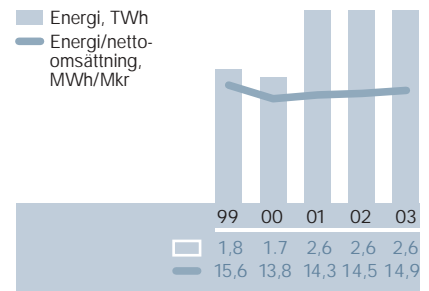
I början av 2004 hade Volvoconcernen totalt 48 anläggningar för tillverkning av lastbilar, bussar, anläggningsmaskiner, marina och industriella drivsystem samt flygmotorer, varav 16 i Sverige. Samtliga anläggningar har erforderliga tillstånd, som i Sverige omfattar avfall, buller samt luft-, vatten- och markföroreningar. Två svenska tillstånd behöver förnyas under 2004 till följd av framtida produktionsökningar.

2003 års energiförbrukning ligger kvar på ungefär samma nivå som 2002. Utsläppen av CO₂ och NO_x minskade något under 2003, även vattenförbrukningen minskade under 2003. Programmet för förbättrad resurshushållning har börjat ge resultat på utsläppsnivåerna. Trots att bränsle med låg svavelhalt används då det är möjligt, har den ökade användningen av eldningsolja medfört ökade svaveldioxidutsläpp jämfört med 2002. Mängden farligt avfall och lösningsmedelsutsläpp uppvisar en mindre ökning till följd av ökade produktionsvolymerna.

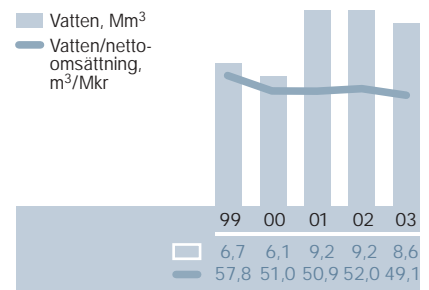
Detaljerad information

Detaljerad information återfinns i vidstående diagram samt i tabell på sidan 93.

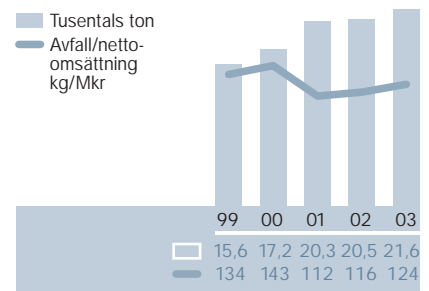
Energiförbrukning



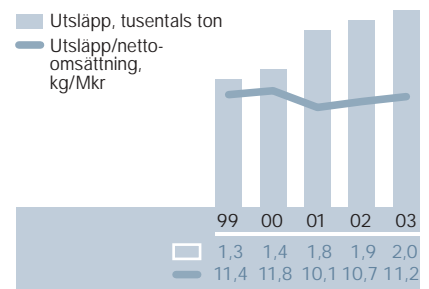
Vattenförbrukning



Farligt avfall



Lösningsmedel



Förändringar i styrelsen och ledningen

Vid bolagsstämman den 9 april 2003 valdes Neelie Kroes och Haruko Fukuda till ledamöter i AB Volvos styrelse.

Stefano Chmielewski utsågs till ny VD för Renault Trucks och ingår också i Volvos koncernledning från 1 maj 2003. Han ersatte Philippe Mellier som lämnade Volvokoncernen för ett arbete som VD för Alstom Transport.

I början av 2003 lämnade Tryggve Sthen Volvo för att börja som VD för SKF Automotive Division.

Håkan Karlsson tillträdde den 1 juni som VD för Volvo Bussar och ingår även i Volvos koncernledning från och med samma datum. Han efterträdde Jan Engström som utsetts till rådgivare till AB Volvo. Michel Gigou utsågs till direktör i AB Volvo.

Från och med 1 januari 2004 ingår Paul Vikner, som har arbetat som VD för Mack Trucks sedan juli 2001, som medlem i koncernledningen.

Volvos styrelseordförande, Lars Ramqvist, lämnade styrelsen

Lars Ramqvist blev vice ordförande i Volvos styrelse 1998 och ordförande 1999. Den 2 februari 2004 avgick Lars Ramqvist från styrelsen. Efter det ordinarie sammanträdet den 2 februari 2004, valde styrelsen i ett konstituerande möte Finn Johnsson till ny ordförande fram till bolagsstämman. I samband med detta tackade styrelsen Lars Ramqvist för det stora engagemang och den tid han lagt på sitt styrelsearbete.

Koncernens styrning

Ledningssystem

Styrningen av Volvokoncernen påverkas av beslut från ett antal bolagsorgan. Aktieägarna utövar sin rösträtt vid bolagsstämman, för att bland annat besluta om styrelsens sammansättning och utse revisorer. Styrelsen utser VD och koncernchef och beslutar om frågor rörande koncernens strategiska inriktning och dess övergripande organisation.

Verkställande direktören utövar den dagliga kontrollen av koncernen och koncernens åtta affärsområdeschefer rapporterar till honom.

Nomineringskommitté

I april 2003 beslutade bolagsstämman att ge styrelseordföranden rätt att utse en nomineringskommitté bestående av tre ledamöter vilka representerar bolagets tre största ägare, med avseende på antal röster, plus ytterligare en ledamot som representerar aktieägare med mindre innehav i bolaget. Nomineringskommittén är ansvarig för att föreslå bolagsstämman namn på kandidater till styrelseposter samt revisorer. Kommittén föreslår också vilken ersättning som ska utgå till innehavarna av dessa poster.

Nomineringskommittén, vilken utsågs under det tredje kvartalet 2003 och för perioden fram till nästa ordinarie bolagsstämma, består av Lars Otterbeck, Alecta, Shemaya Lévy, Renault, Marianne Nilsson, Robur, Bengt Hane som representerar aktieägare med mindre innehav samt Lars Ramqvist, styrelseordförande. Lars Otterbeck utsågs till ordförande för kommittén. Lars Ramqvist avgick från kommittén den 2 februari 2004.

Redogörelse för styrelsearbetet under 2003

Under 2003 bestod Volvos styrelse av åtta ledamöter fram till bolagsstämman, och tio ledamöter därefter, alla valda av aktieägarna på bolagsstämman. Utöver dessa ingår tre ledamöter samt två suppleanter i styrelsen, utsedda av de anställda. Verkställande direktören i AB Volvo ingår i styrelsen.

Under 2003 har styrelsen hållit sex ordinarie möten och tre extra möten.

Styrelsen har antagit en arbetsordning för sitt interna arbete som bland annat innehåller regler gällande antal styrelsemöten, ärenden som skall behandlas på ordinarie styrelsemöten samt styrelseordförandens åligganden.

Styrelsen har också gett ut skriftliga instruktioner angående när och hur information som erfordras för styrelsens bedömning av bolagets och koncernens ekonomiska ställning skall rapporteras till styrelsen, arbetsfördelningen mellan styrelsen och verkställande direktören samt i vilken ordning de vice verkställande direktörerna skall träda in i verkställande direktörens ställe.

Bolagsstämman beslutar om arvode till de ledamöter som väljs av aktieägarna. Under 2003 uppgick beloppet totalt till 5.200.000 kronor av vilket styrelseordföranden Lars Ramqvist erhölet ett arvode om 1.200.000 kronor.

Under året har styrelsen löpande kontrollerat bolagets och koncernens ekonomiska och finansiella ställning. Styrelsen har vidare fortlöpande behandlat frågor om avyttringar, förvärv och nyetableringar samt frågor om investeringar i produktförnyelse och produktutveckling inom Volvos olika affärsområden.

Revisionskommitté

I december 2002 upprättade styrelsen en revisionskommitté. Kommittén bildades

främst i syfte att övervaka processerna för redovisning och ekonomisk rapportering samt revisionen av räkenskaperna. Finn Johnsson valdes till kommitténs ordförande och till ledamöter utsågs Per-Olof Eriksson och Ken Whipple. Finn Johnsson avgick från kommittén i mars 2004 och Haruko Fukuda utsågs till ledamot samt Per-Olof Eriksson till ordförande. På uppdrag av styrelsen gör kommittén en granskning av den ekonomiska rapporteringen. Kommittén granskar även revisionens genomförande, revisorernas oberoende och kvalifikationer samt internrevisionsfunktionen.

Ersättningskommitté

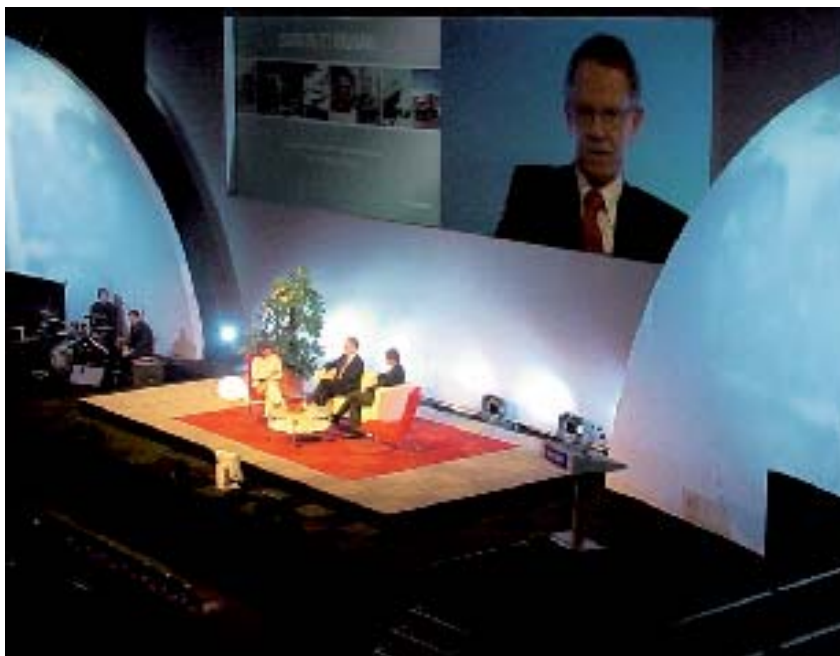
I april 2003 upprättade styrelsen en ersättningskommitté främst i syfte att övervaka ersättningsfrågor. Lars Ramqvist valdes till ordförande för ersättningskommittén och Tom Hedelius och Louis Schweitzer utsågs till ledamöter. Lars Ramqvist avgick från kommittén den 2 februari 2004. Lars Ramqvist ersattes av Finn Johnsson som kommitténs ordförande.

Kommitténs ansvarsområde omfattar granskning och förberedande av förslag till styrelsen avseende anställningsvillkor och ersättning till koncernchef och vice verkställande direktör, ersättningsprinciper för koncernledning, principer för rörliga lönesystem, aktierelaterade incentiveprogram och pensionslösningar. Förslag till ersättning för koncernledningen skall godkännas av kommittén.

Policy för ersättningar

Den vägledande principen är att ersättning i form av fast och rörlig lön för anställd vid Volvokoncernen bereds och fastställs av dennes chef i samråd med chefens överordnad, enligt den så kallade farfarsprincipen.

Leif Johansson, koncernledningen och



dotterbolagens ledningar samt ett antal nyckelpersoner har förutom fast lön en rörlig lönedel. Den rörliga lönedelen följer ett av Volvos styrelse antaget system, och baseras på Volvokoncernens och/eller det egna bolagets resultat och kassaflöde. Rörlig lön kan uppgå till maximalt 50% av fast lön.

Volvo har för närvarande två optionsprogram till ledande befattningshavare: ett köptionsprogram och ett personaloptionsprogram. Köptionerna tilldelades 1999 och 2000 och personaloptionsprogrammet påbörjades 2000. Personaloptionerna kan endast utnyttjas om innehavaren är anställd vid slutet av intjäningsperioden. Om innehavarens anställning avslutas på annat vis än genom avsked eller egen uppsägning, kan optionerna utnyttjas i relation till hur stor del av intjäningsperioden innehavaren varit anställd. Om innehavaren pensioneras under intjäningsperioden har han eller hon rätt att utnyttja samtliga optioner. Personaloptions-

programmet kommat att avslutas och styrelsen har föreslagit bolagsstämman att det ersätts av ett aktierelaterat program.

Anställningsavtalen för medlemmar av koncernledningen och vissa övriga ledande befattningshavare innehåller regler om avgångsvederlag vid uppsägning från företagets sida motsvarande den anställdes månadslön i 12 eller 24 månader. För avtal ingångna efter våren 1993 avräknas från avgångsvederlaget, om den anstälde påbörjar annat arbete, ett belopp likvärdigt 75% av inkomsten från det nya arbetet.

Koncernledning



Leif Johansson



Michel Gigou



Staffan Jufors



Stefan Johnsson



Lennart Jeansson



Paul Vikner



Fred Bodin



Per Löjdquist



Jorma Halonen



Håkan Karlsson



Salvatore L Mauro



Eva Persson



Stefano Chmielewski



Tony Helsham



Lars-Göran Moberg



Karl-Erling Trogen

Leif Johansson

Född 1951, civ ing. Verkställande direktör i AB Volvo och koncernchef sedan 1997. I Volvo sedan 1997.

Styrelseledamot i Bristol-Myers Squibb Company, Svenskt Näringsliv samt Teknikföretagen. Ledamot av Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien. Ledamot av AB Volvos styrelse sedan 1997.

Innehav i Volvo: 36.724 aktier, varav 30.000 B-aktier. 13.866 köpoptioner och 63.600 personaloptioner.

Lennart Jeansson

Född 1941, civ ek. Vice verkställande direktör i AB Volvo sedan 1990 och ställföreträdande koncernchef sedan 1995. Verkställande direktör i Volvo Personvagnar AB 1990–1993. Medlem av Volvos koncernledning sedan 1986. I Volvo sedan 1966.

Styrelseordförande i Stena AB. Styrelseledamot i Stena Metall AB och Skandia.

Innehav i Volvo: 31.334 aktier, varav 30.431 B-aktier. 5.952 köpoptioner och 25.000 personaloptioner.

Jorma Halonen

Född 1948, civ ek. Verkställande direktör i Volvo Lastvagnar sedan juli 2001. Tidigare karriär inom Scania 1990–2001. Medlem av Volvos koncernledning sedan januari 2002. I Volvo sedan 2001.

Innehav i Volvo: 25.000 personaloptioner.

Stefano Chmielewski

Född 1952, civ ing. Verkställande direktör i Renault Trucks sedan 1 maj 2003. Medlem av Volvos koncernledning sedan maj 2003. I Volvo sedan 2001.

Innehav i Volvo: 5.000 personaloptioner.

Michel Gigou

Född 1946, civ ing och civ ek. Direktör i AB Volvo. Verkställande direktör i Volvo Trucks North America och ordförande i Mack Trucks, Inc. 2000–2003. Verkställande direktör i Mack Trucks, Inc. 1996–2000. Tidigare inom Renault S.A, på olika poster i Europa. Medlem av Volvos koncernledning sedan januari 2002. I Volvo sedan 2000.

Innehav i Volvo: 25.000 personaloptioner.

Paul Vikner

Född 1949, fil kand. Verkställande direktör i Mack Trucks, Inc. sedan 2001. Vice verkställande direktör, Försäljning och marknadsföring, Mack Trucks, Inc. 1996–2001. Tidigare inom Iveco Trucks, Nordamerika, och Isuzu Trucks, Nordamerika, 1972–1994. Medlem av Volvos koncernledning sedan 1 januari 2004. I Volvo sedan 2001.

Innehav i Volvo: 25.000 personaloptioner.

Håkan Karlsson

Född 1961, civ ing. Verkställande direktör i Volvo Bussar AB sedan 1 juni 2003. Verkställande direktör i Volvo Logistics 2000–2003. Medlem av Volvos koncernledning sedan 1 juni 2003. I Volvo sedan 1986.

Innehav i Volvo: 318 aktier, varav 85 B-aktier. 5.000 personaloptioner.

Tony Helsham

Född 1954, civ ing. Verkställande direktör i Volvo Construction Equipment sedan 2000. Verkställande direktör och koncernchef i Euclid Hitachi Heavy Equipment 1995–1998. Verkställande direktör i Volvo Construction Equipment Korea 1998–2000. Medlem av Volvos koncernledning sedan 2000. I Volvo sedan 1985.

Innehav i Volvo: 28.626 personaloptioner.

Staffan Jufors

Född 1951, civ ek. Verkställande direktör i AB Volvo Penta sedan 1998. Medlem av Volvos koncernledning sedan 1998. I Volvo sedan 1975.

Styrelseledamot i EBP AB.

Innehav i Volvo: 1.314 aktier, varav 194 B-aktier. 2.661 köpoptioner och 25.000 personaloptioner.

Fred Bodin

Född 1947, jur kand. Verkställande direktör i Volvo Aero AB sedan 1997. Chefsjurist i Volvokoncernen 1988–1997. Medlem av Volvos koncernledning sedan 1993. I Volvo sedan 1981.

Innehav i Volvo: 2.970 aktier, varav 2.227 B-aktier. 4.137 köpoptioner och 25.000 personaloptioner.

Salvatore L Mauro

Född 1960, civ ek. Verkställande direktör i Volvo Financial Services sedan 2001. Verkställande direktör i Volvo Car Finance Europe 1999–2001. Medlem av Volvos koncernledning sedan 2001. I Volvo sedan 1985.

Innehav i Volvo: 1.003 amerikanska depåbevis (ADRs) i AB Volvo och 25.000 personaloptioner.

Lars-Göran Moberg

Född 1943, civ ing. Verkställande direktör i Volvo Powertrain sedan juni 2000. Medlem av Volvos koncernledning sedan maj 2001. I Volvo sedan 1995.

Innehav i Volvo: 5.760 aktier, varav 5.652 B-aktier. 1.381 köpoptioner och 25.000 personaloptioner.

Stefan Johnsson

Född 1959, civ ek. Direktör i AB Volvo och ekonomidirektör i Volvokoncernen. Medlem av Volvos koncernledning sedan 1998 med ansvar för ekonomi och finans samt koncernstrategi och affärsutveckling. Verkställande direktör i Volvo Group Finance Sweden 1994–1998. I Volvo sedan 1987.

Innehav i Volvo: 41 A-aktier. 3.706 köpoptioner och 25.000 personaloptioner.

Per Löjdquist

Född 1949. Direktör i AB Volvo. Medlem av Volvos koncernledning sedan 1997 med ansvar för information och public affairs. I Volvo sedan 1973.

Styrelseledamot i Västsvenska Industri- och Handelskammaren, Aktieförbundet och Nilörngruppen AB.

Innehav i Volvo: 4.055 aktier, varav 881 B-aktier. 2.484 köpoptioner och 31.800 personaloptioner.

Eva Persson

Född 1953, jur kand. Direktör i AB Volvo och chefsjurist i Volvokoncernen. Medlem av Volvos koncernledning sedan 1997 med ansvar för juridik, skatter och säkerhet. I Volvo sedan 1988.

Styrelseledamot i Handelsbanken Region Väst och Andra AP-fonden.

Ledamot i Näringslivets Börskommitté.

Sekreterare i AB Volvos styrelse sedan 1997.

Innehav i Volvo: 418 aktier, varav 200 B-aktier. 2.323 köpoptioner och 31.800 personaloptioner.

Karl-Erling Trogen

Född 1946, civ ing. Direktör i AB Volvo. Verkställande direktör i Volvo Lastvagnar AB 1994–2000. Verkställande direktör i Volvo Trucks North America 1991–1994. Medlem av Volvos koncernledning sedan 1994. I Volvo sedan 1971.

Styrelseledamot i Wilson Logistics Holding AB.

Innehav i Volvo: 14.251 B-aktier. 7.316 köpoptioner och 25.000 personaloptioner.

Styrelse och revisorer

Styrelseledamöter valda av bolagsstämman

1 Finn Johnsson

Styrelseordförande från februari 2004. Född 1946, civ ek.

Verkställande direktör i Mölnlycke Health Care AB.

Styrelseordförande i Wilson Logistics Holding AB samt Unomedical A/S.

Styrelseledamot i Skanska AB och AB Industrivärlden.

Ledamot i AB Volvos styrelse sedan 1998. Ordförande i ersättningskommittén.

Innehav i Volvo: 2.000 B-aktier.

2 Lars Ramqvist

Avgick som ordförande och medlem av styrelsen den 2 februari 2004.

Född 1938, fil dr, tekn dr h c., fil dr hc. Hedersordförande: Telefonaktiebolaget LM Ericsson.

Medlem av Kungliga Vetenskapsakademien och Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien.

Ledamot i AB Volvos styrelse 1998–2 februari 2004, ordförande 1999–2004. Ordförande i ersättningskommittén och nomineringskommittén fram till februari 2004.

3 Per-Olof Eriksson

Född 1938, civ ing, tekn dr h c.

Styrelseordförande: Consolis Oy, Thermia AB samt Odlander, Fredriksson & Co.

Styrelseledamot: AB Custos, SSAB Svenskt Stål AB, Preem Petroleum AB, Assa Abloy och föreslagen som ledamot i Elkem. Ledamot i Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien.

Ledamot i AB Volvos styrelse sedan 1994. Ordförande i revisionskommittén.

Innehav i Volvo: 6.000 A-aktier.

4 Patrick Faure

Född 1946, jur kand.

Vice verkställande direktör i Renault S.A. och ordförande och koncernchef i Renault F1 sedan 1991. Ordförande och koncernchef i Renault VI. 1998–2001. I Renault sedan 1979.

Styrelseledamot: VINCI, ERTICO.

Ledamot i AB Volvos styrelse sedan 2001.

Innehav i Volvo: 2.000 B-aktier.

5 Haruko Fukuda

Född 1946, O.B.E., fil kand (Cambridge University), DSc.

Styrelseledamot: The Foreign & Colonial Investment Trust PLC, Investec PLC, Aberdeen Asian Smaller Companies Investment Trust PLC, Business Advisory Board of United Nations Office for Project Services (UNOPS).

Senior rådgivare åt Lazard, rådgivare åt METRO AG.

Hedersmedlem: New Hall Cambridge.

Ordförande: Advisory Board of New Hall Cambridge.

Hon. vice verkställande direktör: The Japan Society.

Förtroendeman: Mitsubishi Trust Oxford Foundation.

Hedersmedborgare: City of London.

Ledamot i AB Volvos styrelse sedan 2003. Ledamot i revisionskommittén.

Innehav i Volvo: inga.

6 Tom Hedelius

Född 1939, civ ek, ekon dr h c.

Styrelseordförande: AB Industrivärden, Bergman & Beving AB.

Vice styrelseordförande: Addtech AB och Lagercrantz Group AB.

Hedersordförande: Svenska Handelsbanken.

Styrelseledamot: Svenska Cellulosa Aktiebolaget SCA och föreslagen som ledamot i Lundbergs.

Ledamot av AB Volvos styrelse sedan 1994. Ledamot i ersättningskommittén.

Innehav i Volvo: 2.000 A-aktier.

7 Leif Johansson

Född 1951, civ ing.

Verkställande direktör i AB Volvo och koncernchef.

Ledamot i AB Volvos styrelse sedan 1997.

Innehav i Volvo: 36.724 aktier, varav 30.000 B-aktier. 13.866 köpoptioner och 63.600 personaloptioner.

8 Neelie Kroes

Född 1941.

Styrelseordförande: Meyer Monitor

Styrelseledamot: P&O Nedlloyd and Nederlandse Spoorwegen N V, mmQ2 Plc, Cório, Royal Nedlloyd, Ballast Nedam, Prologis, New Skies Satellites, och Lucent Technologies B V the Netherlands.

Tidigare transportminister i Nederländerna och rådgivare åt kommissionären för transport inom EU-kommissionen.

Ledamot i AB Volvos styrelse sedan 2003.

Innehav i Volvo: Inga.

9 Louis Schweitzer

Född 1942, jur kand.

Styrelseordförande och koncernchef i Renault sedan 1992. Ekonomidirektör och vice verkställande direktör 1988–1992. Verkställande direktör och koncernchef 1990–1992. I Renault sedan 1986.

Styrelseordförande: Renault Nissan B.V. och föreslagen som ledamot och ordförande i AstraZeneca Plc.

Styrelseledamot: R.C.I. Banque, Philips, Electricité de France, BNP-Paribas och VEOLIA.

Ledamot i AB Volvos styrelse sedan 2001. Ledamot i ersättningskommittén.

Innehav i Volvo: 2.000 Volvo B-aktier.

10 Ken Whipple

Född 1934, civ ing och civ ek.

Styrelseledamot och koncernchef i CMS Energy Corporation. Koncernchef i Glenlore Enterprises.

Styrelseledamot: 14 JP Morgan Fleming Mutual Funds.

Ledamot i AB Volvos styrelse sedan 2001. Ledamot i revisionskommittén.

Innehav i Volvo: Inga.

Styrelseledamöter utsedda av arbetstagarorganisationer

11 Lars-Göran Larsson

Född 1947. Representant för de anställda.

I Volvo sedan 1974.

Ledamot i AB Volvos styrelse sedan 1994.

Innehav i Volvo: 94 aktier, varav 50 B-aktier.

12 Olle Ludvigsson

Född 1948. Representant för de anställda.

I Volvo sedan 1968.

Suppleant i AB Volvos styrelse 1983–1988, ledamot sedan 1988.

Innehav i Volvo: 155 aktier, varav 105 B-aktier.

13 Stellan Rosengren

Född 1960. Representant för de anställda.

I Volvo sedan 1985.

Suppleant i AB Volvos styrelse sedan 1999.

Innehav i Volvo: 250 B-aktier.

14 Johnny Rönkvist

Född 1947. Representant för de anställda.

I Volvo sedan 1965.

Ledamot i AB Volvos styrelse sedan 1999.

Innehav i Volvo: 251 aktier, varav 50 B-aktier.

15 Berth Thulin

Född 1951. Representant för de anställda.

I Volvo sedan 1975.

Suppleant i AB Volvos styrelse sedan 1999.

Innehav i Volvo: 100 B-aktier.



Styrelsens sekreterare

Eva Persson

Född 1953, jur kand. Direktör i AB Volvo och chefsjurist i Volvokoncernen. Sekreterare i Volvos styrelse sedan 1997.

Innehav i Volvo: 418 aktier, varav 200 B-aktier, 2.323 köpoptioner och 31.800 personaloptioner.

Revisorer

PricewaterhouseCoopers AB



Resultaträkning				
Mkr		2001	2002	2003
Nettoomsättning	not 4	189.280	186.198	183.291
Kostnad för sålda produkter		-155.592	-151.569	-146.879
Bruttoresultat		33.688	34.629	36.412
Forsknings- och utvecklingskostnader		-5.391	-5.869	-6.829
Försäljningskostnader		-15.766	-16.604	-16.866
Administrationskostnader		-6.709	-5.658	-5.467
Övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader	not 5	-4.096	-4.152	-1.367
Resultat från andelar i intresseföretag	not 6	50	182	200
Resultat från övriga aktier och andelar	not 7	1.410	309	-3.579
Strukturkostnader	not 8	-3.862	-	-
Rörelseresultat	not 4	-676	2.837	2.504
Ränteintäkter och liknande resultatposter		1.275	1.217	1.096
Räntekostnader och liknande resultatposter		-2.274	-1.840	-1.888
Övriga finansiella intäkter och kostnader	not 9	-191	-201	-55
Resultat efter finansiella poster		-1.866	2.013	1.657
Inkomstskatter	not 10	326	-590	-1.334
Minoritetsandelar i resultat	not 11	73	-30	-25
Nettoresultat		-1.467	1.393	298
Resultat i kronor per aktie		-3:50	3:30	0:70

Balansräkning							
Mkr		31 december, 2001		31 december, 2002		31 december, 2003	
Tillgångar							
Anläggningstillgångar							
Immateriella anläggningstillgångar	not 12		17.525		17.045		16.756
Materiella anläggningstillgångar	not 12						
Fastigheter, maskiner och inventarier		33.234		30.799			30.640
Tillgångar i operationell leasing		27.101	60.335	23.525	54.324		21.201
Finansiella anläggningstillgångar							
Aktier och andelar	not 13	27.798		27.492			1.782
Långfristiga fordringar i kundfinansieringsverksamhet	not 14	26.075		25.207			23.448
Övriga långfristiga fordringar	not 15	14.456	68.329	12.485	65.184		10.487
Summa anläggningstillgångar			146.189		136.553		104.314
Omsättningstillgångar							
Varulager	not 16		31.075		28.305		26.459
Kortfristiga fordringar							
Forordningar i kundfinansieringsverksamhet	not 17	22.709		21.791			22.554
Övriga fordringar	not 18	33.569	56.278	26.995	48.786		28.766
Aktier i Scania	not 13		–		–		20.424
Kortfristiga placeringar	not 19		13.514		16.707		19.529
Kassa och bank	not 20		13.869		8.871		9.206
Summa omsättningstillgångar			114.736		102.669		126.938
Summa tillgångar			260.925		239.222		231.252
Eget kapital och skulder							
Eget kapital	not 21						
Bundet eget kapital							
Aktiekapital		2.649		2.649			2.649
Bundna reserver		12.297	14.946	14.093	16.742		12.769
Fritt eget kapital							
Fria reserver		71.706		60.143			56.704
Nettoresultat		–1.467	70.239	1.393	61.536		298
Summa eget kapital			85.185		78.278		72.420
Minoritetskapital	not 11		391		247		216
Avsättningar							
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	not 22	14.647		16.236			15.288
Avsättning för uppskjutna skatter		1.044		912			569
Övriga avsättningar	not 23	17.383	33.074	15.809	32.957		14.479
Långfristiga skulder	not 24						
Obligationslån		30.715		33.870			33.090
Övriga lån		14.036		12.549			13.584
Övriga långfristiga skulder		9.379	54.130	6.704	53.123		4.627
Kortfristiga skulder	not 25						
Lån		36.817		26.018			27.418
Leverantörsskulder		23.115		22.214			24.528
Övriga kortfristiga skulder		28.213	88.145	26.385	74.617		25.033
Summa eget kapital och skulder			260.925		239.222		231.252
Ställda pantar	not 26		3.737		3.610		3.809
Ansvarförbindelser	not 27		10.441		9.334		9.611

Förändringar i Eget kapital

Mkr

	Aktiekapital	Bundet eget kapital	Fritt eget kapital	Totalt eget kapital
Enligt balansräkning 31 december 2000	2.649	13.804	71.885	88.338
Kontantutdelning	–	–	–3.356	–3.356
Nettoresultat	–	–	–1.467	–1.467
Kapitalandelsmetoden ¹	–	21	–21	–
Förskjutningar mellan fritt och bundet eget kapital	–	–3.410	3.410	–
Omräkningsdifferenser	–	1.850	–828	1.022
Återköp av egna aktier	–	–	–8.336	–8.336
Nyemitterade aktier till Renault SA	–	–	10.356	10.356
Avsättning avseende pensionsåtaganden ²	–	–	–1.417	–1.417
Övriga förändringar	–	32	13	45
Enligt balansräkning 31 december 2001	2.649	12.297	70.239	85.185
Kontantutdelning	–	–	–3.356	–3.356
Nettoresultat	–	–	1.393	1.393
Kapitalandelsmetoden ¹	–	45	–45	–
Förskjutningar mellan fritt och bundet eget kapital	–	4.219	–4.219	–
Omräkningsdifferenser	–	–2.468	238	–2.230
Avsättning avseende pensionsåtaganden ²	–	–	–2.542	–2.542
Övriga förändringar	–	–	–172	–172
Enligt balansräkning 31 december 2002	2.649	14.093	61.536	78.278
Kontantutdelning	–	–	–3.356	–3.356
Nettoresultat	–	–	298	298
Kapitalandelsmetoden ¹	–	17	–17	–
Förskjutningar mellan fritt och bundet eget kapital	–	1.246	–1.246	–
Omräkningsdifferenser	–	–2.587	2.061	–526
Övergångseffekt vid tillämpning av nya redovisningsregler avseende pensionsåtaganden ³	–	–	–2.278	–2.278
Övriga förändringar	–	–	4	4
Enligt balansräkning 31 december 2003	2.649	12.769	57.002	72.420

1 Huvudsakligen intresseföretagens bidrag till koncernens nettoresultat, med avdrag för erhållen utdelning.

2 Förmånsbaserade planer för pensioner i Volvos amerikanska dotterbolag redovisades tom 2002 i enlighet med US GAAP (SFAS 87). I enlighet med dessa regler skall en justering till minimiskuld avseende pensionsförplik-

telser redovisas som en minskning av eget kapital. Justeringen till minimiskuld motsvarar underskott i pensionsplaner med avdrag för oredovisade kostnader avseende tjänstgöring under tidigare år. Se not 22.

3 Från och med 2003 tillämpar Volvo RR 29 Ersättningar till anställda. Se not 1.

Kassaflödesanalys						
Mkr		2001		2002		2003
Den löpande verksamheten						
Rörelseresultat		-676		2.837		2.504
Avskrivningar som belastat detta resultat	not 12	9.961		10.844		10.169
Övriga ej kassapåverkande poster	not 28	539		1.955		4.929
Förändringar i rörelsekapital:						
Ökning (-)/minskning (+) av fordringar		2.645		3.649		517
Ökning (-)/minskning (+) av varulager		2.813		53		1.433
Ökning (+)/minskning (-) av skulder och avsättningar		992		-2.692		-1.507
Erhållna räntor och liknande poster		1.494		942		1.437
Erlagda räntor och liknande poster		-1.862		-1.047		-1.160
Övriga finansiella poster		-191		-170		-62
Betalda inkomstskatter		-1.572		-1.069		-1.165
Kassaflöde från den löpande verksamheten		14.143		15.302		17.095
Investeringsverksamheten						
Investeringar i anläggningar		-8.090		-6.665		-6.005
Investeringar i leasingtillgångar		-5.852		-5.179		-5.333
Försäljning av anläggningar och leasingtillgångar		2.578		3.162		2.935
Fordringar i kundfinansieringsverksamhet, netto	not 28	-3.719		-5.739		-4.316
Aktier och andelar, netto	not 28	3.936		-88		-61
Förvärvade och avyttrade dotterföretag och andra affärsenheter, netto	not 2, 28	13.002	1.855	-159	-14.668	-39
Återstår efter nettoinvesteringar		15.998		634		4.276
Finansieringsverksamheten						
Ökning (+)/minskning (-) av obligationslån och övriga lån	not 28	6.164		-111		1.868
Lån till utomstående, netto	not 28	213		1.692		933
Utdelning till AB Volvos aktieägare		-3.356		-3.356		-3.356
Återköp av egna aktier		-8.336		-		-
Utdelning till minoritetsägare		-		-13		-9
Övrigt		132	-5.183	12	-1.776	63
Förändring av likvida medel exklusive omräkningsdifferenser		10.815		-1.142		3.775
Omräkningsdifferenser på likvida medel		600		-663		-618
Förändring av likvida medel		11.415		-1.805		3.157
Likvida medel vid årets början		15.968		27.383		25.578
Likvida medel vid årets slut		27.383		25.578		28.735

I kassaflödesanalysen har effekterna av större förvärv och avyttringar av koncernföretag för respektive år exkluderats från övriga förändringar i balansräkningen. Även effekten av valutakursförändringar vid omräkning av utländska

koncernföretag har exkluderats eftersom dessa effekter inte påverkar kassaflödet. I likvida medel ingår Kassa och bank samt Kortfristiga placeringar.

Koncernens noter och kommentarer

Belopp i miljoner kronor (Mkr) där annat ej anges. Beloppen inom parentes anger tidigare års värden, där första värdet avser 2002 och det andra 2001.

Not 1 Redovisningsprinciper

Koncernbokslutet för AB Volvo och dess dotterföretag är upprättat i enlighet med god redovisningssed i Sverige. Redovisningsrekommendationer och uttalanden utgivna av Redovisningsrådet har därvid tillämpats. God redovisningssed i Sverige avviker i väsentliga avseenden från amerikanska redovisningsprinciper ("US GAAP"), se vidare i not 35.

I samband med upprättandet av denna finansiella rapport har företagsledningen gjort uppskattningar och antaganden vilka påverkar det redovisade värdet av tillgångar och skulder samt ansvarsförbindelser vid bokslutstidpunkten. Därutöver påverkas även redovisade värden avseende intäkter och kostnader. Det verkliga utfallet i framtiden avseende vissa transaktioner kan avvika från det uppskattade utfallet då denna finansiella rapport upprättades. Avvikelse av detta slag kommer att påverka utfallet i finansiella rapporter för kommande redovisningsperioder.

Förändrade redovisningsprinciper 2003RR 29 Ersättningar till anställda

Från och med 2003 tillämpar Volvo RR 29 Ersättningar till anställda i sin finansiella rapportering. RR 29 Ersättningar till anställda, vilken utgavs av Redovisningsrådet i december 2002, överensstämmer i allt väsentligt med IAS 19 Employee benefits vilken tidigare utgivits av det internationella normgivningsorganet International Accounting Standards Committee (IASC). Genom tillämpning av RR 29 redovisas förmånsbaserade planer avseende pensioner och sjukvårdsförmåner inom koncernens samtliga dotterföretag med tillämpning av gemensamma principer. I Volvos finansiella rapportering till och med 2002 har sådana planer redovisats enligt lokala regler och föreskrifter i respektive land. I enlighet med rekommendationens övergångsregler fastställdes en ingående skuld beräknad per den 1 januari 2003 i enlighet med RR 29. Denna ingående skuld översteg den skuld som redovisades den 31 december 2002 enligt tidigare principer med ca 2,3 miljarder kronor. Det överstigande skuldvärdet har därvid redovisats per den 1 januari 2003 som en ökning av avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser samt en motsvarande minskning av eget kapital. Inga tillkommande uppskjutna skattefordringar redovisades i koncernens balansräkning den 1 januari 2003 hänförliga till den ingående skulden. I enlighet med rekommendationens övergångsregler har Volvo inte omräknat tidigare räkenskapsår i enlighet med den nya rekommendationen. Eftersom koncernens dotterföretag till och med 2002 tillämpat lokala regler i respektive land är effekten av att tillämpa RR 29 från och med 2003 varierande för olika verksamhetsländer. Jämfört med tidigare svenska principer medför tillämpningen av RR 29 främst att värdet på förvaltningstillgångar placerade i Volvos svenska pensionsstiftelse från och med 2003 redovisas utifrån en långsiktigt förväntad avkastning istället för att löpande omvärderas till verkligt värde. För Volvos dotterföretag i USA finns skillnader avseende redovisning av kostnader avseende tjänstgöring under tidigare perioder samt att RR 29 inte innehåller regler om s k minimum liability adjustments.

RR 27 Finansiella instrument: Upplysningar och klassificering

Från och med 2003 tillämpar Volvo RR 27 Finansiella instrument: Upplysningar och klassificering, vilken i hög grad överensstämmer med IAS 32 tidigare utgiven av IASC. Tillämpningen av RR 27 har påverkat klassificeringar i balansräkningen av vissa derivat-instrument vilka används i förvaltningen av finansiella risker hänförliga till finansiella tillgångar och skulder. Enligt RR 27 skall derivat-instrument med realiserade vinster klassificeras som tillgångar och derivat-instrument med realiserade förluster klassificeras som skulder. Enligt Volvos tidigare redovisningsprinciper klassificerades derivat-instrument vilka används i förvaltningen av finansiella tillgångar som tillgångar och derivat-instrument vilka används i förvaltningen av finansiella skulder som skulder. Till följd av tillämpningen av principerna för klassificering enligt RR 27 har det redovisade värdet av Volvokoncernens tillgångar ökat med 3,6 miljarder kronor och koncernens skulder har ökat med motsvarande belopp. I enlighet med RR27 har av praktiska skäl jämförelsetal för tidigare perioder inte omräknats.

Volvo tillämpar från och med 2003 även RR 22 Utformning av finansiella rapporter, RR 24 Förvaltningsfastigheter, RR 25 Rapportering för segment – rörelsegränar och geografiska områden, RR 26 Händelser efter balansdagen samt RR 28 Statliga stöd. Till följd av dessa nya rekommendationer har vissa förändringar skett avseende räkenskapsinformationens struktur och innehåll i denna årsredovisning. De uppräknade rekommendationerna har dock inte medfört några förändringar avseende redovisningen av koncernens finansiella resultat eller ställning.

Kommande redovisningsförändringar

Från och med 2005 avser Volvo att tillämpa International Financial Reporting Standards (IFRS) vid upprättandet av koncernens finansiella rapportering. Övergången från svenska redovisningsprinciper till IFRS sker för att följa en förordning vilken från och med 2005 är tvingande för noterade företag inom Europeiska unionen. Vissa förändringar av IFRS förväntas ske under 2004 varför samtliga effekter av denna redovisningsförändring ännu ej med säkerhet kan fastställas. Volvo bedömer dock att de mest väsentliga redovisningsförändringarna kommer att avse redovisning av finansiella instrument och redovisning av goodwill. Omräkning av jämförelsetal för tidigare räkenskapsperioder kommer att ske i enlighet med särskilda övergångsregler. Volvo har under 2003 startat flera projekt vilka syftar till att anpassa de interna rapporteringsrutinerna till det nya regelverket. Mer detaljerad information avseende effekterna av övergången till IFRS avses att lämnas i samband med offentliggörande av finansiella rapporter för räkenskapsåret 2004.

Koncernredovisning

Koncernredovisningen omfattar moderföretaget, dotterföretag, joint ventures och intresseföretag. Med dotterföretag avses de företag i vilka Volvo innehar mer än 50% av aktiernas röstvärde eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över. Dotterföretag där inne-

Valutakurser		Genomsnittskurs			Kurs 31 december		
Land	Valuta	2001	2002	2003	2001	2002	2003
Danmark	DKK	1,2403	1,2326	1,2281	1,2670	1,2386	1,2226
Japan	JPY	0,0850	0,0779	0,0697	0,0813	0,0740	0,0681
Norge	NOK	1,1485	1,2205	1,1418	1,1840	1,2605	1,0815
Storbritannien	GBP	14,8763	14,5816	13,2023	15,4800	14,1538	12,9188
USA	USD	10,3272	9,7287	8,0778	10,6700	8,8263	7,2763
Kanada	CAD	6,6721	6,1965	5,7688	6,6923	5,6335	5,5610
Euro	EUR	9,2434	9,1596	9,1258	9,4240	9,2018	9,1033

havet är tillfälligt inkluderad dock ej i koncernredovisningen. Joint ventures avser företag över vilka Volvo har ett gemensamt bestämmande inflytande tillsammans med ett eller flera utomstående företag. Med intresseföretag avses företag över vilka Volvo har ett väsentligt inflytande, i normalfallet när Volvos innehav motsvarar mer än 20% fast mindre än 50% av röstvärdet.

Koncernredovisningen utarbetas enligt de principer som anges i Redovisningsrådets Rekommendation, RR 1:00 Koncernredovisning.

Samtliga företagsförvärv har redovisats enligt förvärvsmetoden.

Avytttrade företag ingår i koncernens redovisning t o m tidpunkten för avyttringen. Företag som förvärvats under löpande år ingår i koncernens redovisning fr o m förvärvstidpunkten.

Joint ventures redovisas i första hand enligt klyvningsmetoden.

Ett fåtal joint ventures redovisas dock av praktiska skäl enligt kapitalandelsmetoden.

Innehav i intresseföretag redovisas enligt kapitalandelsmetoden. I koncernens resultaträkning utgörs Resultat från andelar i intresseföretag av koncernens andel av intresseföretagens redovisade resultat efter finansiella poster justerat för minoritetsintresse, i förekommande fall reducerat med avskrivning på övervärde. Koncernens andel av intresseföretagens redovisade inkomstskatter ingår bland koncernens inkomstskattkostnader.

Flerparten av intresseföretagen intas av praktiska skäl i Volvo-koncernens bokslut med en viss tidsförskjutning, normalt ett kvartal. Utdelning från intresseföretagen ingår inte i koncernens resultat. I koncernens balansräkning förändras det redovisade värdet på aktieinnehaven med Volvos andel av respektive företags resultat efter skatt minskat med avskrivningar på övervärden och erhållna utdelningar.

Redovisning av säkringar

Lån och andra finansiella instrument som används i syfte att skydda en underliggande position, redovisas som säkringar. För att säkringsredovisning skall kunna ske måste följande kriterier vara uppfyllda: positionen som säkras är identifierad och exponerad för kurs- och ränteförändringar, avsikten med lånet/instrumentet är att utgöra en säkring samt att säkringen effektivt skyddar den underliggande positionen mot förändringar i marknadskurser. Finansiella instrument som används i syfte att skydda framtida valutaflöden betraktas som en säkring om flödet med stor sannolikhet bedöms inträffa.

Utländska valutor

Vid upprättandet av koncernens bokslut omräknas samtliga poster i resultaträkningarna för utländska dotterföretag och joint ventures (med undantag för företag i höginflationsländer) till svenska kronor enligt de genomsnittliga valutakurserna under räkenskapsåret (genomsnittskurser). Samtliga poster i balansräkningarna, utom nettoresultaten, omräknas till valutakurserna vid respektive årsskiftet (balansdagens kurser). De förändringar av koncernens eget kapital som uppstår genom variationer i balansdagskurserna jämfört med kurserna vid föregående årsskifte påverkar direkt eget kapital och redovisas där bland bundna eller fria reserver. Den differens som uppkommer i koncernens balansräkning genom att nettoresultaten i resultaträkningen för utländska dotterföretag omräknas till svenska

kronor till genomsnittskurs, och i balansräkning till balansdagens kurs, påverkar koncernens fria reserver. Beträffande utländska intresseföretag förändras det redovisade värdet genom ändringar i valutakurserna. Denna differens påverkar direkt bundna reserver.

Vid avyttring av utländska dotterföretag, joint ventures och intresseföretag redovisas den ackumulerade omräkningsdifferensen som ett slutligt realiserat resultat och påverkar därmed realisationsresultatet.

Boksluten för dotterföretag som är verksamma i länder med hög inflation omräknas till svenska kronor efter den monetära metoden. Denna innebär att balansräkningens monetära poster omräknas efter balansdagens kurser samt att icke monetära balansposter och motsvarande poster i resultaträkningen omräknas efter kurserna vid anskaffningstidpunkten (historiska kurser). Övriga resultaträkningsposter omräknas till genomsnittskurs. Omräkningsdifferenser påverkar årets resultat.

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs, såväl i de enskilda koncernföretagen som i koncernens bokslut.

Vinster och förluster avseende säkringar redovisas vid samma tidpunkt som vinster och förluster på de poster som säkrats. Erhållna premier eller betalningar för valutaoptioner, vilka säkrar valutaflöden i affärstransaktioner, redovisas som intäkt/kostnad över kontraktstiden.

På balansdagen utestående valutaterminskontrakt, vilka ingåtts för att säkra framtida kommersiella valutaflöden, redovisas i resultatet vid samma tidpunkt som de kommersiella flödet realiserar. För övriga utestående valutaterminskontrakt vilka inte uppfyller kriterierna för säkringsredovisning görs en marknadsvärdering enligt portföljmetoden. Denna påverkar periodens resultat i sin helhet.

Vid värdering av finansiella tillgångar och skulder där det ursprungliga valutaslaget ändrats genom valutaswapavtal, beräknas lånebeloppet omräknat till svenska kronor med beaktande av balansdagens valutakurs. Orealiserade valutakursvinster hänförliga till valutaswapavtal redovisas som kortfristiga fordringar och realiserade valutakursförluster hänförliga till valutaswapavtal redovisas bland kortfristiga skulder.

Valutakursdifferenser på lån och andra finansiella instrument i utländsk valuta, vilka valutasäkras nettotillgångar i utländska dotterföretag och intresseföretag, redovisas mot omräkningsdifferenser på dessa företags egna kapital.

Valutakursvinster och förluster avseende övriga tillgångar och skulder i utländsk valuta, såväl på årets betalningar som på värderingen vid årets slut, påverkar resultatet det år de uppkommer. Viktigare valutakurser använda i koncernbokslutet anges ovan.

Övriga finansiella instrument

Ränte- och valutakontrakt används i syfte att förändra underliggande finansiella tillgångars och skulders räntestruktur och redovisas som en säkring av dessa.

Ränteinstrument vilka används som en del i förvaltningen av koncernens kortfristiga placeringar värderas tillsammans med dessa enligt portföljmetoden. Avsättning görs för realiserade förluster överstigande de realiserade vinsterna inom portföljen.

Ränteinstrument som inte uppfyller kriterierna för säkringsredovisning sker värdering vid bokslutstillfället varvid avsättning för realiserade förluster görs.

Nettoomsättning

Koncernens redovisade nettoomsättning avser i huvudsak intäkter från försäljning av varor och tjänster. Nettoomsättningen har i förekommande fall reducerats med värdet av lämnade rabatter samt varureturner.

Intäkter från försäljning av varor redovisas i samband med att väsentliga risker och förmåner som är förknippade med varornas ägande har överförts till utomstående parter, normalt i samband med leverans till kunder. Om försäljningen av varor är kombinerad med en återköpsöverenskommelse eller en restvärdesgaranti redovisas transaktionen som en operationell leasing under förutsättning att väsentliga risker förknippade med varan kvarstår hos Volvo. Intäkter från försäljning av verkstadstjänster o dyl redovisas i samband med att tjänsten utförts. Hyresintäkter och ränteutgifter i samband med finansiell leasing eller avbetalningskontrakt redovisas utfördelat över underliggande kontraktperiod.

Forsknings- och utvecklingskostnader

Från och med 2001 tillämpar Volvo RR 15 Immateriella tillgångar. I enlighet med denna redovisningsrekommendation skall utgifter för utveckling av nya produkter, produktionssystem och programvaror redovisas som immateriella tillgångar om sådana utgifter med hög säkerhet kommer att leda till framtida ekonomiska fördelar för företaget. Anskaffningsvärdet för sådan immateriell tillgång skall avskrivnas över dess bedömda nyttjandeperiod. Volvos valda tillämpning av reglerna innebär att höga krav ställs för att utgifter för utveckling skall redovisas som tillgång. T.ex. skall en ny produkts eller programvaras tekniska funktionalitet kunna påvisas innan utgifter för dess utveckling börjar redovisas som tillgång. Detta innebär i normalfallet att utgifter aktiveras endast under industrialiseringsfasen av ett produktutvecklingsprojekt. Övriga utgifter avseende forskning och utveckling belastar rörelsens resultat när de uppstår. Utgifter för utveckling av nya produkter, produktionssystem och programvaror före 2001 omkostnadsfördes löpande och i enlighet med övergångsreglerna i RR 15 har rekommendationen inte tillämpats retroaktivt.

Garantikostnader

Beräknade kostnader för produktgaranti belastar rörelsens kostnader i samband med att produkterna säljs. Beräknade kostnader omfattar såväl förväntade kontraktuella förpliktelser samt s k goodwill åtaganden och fastställs utifrån historisk statistik med hänsyn till kända förändringar avseende produktkvalitet, åtgärdandekostnad eller dylikt. Kostnader för kampanjer i samband med specifika kvalitetsproblem belastar rörelsens kostnader i samband med att kampanjen beslutas och offentliggörs.

Strukturkostnader

Strukturkostnader redovisas som en separat post i resultaträkningen om dessa är hänförliga till en väsentlig förändring av koncernens struktur. I andra fall redovisas strukturkostnader som en del av Övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader. En avsättning för beslutade strukturåtgärder (se ändrade redovisningsprinciper ovan) redovisas när en detaljerad plan för åtgärdernas genomförande föreligger samt när denna plan kommunicerats till dem som berörs.

Avskrivningar och nedskrivningar av immateriella och materiella anläggningstillgångar

Avskrivningar bestäms med ledning av tillgångarnas anskaffningsvärdet, i förekommande fall reducerade med nedskrivningar, och bedömda nyttjandeperioder. Aktiverade typbundna verktyg skrivs i allmänhet av över 2–8 år. Avskrivningstiden för tillgångar i operationell leasing är vanligtvis 3–5 år. Maskiner skrivs i allmänhet av över 5–20 år och byggnader över 25–50 år medan avskrivningstiden för huvudparten av markanläggningarna är 20 år. Vid deltagande i flyg-

motorprojekt i samarbete med andra företag erlägger Volvo Aero i vissa fall en inträdesavgift för att delta i projekten. Dessa inträdesavgifter aktiveras och skrivs av över 5–10 år. Produkt- och programvaruutveckling skrivs normalt av över 3–8 år.

Skillnaden mellan ovannämnda avskrivningar och skattemässigt gjorda avskrivningar redovisas i moderföretaget och i enskilda dotterföretag som ackumulerade överavskrivningar, vilka ingår i obeskattade reserver. Redovisningen av dessa i koncernen beskrivs under rubriken Uppskjuten skatt, bokslutsdispositioner och obeskattade reserver nedan.

Goodwill redovisas som immateriell anläggningstillgång och skrivs av över uppskattad nyttjandeperiod. Avskrivningstiden är 5–20 år. Goodwill-beloppen avseende Renault Trucks, Mack Trucks, Volvo Construction Equipment, Champion Road Machinery, Volvo Aero Services, Prévost, Nova BUS, Volvo Bus de Mexico, Volvo Construction Equipment Korea, Volvo Aero Norge och Kommersiella Fordon Europa skrivs av över 20 år, med anledning av innehavens långsiktiga och strategiska betydelse.

Om det vid bokslutstidpunkten föreligger en indikation på att en materiell eller immateriell anläggningstillgång har minskat i värde sker en beräkning av tillgångens återvinningsvärde. Om det beräknade återvinningsvärdet understiger det redovisade värdet görs en nedskrivning till tillgångens återvinningsvärde.

Varulager

Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärde enligt den s k först in-först ut-principen respektive verkligt värde.

Likvida medel

Likvida medel utgörs av Kassa och bank samt Kortfristiga placeringar. Kortfristiga placeringar värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet eller marknadsvärdet med tillämpning av portföljmetoden. Kortfristiga placeringar utgörs av räntebärande värdepapper, till viss del med längre löptid än tre månader. Dessa placeringar avser dock värdepapper med hög likviditet vilka lätt kan omvandlas till kassamedel.

Pensioner och liknande förpliktelser

Från och med 2003 tillämpar Volvo RR 29 Ersättningar till anställda vid redovisning av pensioner och liknande förpliktelser (se "Förändrade redovisningsprinciper 2003"). I enlighet med RR 29 skall aktuariella beräkningar upprättas för samtliga förmånsbestämda planer enligt den s.k. projected unit credit method i syfte att fastställa nuvärdet av förpliktelser avseende oantastbara förmåner för nuvarande och tidigare anställda. Aktuariella beräkningar upprättas årligen och baseras på aktuariella antaganden vilka fastställs årligen i anslutning till bokslutstidpunkten. Förändringar av förpliktelsernas nuvärde till följd av förändrade aktuariella antaganden behandlas som aktuariella vinster eller förluster vilka resultatförs över de anställdas genomsnittliga återstående tjänstgöringsperiod i den mån de överstiger det s.k. korridor-gränsvärdet för respektive plan. Avvikelse mellan förväntad avkastning på förvaltningstillgångar och verklig avkastning behandlas som aktuariella vinster eller förluster. Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser i Volvo-koncernens balansräkning motsvarar förpliktelsernas nuvärde vid bokslutstidpunkten, med avdrag för det verkliga värdet av förvaltningstillgångar, oredovisade aktuariella vinster eller förluster samt oredovisade antastbara kostnader avseende tjänstgöring under tidigare perioder. Till och med 2002 redovisades förmånsbestämda planer i Volvos dotterföretag enligt lokala regler och föreskrifter i respektive land. Beträffande pensioner och liknande förmåner vilka finansieras genom avgiftsbestämda planer redovisas kostnader vilken motsvarar Volvos årliga avgifter för planen. Redovisningen av avgiftsbestämda planer har inte påverkats genom tillämpningen av RR 29.

Avsättningar för restvärdesrisker

Restvärdesrisker är hänförliga till operationella leasingavtal eller försäljningstransaktioner kombinerade med återköpsavtal eller restvärdesgarantier. Restvärdesrisker avser risker att Volvo i framtiden kan tvingas avyttra begagnade produkter med förlust om värdeutvecklingen för dessa produkter är sämre än vad som förutsågs vid avtalens ingång. Avsättningar för restvärdesrisker sker löpande utifrån bedömning av de begagnade produkternas framtida nettoförsäljningsvärden. Vid bedömning av framtida nettoförsäljningsvärden beaktas nuvarande priser, förväntad framtida prisutveckling, förväntad lagerhållningstid samt förväntade direkta och indirekta försäljningskostnader. I fall där restvärdesrisker avser produkter vilka redovisas som anläggningstillgångar i Volvos balansräkning beaktas riskerna genom avskrivningar eller nedskrivningar på värdet av dessa tillgångar. I fall där restvärdesrisker avser produkter vilka ej redovisas som tillgångar i Volvos balansräkning beaktas riskerna under rubriken avsättningar.

Uppskjuten skatt, bokslutsdispositioner och obeskattade reserver

Skattelagstiftningen i Sverige och andra länder har ibland andra regler än vad som följer av god redovisningssed vad gäller tidpunkt för beskattning och mätning av vissa affärshändelser. Uppskjuten skatt redovisas på skillnader vilka härigenom uppstår mellan det skattemässiga värdet och det redovisade värdet av tillgångar och skulder, s k temporära skillnader, samt även på skattemässiga underskottsavdrag. Vad beträffar värderingen av uppskjutna skattefordringar, d v s värdet av framtida skattereduktioner, gäller att uppskjutna skattefordringar redovisas om det är sannolikt att beloppen kan utnyttjas mot framtida skattepliktiga överskott.

Skattelagarna i Sverige och i vissa andra länder ger företag möjlighet att skjuta upp skattebetalning genom avsättning till obeskattade reserver. I koncernens balansräkning behandlas dessa såsom temporära skillnader, d v s uppdelning sker mellan uppskjuten skatteskuld och eget kapital (bundna reserver). I koncernens resultaträkning fördelas avsättning till eller upplösning av obeskattade reserver mellan uppskjuten skatt och årets resultat.

Not 2 Förförvärv och avyttringar av aktier och andelar i dotterföretag

AB Volvos innehav av aktier och andelar i koncernföretag per 31 december 2003 framgår på sidorna 81–83. Nedan specificeras viktigare förvärv, etableringar och avyttringar inom koncernen.

L.B. Smith (SABA Holding Inc.)

Den 2 maj köpte Volvo Anläggningsmaskiner tillgångarna i L.B. Smith, Inc. i USA för 189 M USD. Goodwill eller fast egendom ingick inte överenskommelsen. Inriktningen är att avyttra den förvärvade verksamheten. L.B. Smiths distributionsverksamhet kommer följaktligen inte att konsolideras i Volvokoncernens finansiella redovisning.

Bilias lastvagns- och entreprenadmaskinsverksamhet ("Kommersiella Fordon Europa AB")

Under det tredje kvartalet förvärvades Bilias lastvagns- och entreprenadmaskinsverksamhet genom att Volvos innehav i Bilias (41%) lämnades i utbyte mot 98% av aktierna i den förvärvade verksamheten. Volvo har begärt tvångsinlösen av de återstående aktierna. Den förvärvade verksamheten omfattade serviceleverantörer och återförsäljare av Volvos lastbilar och anläggningsmaskiner. Den förvärvade verksamheten konsoliderades i Volvo koncernen från och med juli 2003. Anskaffningsvärdet för aktierna har beräknats till 0,9 miljarder kronor. Goodwill avseende denna transaktion uppgick till 0,6 miljarder kronor.

Volvo Baumaschinen Deutschland GmbH

I februari 2003 avyttrade Anläggningsmaskiner den tyska återförsäljaren Volvo Baumaschinen Deutschland GmbH till den svenska återförsäljarpartnern Swecon Anläggningsmaskiner AB.

Volvo Aero Services LP

Under 2002 förvärvade VNA Holding Inc ytterligare 9% av aktierna i Volvo Aero Services LP (fd AGES Group ALP). Därefter äger Volvo 95% av Volvo Aero Services LP.

Prévo Holding BV

Den 1 oktober 2001 avyttrade Volvo Bussar 1% av innehavet i den kanadensiska och nordamerikanska busstillverkaren Prévo Holding BV till Henlys Group Plc. Därefter äger Volvo Bussar och Henlys Group Plc 50% vardera av Prévo Holding BV. Prévo Holding BV är därmed från och med den 1 oktober 2001 ett joint venture och redovisas enligt klyvningsmetoden i Volvokoncernens bokslut.

Acrivia AB (fd OmniNova Technology AB)

I april 2001 förvärvade Volvo Bussar 65% av aktierna i Acrivia AB, ett bolag för utveckling av tillverkningsprocesser för bussar och som även tillverkar rammar till den nya TX plattformen från TWR Sweden AB. Därefter äger Volvo Bussar 100% av Acrivia AB.

Low Cab-Over-Engine (LCOE)

Den 27 juli, 2001 träffade Volvo Trucks North America en överenskommelse om att avyttra sin LCOE-verksamhet (speciallastbilar med hytten över motorn och lågt insteg) till Grand Vehicle Works Holdings, LLC. Genom att avyttra LCOE-verksamheten uppfyllde Volvo de krav som ställts av det amerikanska justitiedepartementet för godkännande av förvärvet av Mack och Renault V.I.

Volvia

Den 8 februari, 2001, träffade Volvia, ett helägt dotterbolag till AB Volvo, ett avtal om att avyttra sin försäkringsverksamhet. Köparen är försäkringsbolaget If. Köpeskillingen för verksamheten uppgick till totalt 562.

Renault V.I. och Mack

Den 2 januari 2001 genomfördes AB Volvos förvärv av Renaults lastvagnsverksamhet Mack och Renault V.I. Förvärvet innebar att AB Volvo erhöll samtliga aktier i Renault V.I. i utbyte mot 15% av aktierna i AB Volvo. Förvärvsvärdet för aktierna fastställdes till 10,7 miljarder kronor, baserat på Volvo aktiens börskurs vid transaktionstidpunkten. I samband med förvärvet uppstod ett övervärde om 8,4 miljarder kronor, vilket skrivs av på 20 år. Vid samma tidpunkt förvärvades även Renault V.I. Finance för cirka 154 miljarder franska franc.

I tabellen nedan specificeras effekterna under 2003, 2002 och 2001 på Volvokoncernens balansräkning och kassaflödesanalys i samband med **förvärv av dotterföretag och andra affärsenheter:**

	2001	2002	2003
Immateriella anläggnings-tillgångar	8.914	135	948
Fastigheter, maskiner och inventarier	9.126	95	1.102
Tillgångar i operationell leasing	10.195	286	95
Aktier och andelar	433	-214	-1.303
Varulager	9.361	234	1.477
Kortfristiga fordringar	8.774	382	1.562
Likvida medel	4.059	105	31
Övriga tillgångar	7.674	3	129
Eget kapital	-10.356	-	-
Minoritetskapital	-	119	-
Avsättningar	-14.524	-33	-225
Lån	-2.543	-247	-2.144
Kortfristiga skulder	-30.020	-582	-1.469
Förvärvade nettotillgångar	1.093	283	203
Erlagda likvida medel	-1.093	-283	-203
Likvida medel enligt förvärvs-analyser	4.059	105	31
Påverkan på koncernens likvida medel	2.966	-178	-172

Effekterna 2003 och 2002 inkluderar helägda dotterbolag som tidigare redovisats enligt kapitalandelsmetoden.

I tabellen nedan specificeras effekterna under 2003, 2002 och 2001 på Volvokoncernens balansräkning och kassaflödesanalys i samband med **avyttringar av dotterföretag och andra affärsenheter:**

	2001	2002	2003
Immateriella anläggnings-tillgångar	-354	-	-1
Fastigheter, maskiner och inventarier	-288	-5	-23
Varulager	-939	-23	-170
Övriga fordringar	-12.139	-43	-112
Likvida medel	-1.824	-13	-1
Minoritetskapital	176	-	-
Övriga avsättningar	2.922	-	24
Lån	420	-	-
Övriga skulder	583	52	170
Avyttrade nettotillgångar	-11.443	-32	-113
Erhållna likvida medel	11.860	32	134
Likvida medel i avyttrade företag	-1.824	-13	-1
Påverkan på koncernens likvida medel	10.036	19	133

Not 3 Joint ventures

Joint ventures är företag över vilka Volvo har gemensamt bestämmande inflytande, tillsammans med en eller flera externa parter. Joint

ventures redovisas enligt klyvningsmetoden, i överensstämmelse med RR 14 Joint ventures. Volvos innehav av aktier i joint ventures framgår enligt nedan.

Andelar i joint ventures	Dec 31, 2003	
	Procentuellt innehav	Antal ägda aktier
Shanghai Sunwin Bus Corp., Kina ¹	50	-
Xian Silver Bus Corp., Kina ¹	50	-
Jinan Hua Wo Truck Corp., Kina ²	50	-
Prévost Holding BV, Nederländerna ³	50	22.690

¹ Redovisades enligt kapitalandelsmetoden till och med 2002.

² Bildat under 2003.

³ Dotterbolag till och med 1 oktober 2001.

Volvos andel av joint ventures redovisade resultat	2001	2002	2003
Nettoomsättning	1.047	2.724	1.832
Strukturkostnader	-348	-	-
Rörelseresultat	-261	74	51
Resultat efter finansiella poster	-272	10	19
Nettoresultat	-162	-21	3

Volvos andel av joint ventures balansräkningar

	2001	2002	2003
Anläggningstillgångar	1.026	782	665
Omsättningstillgångar	2.000	1.484	1.217
Summa tillgångar	3.026	2.266	1.882
Eget kapital	354	570	581
Avsättningar	368	180	124
Långfristiga skulder	833	361	295
Kortfristiga skulder	1.471	1.155	882
Summa eget kapital och skulder	3.026	2.266	1.882

Per den 31 december 2003 finns inga garantier utgivna till fördel för joint ventures, varken av Volvo enskilt eller gemensamt med andra samägare. Vid samma tidpunkt uppgår Volvos andel av ansvarsförbindelser utgivna av joint ventures till 96 (109; 79).

Medelantal anställda	2001		2002		2003	
	Antal	varav kvinnor, %	Antal	varav kvinnor, %	Antal	varav kvinnor, %
Shanghai Sunwin Bus Corp., Kina	621	13	622	13	617	13
Xian Silver Bus Corp., Kina	220	13	210	13	267	13
Jinan Hua Wo Truck Corp., Kina	–	–	–	–	5	20
Prévost Holding BV, Kanada	278	19	978	11	842	15
Totalt antal anställda	1.119	14	1.810	12	1.731	14

Not 4 Segmentsrapportering

Redovisning per affärsområde

Volvokoncernens verksamhet utgörs av åtta affärsområden, Volvo Trucks, Renault Trucks, Mack Trucks, Bussar, Anläggningsmaskiner, Volvo Penta, Volvo Aero samt Financial Services. Förutom de åtta affärsområdena ingår övrig verksamhet, som i huvudsak utgörs av affärsenheter vilkas syfte är att stödja affärsområdenas verksamhet. Bland affärsenheterna ingår Powertrain, 3P, Volvo IT, Logistics samt Parts.

Varje affärsområde, förutom Financial Services, har totalt ansvar för rörelseresultat, operativt kapital samt operativt kassaflöde. Affärsområdet Financial Services ansvarar för sitt nettoresultat och balansräkning, där dock vissa restriktioner och principer fastställs centralt. I syfte att erhålla samordningsfördelar sker styrning och

koordinering av treasuryverksamhet och skatter centralt. Volvo-koncernens legala struktur grundar sig på en optimal hantering av treasury, skatter och administration och skiljer sig därför från den operativa strukturen.

Affärsenheterna är avsedda att stödja affärsområdenas verksamhet och är därför inte rapporterade affärsområden. I Volvokoncernens externa finansiella rapportering redovisas försäljning och rörelseresultat per produktområde. Resultat inom affärsenheterna Powertrain och Parts fördelas därvid till respektive produktområde. Eftersom de tre lastvagnsvarumärkena har gemensam produktutveckling, produktion och andra aktiviteter inom affärsenheter, såsom 3P och Powertrain, och även viss infrastruktur inom distributionsområdet, såsom återförsäljare, så rapporteras de tre lastvagnsvarumärkena som ett affärsområde.

Redovisning per affärsområde

Nettoomsättning	2001	2002	2003
Lastvagnar	116.568	118.752	116.969
Bussar	16.675	14.035	11.978
Anläggningsmaskiner	21.135	21.012	23.154
Volvo Penta	7.380	7.669	7.596
Volvo Aero	11.784	8.837	8.030
Övrigt och eliminerings	7.073	6.775	7.041
Volvokoncernen exklusive Financial Services	180.615	177.080	174.768
Financial Services	9.495	9.925	9.153
Elimineringar	-830	-807	-630
Volvokoncernen totalt	189.280	186.198	183.291

Ovanstående belopp inkluderar internförsäljning med följande belopp: Lastvagnar 719 (400; 279), Bussar 166 (0; 151), Anläggningsmaskiner 313 (318; 201), Volvo Penta 31 (27; 19), Volvo Aero 87 (74; 259) och Financial Services 630 (807; 830). Övrigt och eliminerings inkluderar internförsäljning på 8.014 (7.638; 7.441) och eliminerings uppgående till 9.330 (8.457; 8.350).

Internförsäljning mellan affärsområden görs vanligtvis till standardsjälvkostnad inklusive kalkylränta och utvecklingskostnader. Internförsäljning från serviceföretag görs vanligtvis till marknadspris.

Rörelseresultat	2001	2002	2003
Lastvagnar	-2.066	1.189	3.951
Bussar	-916	-94	-790
Anläggningsmaskiner	527	406	908
Volvo Penta	658	647	695
Volvo Aero	653	5	-44
Financial Services	325	490	926
Övrigt	143	194	-3.142
Volvokoncernen totalt	-676	2.837	2.504

Rörelseresultatet 2003 inkluderar nedskrivningar av aktier i Scania AB och Henlys Group Plc uppgående till 4.030, varav 429 redovisas i resultatet för Bussar (Henlys Group) och 3.601 redovisas i resultatet för Övriga verksamheter (Scania).

Rörelseresultatet 2001 inkluderar omstrukturingskostnader uppgående till 3.862, varav 3.106 inom Lastvagnar, (främst avseende integrationen av Mack och Renault), 392 inom Bussar och 364 inom Anläggningsmaskiner.

Avskrivningar	2001	2002	2003
Lastvagnar	4.647	5.766	4.933
Bussar	359	328	293
Anläggningsmaskiner	622	647	653
Volvo Penta	65	80	78
Volvo Aero	814	495	545
Övrigt	540	448	721
Volvokoncernen exklusive Financial Services	7.047	7.764	7.223
Financial Services	2.914	3.080	2.946
Volvokoncernen totalt	9.961	10.844	10.169

Forsknings- och utvecklingskostnader	2001	2002	2003
Lastvagnar	3.614	4.175	4.874
Bussar	498	396	453
Anläggningsmaskiner	674	685	904
Volvo Penta	287	352	291
Volvo Aero	211	173	224
Övrigt	107	88	83
Volvokoncernen totalt	5.391	5.869	6.829

Resultat från andelar i intressebolag	2001	2002	2003
Lastvagnar	-130	15	-55
Bussar	-11	8	1
Anläggningsmaskiner	-	-	-
Volvo Penta	-	-	-
Volvo Aero	-72	-70	-77
Övrigt	125	173	297
Volvokoncernen exklusive Financial Services	-88	126	166
Financial Services	138	56	34
Volvokoncernen totalt	50	182	200

Totala tillgångar	2001	2002	2003
Operativa tillgångar exklusive Financial Services: ¹			
Lastvagnar	82.431	68.988	68.307
Bussar	9.083	8.913	6.855
Anläggningsmaskiner	14.178	14.409	14.476
Volvo Penta	2.538	3.340	2.604
Volvo Aero	13.389	11.631	8.982
Övrigt ²	28.600	28.166	23.664
Operativa tillgångar totalt exklusive Financial Services	150.219	135.447	124.888
Räntebärande finansiella tillgångar	37.300	32.648	37.516
Skattefordringar	8.548	8.113	7.220
Totala tillgångar i Financial Services	73.528	69.364	66.842
Övrigt och eliminerings	-8.670	-6.350	-5.214
Volvokoncernen totalt	260.925	239.222	231.252

¹ Definieras som Totala tillgångar minus Räntebärande finansiella tillgångar och Skattefordringar.

² Ingår innehav av aktier i Scania AB med 20.424 (24.026; 24.051).

Eget kapital och skulder	2001	2002	2003
Operativa skulder, exklusive Financial Services: ¹			
Lastvagnar	56.106	50.481	49.261
Bussar	3.511	3.006	2.600
Anläggningsmaskiner	3.928	4.079	4.822
Volvo Penta	1.434	1.450	1.460
Volvo Aero	5.291	4.629	3.265
Övrigt	3.093	2.330	3.291
Operativa skulder totalt exklusive Financial Services	73.363	65.975	64.699
Finansiella skulder	44.342	38.714	39.940
Skatteskulder	376	770	650
Skulder totalt i Financial Services	65.978	61.870	58.838
Övrigt och eliminerings	-8.710	-6.632	-5.511
Summa skulder	175.349	160.697	158.616
Eget kapital	85.185	78.278	72.420
Minoritetsintressen	391	247	216
Volvokoncernen totalt	260.925	239.222	231.252

¹ Definieras som Totala skulder minus Finansiella skulder och Skatteskulder.

Andelar i intressebolag	2001	2002	2003
Lastvagnar	513	213	26
Bussar	359	296	21
Anläggningsmaskiner	-	-	-
Volvo Penta	-	-	-
Volvo Aero	51	44	35
Financial Services	165	208	165
Övriga bolag	879	896	116
Volvokoncernen totalt	1.967	1.657	363

Investeringar i anläggningar	2001	2002	2003
Lastvagnar	5.949	4.797	4.384
Bussar	360	256	161
Anläggningsmaskiner	569	660	525
Volvo Penta	199	236	362
Volvo Aero	933	583	262
Övrigt	354	244	528
Volvokoncernen exklusive Financial Services	8.364	6.776	6.222
Financial Services	5.775	5.461	5.459
Volvokoncernen totalt	14.139	12.237	11.681

Redovisning per marknadsområde

Nettoomsättning	2001	2002	2003
Europa	104.500	105.069	109.668
Nordamerika	57.724	53.438	44.502
Sydamerika	6.469	5.070	5.080
Asien	10.887	12.693	15.819
Övriga marknader	9.700	9.928	8.222
Volvokoncernen totalt*	189.280	186.198	183.291
* varav:			
Sverige	13.615	12.923	14.801
USA	48.407	44.652	36.406
Frankrike	26.735	26.387	25.679

Totala tillgångar	2001	2002	2003
Sverige	97.728	91.558	89.747
Europa exklusive Sverige	76.288	71.078	75.612
Nordamerika	69.748	61.266	50.234
Sydamerika	7.851	4.966	4.996
Asien	5.662	7.006	7.236
Övriga marknader	3.648	3.348	3.427
Volvokoncernen totalt	260.925	239.222	231.252

Investeringar i anläggningar	2001	2002	2003
Sverige	4.646	3.701	2.629
Europa exklusive Sverige	5.942	5.793	6.042
Nordamerika	3.169	2.261	2.442
Sydamerika	166	147	214
Asien	180	194	299
Övriga marknader	36	141	55
Volvokoncernen totalt	14.139	12.237	11.681

Not 5 Övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader

	2001	2002	2003
Vinster/förluster på termins- och optionskontrakt	-2.044	-195	1.243
Valutakursdifferenser på kundfordringar och leverantörsskulder	411	-266	-199
Avskrivning goodwill	-1.058	-1.094	-873
Förändring av reserv för osäkra fordringar, kundfinansiering	-1.326	-1.018	-812
Förändring av reserv för osäkra fordringar, övrigt	-415	-362	-294
Överskottsmedel från Alecta (tidigare SPP)	43	-	-
Vinst vid försäljning av Volvias försäkringsverksamhet	562	-	-
Justering resultat vid försäljning av Volvo Personvagnar	90	-	-
Övriga intäkter och kostnader	-359	-1.217	-432
Total	-4.096	-4.152	-1.367

Not 6 Resultat från andelar i intresseföretag

Volvos andel i intresseföretagens resultat före skatt framgår enligt nedan.

	Resultatandelar			Utdelning		
	2001	2002	2003	2001	2002	2003
Petro Stopping Centers Holding LP	-73	-57	-73	-	-	-
Aviation Lease Finance	24	51	30	-	-	-
Övriga bolag	-79	77	15	8	20	-

Innehav som inte längre redovisas enligt kapitalandelsmetoden

	2001	2002	2003	2001	2002	2003
Bilia AB ⁴	151	128	64	42	44	47
Turbec AB ³	-67	-67	-77	-	-	-
Xian Silver Bus Corp ⁵	27	29	-	-	-	-
Shanghai Sunwin Bus Corp ⁵	-31	-23	-	-	-	-
AB Volvofinans ¹	46	-	-	9	-	-
Övriga bolag	-	-	-	15	-	4
Delsumma	-2	138	-41	74	64	51

	Resultatandelar		
	2001	2002	2003
Resultat vid försäljning av andelar i intresseföretag			
Bilia AB ⁴	–	–	188
Effero AB ³	–	–	59
Eddo restauranger AB ²	–	32	–
AB Volvofinans ¹	61	–	–
Övriga bolag	–9	12	–6
Delsumma	52	44	241
Summa resultat från andelar i intresseföretag	50	182	200

1 Avytttrat 2001.

2 Avytttrat 2002.

3 Avytttrat 2003.

4 Större delen av innehavet avyttrat 2003.

5 Fr o m 2003 Joint ventures och rapporteras enligt klyvningsmetoden.

Not 7 Resultat från övriga aktier och andelar

	2001	2002	2003
Erhållen utdelning			
Scania AB	637	319	501
Henlys Group Plc	25	7	7
Diamond Finance Ltd	–	–	5
Innehav i Volvo Technology Transfer ¹	26	–	4
Övrigt	6	3	3
Delsumma	694	329	520
Nedskrivningar av aktier			
Scania AB	–	–	–3.601
Henlys Group Plc	–	–	–429
Innehav i Volvo Technology Transfer ¹	–14	–7	–39
Övrigt	–39	–	–4
Delsumma	–53	–7	–4.073
Resultat vid avyttring av aktier			
Mitsubishi Motors ²	768	–	–
Innehav i Volvo Technology Transfer ¹	–10	–16	–36
Övrigt	11	3	10
Delsumma	769	–13	–26
Summa	1.410	309	–3.579

1 Volvos riskkapitalbolag.

2 Exklusive 194 som avsåg kostnader för att avsluta distributionen av Mitsubishi Canter samt kostnader för avslutade utvecklingsprojekt.

Not 8 Strukturkostnader

Strukturkostnader under 2001 uppgick till 3.862, fördelat på 3.106 för Lastvagnar, 392 för Bussar och 364 för Anläggningsmaskiner.

Strukturkostnader för Lastvagnar innefattade kostnader för integration av Mack och Renault Trucks i syfte att säkerställa samordningsvinster som blivit möjliga genom förvärvet. Åtgärder för integrationen omfattade reduktion av produktionskapaciteten i Nordamerika, vilket medförde ett beslut om nedläggning av Macks monteringsfabrik i Winnsboro och flyttning av produktion till Volvos anläggning i New River Valley. Integrationen medför vidare omstrukturering av det globala distributionssystemet och produktionsstrukturen. Förutom åtgärder avseende integrationen utgjordes strukturåtgärderna inom

Lastvagnar av betydande personalnedskärningar beroende på de rådande marknadsvillkoren, särskilt i Nordamerika. Inom Bussar var strukturkostnader hänförligt till stängning av Nova Bus fabrik för stadsbussar i Roswell, USA. Strukturkostnader inom Anläggningsmaskiner avsåg stängning av komponenttillverkning i Asheville, USA, och ett övergripande övertalighetsprogram.

Av de totala strukturkostnaderna var 2.259 hänförligt till avtalspensionering och övertalig personal, 573 var hänförligt till nedskrivningar av anläggningstillgångar och resterande 1.030 till övriga strukturkostnader.

Not 9 Övriga finansiella intäkter och kostnader

Övriga finansiella intäkter och kostnader inkluderar valutakursvinster till ett nettobelopp om 31 (förlust 55; vinst 59).

Not 10 Inkomstskatter

Inkomstskatter fördelades enligt följande:

	2001	2002	2003
Aktuella skatter för perioden	-555	-802	-984
Justering av aktuella skatter för tidigare perioder	-59	156	-291
Uppskjutna skatter som uppkommit eller återförts under perioden	1.349	-121	-831
Omvärdering av uppskjutna skattefordringar	-367	242	802
Inkomstskatter hänförliga till intresseföretag	-42	-65	-30
Summa inkomstskatter	326	-590	-1.334

Avsättning har skett för beräknade skattekostnader som bedöms kunna uppkomma till följd av tidigare taxeringsrevisioner i Volvo-koncernen. Yrkanden för vilka reservering ej bedömts erforderlig motsvarar en kostnad om 1.098 (982; 1.151). Beloppet redovisas bland ansvarsförbindelser.

Uppskjutna skatter avser inkomstskatter som skall betalas eller reduktioner av inkomstskatt i framtiden avseende skattepliktiga temporära skillnader, avdragsgilla temporära skillnader, utnyttjade underskottsavdrag eller andra utnyttjade skatteavdrag. Uppskjutna skattefordringar redovisas i balansräkningen i den omfattning det är

sannolikt att avdragen kan utnyttjas mot framtida skattepliktiga överskott. Den 31 december 2003 uppgick värderingsreserven avseende avdragsgilla temporära skillnader, utnyttjade underskottsavdrag och andra utnyttjade skatteavdrag för vilka skattefordringar inte redovisats i balansräkningen till 2.718 (3.063; 2.676).

Vid utgången av 2003 uppgick koncernens utnyttjade underskottsavdrag till ca 17.300, varav ca 2.300 förfaller inom 5 år.

Svensk inkomstskatt uppgår till 28%. De främsta orsakerna till skillnaden i skattesats mellan svensk inkomstskattesats och koncernens skattesats med utgångspunkt från resultat efter finansiella poster framgår av nedanstående tabell.

	2001, %	2002, %	2003, %
Svensk inkomstskattesats	28	28	28
Skillnad i olika verksamhetsländers skattesats	6	8	11
Realisationsvinster	7	-2	-2
Övriga ej skattepliktiga intäkter	28	-15	-23
Avskrivning på goodwill	-17	16	13
Övriga ej avdragsgilla kostnader	-16	14	83
Skatter hänförliga till tidigare år	-3	-8	18
Omvärdering av uppskjutna skattefordringar	-19	-12	-48
Övrigt, netto	3	0	1
Inkomstskattesats för koncernen	17	29	81

Specifikation av uppskjutna skattefordringar och skatteskulder	2001	2002	2003
Uppskjutna skattefordringar:			
Outnyttjade underskottsavdrag	5.464	5.725	5.370
Andra outnyttjade skatteavdrag	501	343	329
Internvinster i lager	359	280	236
Reserv för osäkra fordringar	596	536	523
Avsättningar för garantiåtaganden	1.203	997	975
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	4.641	4.971	4.687
Avsättningar för strukturåtgärder	895	622	370
Övriga avdragsgilla temporära skillnader	3.510	2.950	2.756
	17.169	16.424	15.246
Värderingsreserv	-2.676	-3.063	-2.718
Uppskjutna skattefordringar efter avdrag för värderingsreserv	14.493	13.361	12.528
Uppskjutna skatteskulder:			
Extraavskrivningar fastigheter, maskiner och inventarier	2.081	2.059	1.979
Extraavskrivningar leasingtillgångar	2.542	684	1.062
LIFO-värdering varulager	916	1.075	350
Aktiverad produkt- och programvaruutveckling	571	951	1.071
Obeskattade reserver	543	564	688
Övriga skattepliktiga temporära skillnader	1.143	1.329	1.119
	7.796	6.662	6.269
Uppskjutna skattefordringar, netto ¹	6.697	6.699	6.259

1 Ovanstående uppskjutna skattefordringar och skatteskulder redovisas i Volvos balansräkning delvis netto efter beaktande av kvittningsmöjligheter.

Not 11 Minoritetsandelar i nettoresultat och eget kapital

Minoritetsandelar i nettoresultat och eget kapital avsåg främst minoritetens andelar i Volvo Aero Norge AS (22%) och i Volvo Aero Services LP (5%). Henlys Group's andel (49%) i Prévost Holding BV redovisades som ett minoritetsintresse till och med tredje kvartalet

2001. Från och med 1 oktober 2001 ökade Henlys ägarandel till 50% och Prévost Holding BV redovisas från detta datum enligt klyvningsmetoden.

Not 12 Immateriella och materiella anläggningstillgångar

Anskaffningsvärde	Värde enligt balansräkning 2001	Värde enligt balansräkning 2002	Investeringar	För-säljningar/ ut-range-ringar	Förvärvade och av-ytttrade verk-samheter ⁴	Omräk-ningsdiferenser	Omklassi-ficeringar och övrigt	Värde enligt balansräkning 2003
Goodwill	15.974	14.787	–	–13	878	–678	3	14.977
Inträdesavgifter flygmotorprojekt	2.089	2.116	97	–	–	–12	20	2.221
Utveckling av produkter och programvaror	2.039	3.949	1.021	–	6	–91	7	4.892
Övriga immateriella tillgångar	2.263	2.122	58	–504	43	–93	–30	1.596
Summa immateriella anläggningstillgångar	22.365	22.974	1.176	–517	927	–874	0	23.686
Byggnader	17.049	16.688	586	–196	527	–965	180	16.820
Mark och markanläggningar	4.592	4.169	113	–55	183	–335	49	4.124
Maskiner och inventarier ¹	39.135	38.425	3.804	–1.321	947	–2.080	332	40.107
Anläggningar under uppförande inklusive forskottsbetalningar	2.752	2.111	436	–2	9	–95	–648	1.811
Summa fastigheter, maskiner och inventarier	63.528	61.393	4.939	–1.574	1.666	–3.475	–87	62.862
Tillgångar i operationell leasing	42.077	39.367	5.566	–5.611	120	–3.021	–2.067	34.354
Summa materiella anläggnings-tillgångar	105.605	100.760	10.505	–7.185	1.786	–6.496	–2.154	97.216

Akkumulerade avskrivningar	Värde enligt balansräkning 2001	Värde enligt balansräkning 2002	Avskrivningar ²	Försäljningar/utstrangeringar	Förvärvade och avyttrade verksamheter ⁴	Omräkningsdifferenser	Omklassificeringar och övrigt	Värde enligt balansräkning 2003	Nettovärde enligt balansräkning 2003 ³
Goodwill	2.961	3.490	873	-10	-18	-195	-314	3.826	11.151
Inträdesavgifter flygmotorprojekt	1.306	1.201	81	-	-	-10	19	1.291	930
Utveckling av produkter och programvaror	3	491	538	-	2	-33	-1	997	3.895
Övriga immateriella tillgångar	570	747	141	-314	-4	-26	272	816	780
Summa immateriella anläggningstillgångar	4.840	5.929	1.633	-324	-20	-264	-24	6.930	16.756
Byggnader	6.408	6.445	629	-123	119	-382	75	6.763	10.057
Markanläggningar	484	454	58	-7	9	-44	13	483	3.641
Maskiner och inventarier ¹	23.402	23.695	3.322	-1.066	459	-1.255	-179	24.976	15.131
Anläggningar under uppförande inklusive förskottsbetalningar	-	-	-	-	-	-	-	-	1.811
Summa fastigheter, maskiner och inventarier	30.294	30.594	4.009	-1.196	587	-1.681	-91	32.222	30.640
Tillgångar i operationell leasing	14.976	15.842	4.527	-2.997	25	-1.166	-3.078	13.153	21.201
Summa materiella anläggningstillgångar	45.270	46.436	8.536	-4.193	612	-2.847	-3.169	45.375	51.841

1 Maskiner och inventarier avser i allt väsentligt produktionsutrustning.

2 Inklusiva nedskrivningar, 140.

3 Anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar.

4 Inkluderar dotterbolag och joint ventures som tidigare var redovisade enligt kapitalandelsmetoden.

Avskrivningar per typ av anläggningstillgång

	2001	2002	2003
Immateriella anläggningstillgångar	1.265	1.586	1.633
Fastigheter, maskiner och inventarier	4.545	4.134	4.009
Tillgångar i operationell leasing	4.151	5.124	4.527
Summa	9.961	10.844	10.169

Investeringar per typ av anläggningstillgång

	2001	2002	2003
Immateriella anläggningstillgångar	2.574	2.011	1.176
Fastigheter, maskiner och inventarier	5.713	4.802	4.939
Tillgångar i operationell leasing	5.852	5.424	5.566
Summa	14.139	12.237	11.681

Beslutade men vid utgången av 2003 ännu ej genomförda investeringar i fastigheter, maskiner och inventarier uppgick till 6,4 miljarder kronor (5,5; 6,1).

Förvaltningsfastigheter

Med förvaltningsfastighet avses fastighet som innehas i syfte att erhålla hyresintäkter och/eller värdestegring. Förvaltningsfastigheternas anskaffningsvärde på balansdagen uppgick till 1.858 och årets investeringar till 59. De ackumulerade avskrivningarna uppgick på balansdagen till 409 varav årets avskrivningar 62. Förvaltningsfastigheternas verkliga värde på balansdagen uppgick till ca 2,2 mil-

jarder kronor. Värdet har beräknats enligt direktavkastningsmetoden. Avkastningskravet är baserat på faktiska förhållanden på fastighetsmarknaden för jämförbara fastigheter med jämförbart läge. Samtliga förvaltningsfastigheter har under året varit uthyrda. Årets resultat har påverkats av hyresintäkter från förvaltningsfastigheterna om 337 samt direkta kostnader om 70.

Not 13 Aktier och andelar

Koncernens innehav av aktier och andelar i utomstående företag

Aktier i intresseföretag redovisade enligt kapitalandelsmetoden

	Organisationsnummer	Procentuellt innehav ¹	Dec 31, 2002 Redovisat värde Mkr ²	Dec 31, 2003 Redovisat värde Mkr ²
Aviation Lease Finance, USA	-	49	172	165
Blue Chip Jet HB, Sverige	969639-1011	40	151	98
Arbustum Invest AB, Sverige	556543-4247	40	32	33
Merkavim Metal Works Ltd, Israel	-	27	22	21
Euromation AB, Sverige	556232-0134	53	20	20
Petro Stopping Centers Holdings, LP, USA	-	29	80	0
Bilia AB, Sverige	556112-5690	-	710	-
Shanghai Sunwin Bus Corp, Kina ³	-	50	139	-
Xian Silver Bus Corp., Kina ³	-	50	135	-
Övriga innehav	-	-	196	26
Summa aktier och andelar i intresseföretag⁴	-	-	1.657	363

Aktier och andelar i övriga bolag	Organisations- nummer	Procentuellt innehav ¹	Dec 31, 2002 Redovisat värde Mkr ²	Dec 31, 2003 Redovisat värde Mkr ²
Scania AB, Sverige	556184-8564	46/31	24.026	20.424
Deutz AG, Tyskland	–	11	670	670
Henlys Group Plc, Storbritannien	–	10	524	95
Bilia AB, Sverige	556112-5690	2	–	28
Övriga innehav			615	626
Summa aktier och andelar i övriga bolag			25.835	21.843
Redovisat värde enligt koncernens balansräkning			27.492	22.206

- 1 I de fall två procenttal anges avser det första andel av kapitalet och det andra andel av röstvärdet.
2 Intresseföretag redovisas enligt kapitalandelsmetoden. Övriga företag redovisas enligt anskaffningskostnadsmetoden.

- 3 Fr o m 2003 Joint ventures och redovisas enligt klyvningsmetoden.
4 Volvos andel av intresseföretagens egna kapital inklusive obeskattade reserver uppgick till 363 (1.629; 1.951). Övervärdet var 0 (28; 16).

Marknadsvärdet av Volvos innehav av aktier och andelar i börsnoterade företag per den 31 december 2003 framgår i tabellen nedan. I de fall innehavens redovisade värde överstiger dess marknadsvärde har bedömningen gjorts att innehavens verkliga värde överstiger dess marknadsvärde.

	Redovisat värde	Marknadsvärde
Scania AB	20.424	18.459
Deutz AG	670	190
Henlys Group Plc	95	95
Bilia AB	28	54
Summa innehav i börsnoterade företag	21.217	18.798
Innehav i onoterade företag	989	–
Summa aktier och andelar	22.206	

Scania AB

Under 1999 och 2000 förvärvade Volvo 45,5% av kapitalet och 30,6% av röstvärdet i Scania, en av världens ledande tillverkare av lastbilar och bussar. Som en eftergift i samband med Europeiska Kommissionens godkännande av Volvos förvärv 2001 av Renault V.I. och Mack Trucks åtog sig Volvo att avyttra innehavet i Scania senast i april 2004. Volvos aktieinnehav i Scania AB har vid utgången av 2003 redovisats till ett värde av 20,4 miljarder kronor och en nedskrivning uppgående till 3,6 miljarder kronor har därvid belastat rörelseresultatet. Det redovisade värdet avseende innehavet av 63,8 miljoner B-aktier i Scania har fastställts utifrån den köpeskillning Volvo erhöll då dessa aktier avyttrades till Deutsche Bank den 4 mars 2004. Det redovisade värdet avseende innehavet av 27,3 miljoner A-aktier i Scania har fastställts till 202 kronor per aktie utifrån aktiens stängningskurs den 31 december 2003. I mars 2004 föreslog Volvos styrelse att bolagsstämman beslutar en utdelning till AB Volvos aktieägare av 99% av aktierna i Ainax AB, ett helägt dotterföretag, vilket vid tidpunkten för utdelningen kommer att inneha Volvos samtliga A-aktier i Scania.

Henlys Group Plc

Under 1998 och 1999 förvärvade Volvo 9,9% av kapitalet och röstvärdet i Henlys Group Plc för ett sammanlagt anskaffningsvärde uppgående till 524. Henlys Group är ett brittiskt företag verksamma med tillverkning och distribution av bussar och busskarosser i Storbritannien och Nordamerika. Volvo och Henlys äger gemensamt aktierna i den nordamerikanska bussverksamheten Prévost och Nova Bus. I februari och mars, 2004, tillkännagav Henlys Group att företagets resultat för 2004 bedöms bli väsentligt försämrat jämfört med

tidigare förväntningar. På basis av den erhållna informationen har bedömningen gjorts att en bestående värdenedgång förelåg vid årsskiftet 2003 avseende värdet av Volvos aktier i Henlys Group Plc och ett nedskrivning uppgående till 429 har redovisats mot 2003 års resultat. Efter nedskrivningen uppgår det redovisade värdet avseende Volvos aktier i Henlys Group till 95 vilket motsvarade marknadsvärdet av dessa aktier vid utgången av 2003. I början av mars, 2004, uppgick marknadsvärdet av Volvos innehav till 24.

Bilia AB

2003 lämnades 41% av Volvos innehav i Bilia i utbyte mot 98% i Kommersiella Fordon Europa AB. Detta medförde en realisationsvinst på 188.

Effero AB

2003 avyttrade Volvo sitt innehav i Effero med en realisationsvinst på 59.

Shanghai Sunwin Bus Corp

Från och 2003 redovisas Shanghai Bus i Volvokoncernen enligt klyvningsmetoden.

Xian Silver Bus Corp

Från och 2003 redovisas Xian Silver Bus i Volvokoncernen enligt klyvningsmetoden.

Eddo Restauranger AB

2002 avyttrade Volvo sitt innehav i Eddo med en realisationsvinst på 32.

Mitsubishi Motors Corporation (MMC)

2001 avyttrade Volvo sitt innehav samt alla rättigheter och skyldigheter gentemot MMC. Försäljningen medförde en realisationsvinst om 574, efter avdrag för avvecklingskostnader om 194.

AB Volvofinans

2001 avyttrade Volvo sitt innehav i Volvofinans. Försäljningsintäkten var 871 och realisationsvinsten 61.

Arrow Truck Sales

2001 ökade Volvo sitt innehav till 100% och Arrow blev därmed ett dotterbolag till AB Volvo.

SM Motors Pte Ltd

2001 avyttrade Volvo sitt innehav i SM Motors med en realisationsförlust på 13.

Förändringar av Volvokoncernens innehav av aktier och andelar:	2001	2002	2003
Enligt balansräkning 31 december föregående år	30.481	27.798	27.492
Förvärv och avyttringar, netto	-2.844	97	-720
Nyemissioner och aktieägartillskott	94	89	280
Resultatandelar i intresseföretag, före skatt	-2	138	-41
Inkomstskatt, hänförlig till intressebolag	-42	-65	-30
Utdelningar	-74	-64	-51
Nedskrivningar	-53	-7	-4.073
Förändring i koncernstrukturen	-	-210	-470
Omräkningsdifferenser	97	-203	-118
Övrigt	141	-81	-63
Enligt balansräkning den 31 december	27.798	27.492	22.206

Not 14 Långfristiga fordringar i kundfinansieringsverksamhet

	2001	2002	2003
Avbetalningsköp	13.668	14.239	13.011
Finansiell leasing	11.534	10.341	9.975
Övriga fordringar	873	627	462
Summa	26.075	25.207	23.448

Not 15 Övriga långfristiga fordringar

	2001	2002	2003
Konvertibelt förlagslån i Henlys Group Plc ¹	2.561	2.118	1.746
Övriga lån till utomstående	2.635	1.364	871
Förutbetalda pensioner	358	706	152
Uppskjutna skattefordringar	7.741	7.611	6.828
Övriga fordringar	1.161	686	890
Summa	14.456	12.485	10.487

¹ I oktober 1999 lämnade Volvo ett konvertibelt förlagslån uppgående till 240 MUSD till Henlys Group Plc i samband med Henlys Groups förvärv av den amerikanska skolbusstillverkaren Bluebird. Det konvertibla förlagslånet löper till oktober 2009. I februari och mars 2004 tillkännagav Henlys Group att företagets resultat under 2004 bedöms bli väsentligt försämrat jämfört

med tidigare förväntningar. Efter dessa tillkännagivanden sjönk marknadspriset för Henlys Groups aktier väsentligt. I samband med upprättandet av detta årsbokslut har Volvo analyserat Henlys Groups finansiella ställning och bedömningen har gjorts att nedskrivningsbehov ej föreligger avseende det konvertibla förlagslånet.

Not 16 Varulager

	2001	2002	2003
Försäljningsprodukter	20.303	17.987	17.425
Produktionsmaterial m m	10.772	10.318	9.034
Summa ¹	31.075	28.305	26.459

¹ Varav varulager värderat till nettoförsäljningsvärde uppgick till 12.246.

Förändring av inkuransreserv	2001	2002	2003
Enligt balansräkning 31 december föregående år	1.333	3.017	2.710
Förändring av inkuransreserv redovisad över resultaträkningen	252	248	203
Utrangeringar	-162	-348	-338
Förvärvade och avyttrade bolag	1.421	-1	-15
Effekt av ändrade valutakurser	224	-262	-160
Omklassificeringar etc	-51	56	-154
Enligt balansräkning den 31 december	3.017	2.710	2.246

Not 17 Kortfristiga fordringar i kundfinansieringsverksamhet

	2001	2002	2003
Avbetalningsköp	8.450	8.306	8.947
Finansiell leasing	5.913	5.269	5.737
Återförsäljarfinansiering	7.296	7.356	6.555
Övriga fordringar	1.050	860	1.315
Summa	22.709	21.791	22.554

Not 18 Övriga kortfristiga fordringar

	2001	2002	2003
Kundfordringar	21.658	17.155	16.924
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter ¹	2.478	2.846	3.036
Mervärdesskatt	1.684	1.333	1.181
Lån till externa parter ¹	2.114	1.300	3.863
Förutbetalda pensioner	412	2	–
Aktuell inkomstskatt	988	634	530
Övriga fordringar	4.235	3.725	3.232
Summa, efter avdrag för reserver för osäkra fordringar om 932 (1.079; 1.393)	33.569	26.995	28.766

¹ Från och med 2003 tillämpar Volvo RR 27, Finansiella instrument: Upplysningar och klassificering. Se vidare i not 1. Till följd av förändringen av redovisningsprinciperna har upplupna räntetäkter ökat med 0,6 miljarder kronor och lånen har ökat med 3,0 miljarder kronor per december 31, 2003.

Förändring av reserv för osäkra kundfordringar	2001	2002	2003
Enligt balansräkning 31 december föregående år	1.101	1.393	1.079
Förändring av reserv redovisad över resultaträkningen	222	224	201
Upplösning av reserv hänförlig till konstaterade kundförluster	–241	–290	–239
Förvärvade och avyttrade bolag	303	–5	68
Effekt av ändrade valutakurser	42	–266	–81
Omklassificeringar etc	–34	23	–96
Enligt balansräkning den 31 december	1.393	1.079	932

Not 19 Kortfristiga placeringar

Kortfristiga placeringar består huvudsakligen av räntebärande värdepapper och fördelar sig enligt nedan:

	2001	2002	2003
Statliga värdepapper	1.399	203	203
Bank och finansinstitut	436	484	116
Värdepapper emitterade av företag	3.968	1.140	176
Fastighetsfinansierande institut	7.626	14.841	19.023
Övrigt	85	39	11
Summa	13.514	16.707	19.529

Not 20 Kassa och bank

	2001	2002	2003
Bankräkningar och kassa	4.941	4.157	5.782
Placeringslån i bank	8.928	4.714	3.424
Summa	13.869	8.871	9.206

Not 21 Eget kapital

Moderbolagets aktier är uppdelade i två serier, A och B. Båda serierna ger samma rättigheter, förutom att innehav av aktier i serie A berättigar till en röst per aktie medan innehav av aktier i serie B berättigar till en tiondels röst per aktie.

Totala antalet registrerade aktier vid årsskiftet 2003 uppgick till 441.520.885. Efter återköp av 5% av de registrerade aktierna under 2001 uppgick antalet utestående Volvoaktier vid utgången av 2003 till 419.444.842 varav A-aktier 131.674.699 och B-aktier 287.770.143. Nominella värdet per aktie är 6 kronor. Totalt nominellt värde var 2.649 och är baserat på 441.520.885 registrerade aktier. Genomsnittligt antal utestående aktier under 2003 var 419.444.842.

Utdelningen är enligt svensk aktiebolagslag begränsad till det lägre av fritt eget kapital i koncernen respektive moderbolaget efter föreslagna avsättningar till bundet eget kapital. Fritt eget kapital i moderbolaget uppgick till 50.878 per den 31 december 2003.

Vid utgången av 2003 uppgick Volvoanknutna stiftelsers innehav i Volvo till 0,17% av aktiekapitalet och 0,37% av röstvärdet.

Enligt koncernens balansräkning den 31 december 2003 uppgick fritt eget kapital till 57.002 (61.536: 70.239). Härav beräknas 0 åtgärd för avsättning till bundet kapital.

Not 22 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Ersättningar efter avslutad anställning, såsom pensioner, sjukvårdsförmåner och andra ersättningar, erlaggs till övervägande delen genom fortlöpande betalningar till fristående myndigheter eller organ som därmed övertar förpliktelse mot de anställda, d v s genom s k avgiftsbestämda planer. Resterande del fullgörs genom s k förmånsbestämda planer där förpliktelserna kvarstår inom Volvokoncernen eller tryggs av egna stiftelser. Beträffande förmånsbestämda planer beräknas företagets kostnader samt värdet av utestående förpliktelser per balansdagen med hjälp av aktuariella beräkningar vilka syftar till att fastställa nuvärdet av utfärdade förpliktelser. Förmånsbestämda planer förekommer inom Volvokoncernen framförallt i dess amerikanska dotterföretag där de omfattar både pensioner och andra förmåner, t e x sjukvårdsförmåner. Andra väsentliga förmånsbestämda planer omfattar tjänstemän i den svenska verksamheten (främst ITP-planen) samt anställda i Frankrike och Storbritannien.

F r o m 2003 tillämpar Volvo RR 29 Ersättningar till anställda i sin finansiella rapportering. I enlighet med den nya rekommendationen redovisas förmånsbestämda planer i koncernens samtliga dotterföretag enligt gemensamma principer. I Volvos finansiella rapportering t o m 2002 redovisades sådana planer enligt lokala regler och föreskrifter i respektive land. I enlighet med övergångsreglerna har en ingående skuld enligt RR 29 beräknats per den 1 januari 2003 vilken översteg den redovisade skulden per den 31 december 2002 enligt tidigare principer med 2,3 miljarder kronor. Det överskjutande skuldvärdet har därvid per den 1 januari 2003 redovisats som en ökning av avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser samt en motsvarande minskning av eget kapital. Omräkning av redovisningen för tidigare räkenskapsår har ej skett. Ytterligare information avseende effekterna av denna redovisningsförändring lämnas i not 1.

I tabellerna nedan lämnas upplysningar om förmånsbestämda planer inom Volvokoncernen. Upplysningarna avser tillämpade antaganden i aktuariella beräkningar, redovisade kostnader under räkenskapsperioden samt värdet av förpliktelser och förvaltningstillgångar vid periodens utgång. Dessutom specificeras förändringar av värden på förpliktelser och förvaltningstillgångar under perioden samt förhållandet mellan verkliga värden och redovisade värden per balansdagen.

Tillämpade antaganden i aktuariella beräkningar	2003	
	1 januari	31 december
Sverige		
Diskonteringsränta	5.5	5.5
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar ¹	6.0	6.0
Förväntad löneökningstakt	3.0	3.0
USA		
Diskonteringsränta	6.75	6.25
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar ¹	7.65	7.65
Förväntad löneökningstakt	3.5	3.5
Frankrike		
Diskonteringsränta	5.5	5.25
Förväntad löneökningstakt	3.0	3.0
Storbritannien		
Diskonteringsränta	5.5	5.5
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar ¹	7.0	7.0
Förväntad löneökningstakt	3.5	3.5

¹ Tillämpas för påföljande räkenskapsperiod. Dessa antaganden återspeglar den förväntade långfristiga avkastningen på förvaltningstillgångarna baserat på den historiska avkastningen för olika kategorier av investeringar och vägt enligt stiftelsens investeringspolicy. Den förväntade avkastningen har beräknats netto efter administrativa kostnader och tillämpliga skatter.

Årets pensionskostnader	2001	2002	2003
Förmåner intjänade under året			646
Räntekostnader			1.377
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar			-828
Aktuariella vinster och förluster ¹			-
Kostnader avseende tjänstgöring under tidigare perioder:			
– Oantastbara			-
– Antastbara			46
Reduceringar och regleringar			3
Förmåner i samband med uppsägningar			169
Årets kostnader avseende förmånsbestämda pensionsplaner			1.413
Årets kostnader avseende avgiftsbestämda pensionsplaner			2.461
Årets pensionskostnader	3.332	4.472	3.874

1 Aktuariella vinster och förluster redovisas för varje plan som intäkt eller kostnad, då det ackumulerade beloppet överstiger den s k korridoren. I sådana fall fördelas intäkten eller kostnaden över de anställdas genomsnittliga återstående tjänstgöringstid.

Årets kostnader avseende förmånsbestämda planer utöver pensionsplaner	2003
Förmåner intjänade under året	107
Räntekostnader	415
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	0
Aktuariella vinster och förluster ¹	-
Kostnader avseende tjänstgöring under tidigare perioder:	
– Oantastbara	-
– Antastbara	-
Reduceringar och regleringar	-4
Förmåner i samband med uppsägningar	32
Årets kostnader	550

1 Aktuariella vinster och förluster redovisas för varje plan som intäkt eller kostnad, då det ackumulerade beloppet överstiger den s k korridoren. I sådana fall fördelas intäkten eller kostnaden över de anställdas genomsnittliga återstående tjänstgöringstid.

En ökning av sjukvårdskostnader med en procentenhet varje år skulle öka värdet av ackumulerade förpliktelser per den 31 december 2003 med ca 171 samt årets kostnader med ca 13. En minskning med 1% skulle minska värdet på ackumulerade förpliktelser med ca 147 samt

minska årets kostnader med ca 11. Beräkningar gjorda per den 31 december 2003, visar en årlig ökning av det vägda genomsnittet för sjukvårdsförmåner per capita med 11,5%. Ökningstakten antas sjunka gradvis till 5% och därefter kvarstå på den nivån.

Förpliktelser i förmånsbaserade planer	Sverige Pensioner	USA Pensioner	Frankrike Pensioner	Storbritannien Pensioner	USA Övriga förmåner	Övriga planer	Summa
Förpliktelser, 1 januari 2003	5.053	11.748	2.479	3.059	6.917	1.551	30.807
Förvärvade och avyttrade bolag, netto	37	-	-	-	-	-	37
Förmåner intjänade under året	217	195	34	76	104	127	753
Räntekostnader	271	742	146	158	414	61	1.792
Kostnader avseende tjänstgöring under tidigare perioder:							
– oantastbara	-	14	66	-	-	1	81
– antastbara	-	25	-	-	-	21	46
Förmåner i samband med uppsägningar	130	-	32	-	-	39	201
Reduceringar och regleringar	2	-	-	-	-	-5	-3
Tillskjutna medel från arbetstagare	-	-	-	25	-	4	29
Aktuariella vinster (-) och förluster (+)	-156	925	6	31	686	48	1.540
Omräkning av utländska valutor	-	-2.175	-26	-271	-1.279	-51	-3.802
Utbetalda ersättningar	-222	-767	-404	-92	-564	-201	-2.250
Förpliktelser, 31 december 2003	5.332	10.707	2.333	2.986	6.278	1.595	29.231
varav							
Fonderade förmånsbestämda planer	4.422	10.433	-	2.977	4.769	1.224	23.825

Förvaltningstillgångarnas verkliga värde i fonderade planer	Sverige Pensioner	USA Pensioner	Frankrike Pensioner	Stor- britannien Pensioner	USA Övriga förmåner	Övriga planer	Summa
Förvaltningstillgångar, 1 januari 2003	3.255	6.752	–	2.221	71	1.004	13.303
Förvärvade och avyttrade verksamheter, netto	–	–	–	–	–	–	–
Verklig avkastning på förvaltningstillgångar	337	1.201	–	227	1	66	1.832
Tillskjutna medel från arbetsgivare	–	843	–	72	81	106	1.102
Tillskjutna medel från arbetstagare	–	–	–	25	–	1	26
Omräkning av utländska valutor	–	–1.314	–	–199	–18	–21	–1.552
Utbetalda ersättningar	–	–755	–	–92	–24	–94	–965
Förvaltningstillgångar, 31 december 2003	3.592	6.727	–	2.254	111	1.062	13.746

Avsättningar netto för pensioner och liknande förpliktelser

Förvaltningstillgångar i förhållande till förpliktelser, 31 december 2003	–1.740	–3.980	–2.333	–732	–6.167	–533	–15.485
Oredovisade aktuariella vinster (–) och förluster (+)	–307	157	4	–76	619	3	400
Oredovisade kostnader avseende tjänstgöring under tidigare perioder	–	8	–3	2	–14	–2	–9
Avsättningar netto för pensioner och liknande förpliktelser, 31 december 2003	–2.047	–3.815	–2.332	–806	–5.562	–532	–15.094

varav redovisade under rubriken

Förutbetalda pensioner (fordringar)	3	132	3	–	1	55	194
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	–2.050	–3.947	–2.335	–806	–5.563	–587	–15.288

Volvos pensionsstiftelse i Sverige bildades 1996 för tryggnad av förpliktelser rörande ålderspension till tjänstemän i Sverige enligt ITP-planen. I samband med bildandet tillfördes stiftelsen ett förvaltningskapital uppgående till 2.456 vilket motsvarade värdet på pensionsförpliktelserna vid denna tidpunkt. Sedan bildandet har ytterligare kapital om netto 232 tillförts stiftelsen. Förvaltningskapitalet i Volvos svenska pensionsstiftelse placeras i svenska och utländska aktier och fonder samt i räntebärande värdepapper enligt en fördelning som beslutas av stiftelsens styrelse. Under 2001 och 2002 minskade värdet på stiftelsens förvaltningskapital till följd av nedgången på aktiemarknaden och avsättningar för tryggnad av pensionsförpliktelser utöver värdet av stiftelsens kapital redovisades med 292 för 2001 samt 807 för 2002 bland koncernens pensionskostnader. Enligt RR 29 Ersättningar till anställda som tillämpas från och med 2003 påverkas koncernens pensionskostnader av en förväntad avkastning på förvaltningstillgångarna och avvikelser mellan förväntad avkastning och verklig avkastning behandlas som aktuariella vinster eller förluster. Den 31 december 2003 uppgick värdet av stiftelsens förvaltningskapital till 3.592, varav 47% var placerat i aktier eller aktiefonder. Värdet av utfärdade pensionsförpliktelser uppgick vid samma tidpunkt till 4.422. Svenska företag kan trygga nya pensionsförpliktelser genom avsättningar i balansräkningen eller genom överföring av medel till pensionsstiftelsen. En kreditförsäkring måste dessutom tecknas avseende värdet av utfärdade förpliktelser. Utöver förmåner beträffande ålderspension omfattar ITP-planen även en kollektiv familjepension vilken Volvo finansierar genom en försäkring hos försäkringsbolaget Alecta. Enligt ett uttalande från Redovisningsrådets akutgrupp är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. För räkenskapsåret 2003 har Volvo inte haft till-

gång till information från Alecta som möjliggjort redovisning av denna plan såsom en förmånsbestämd plan. Planen har således redovisats som en avgiftsbestämd plan.

Pensionsförpliktelser för Volvos dotterföretag i USA tryggas i huvudsak genom överföringar av medel till fristående pensionsplaner. Per utgången av 2003 uppgick det sammanlagda värdet av pensionsförpliktelser i sådana fristående planer till 10.433. Det sammanlagda värdet av förvaltningskapital i dessa planer uppgick vid samma tidpunkt till 6.727, varav 63% var placerat i aktier eller aktiefonder. Enligt regelverket för tryggnad av pensionsförpliktelser föreskrivs vissa minimivärden avseende värdet på förvaltningstillgångar i förhållande till värdet på förpliktelser. Under 2003 överförde Volvo medel uppgående till 843 till pensionsplanerna för att följa detta regelverk. Till och med 2002 redovisades förmånsbaserade pensionsplaner hos Volvos dotterföretag i USA enligt US GAAP. I enlighet med dessa redovisningsregler redovisades i Volvos bokslut för 2001 och 2002 s k "minimum liability adjustments" för täckande av underskott i koncernens amerikanska pensionsplaner. Effekten härav på Volvokoncernens balansräkning under respektive räkenskapsår specificeras i nedanstående tabell.

	2001	2002
Långfristig fordran avseende förutbetalda pensioner	274	71
Uppskjutna skattefordringar	–	122
Summa tillgångar	274	193
Eget kapital	–1.417	–2.542
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	1.691	2.735
Summa eget kapital och skulder	274	193

Not 23 Övriga avsättningar

	Värde enligt balansräkning 2001	Värde enligt balansräkning 2002	Avsättningar och återföringar	lanspråktagande	Förvärvade och avyttrade bolag	Omräkningsdifferenser	Omklassificeringar	Värde enligt balansräkning 2003
Garantiåtaganden	5.989	5.977	5.687	-5.257	50	-286	4	6.175
Avsättningar i försäkringsverksamhet	265	419	-33	-	-	-	0	386
Strukturåtgärder	2.342	1.417	41	-516	-5	-103	107	941
Avsättningar för restvärderisker	1.716	1.698	-165	-219	21	-137	9	1.207
Avsättningar för servicekontrakt	1.705	1.478	369	-378	48	-91	55	1.481
Övriga avsättningar	5.366	4.820	1.645	-1.544	59	-323	-368	4.289
Summa	17.383	15.809	7.544	-7.914	173	-940	-193	14.479

Not 24 Långfristiga skulder

Nedanstående uppställning visar koncernens långfristiga skulder där de största lånen är fördelade per valuta. Merparten är emitterade av Volvo Treasury AB och Volvo Group Finance Europe BV. Uppgifter

om lånevillkor avser 31 december 2003. Volvo säkrar valuta- och ränterisker med hjälp av derivatinstrument. Se vidare not 34.

Obligationslån	2001	2002	2003
GBP 1999/2003, 4,6%	154	-	-
DKK 1998/2005, 4,0%	317	310	58
SEK 1997-2003/2005-2008, 3,08-9,8%	2.502	5.950	6.372
JPY 1995-2003/2005-2011, 0,13-3,33%	2.130	888	1.443
HKD 1999/2006, 7,99%	136	113	94
CZK 2001/2005-2010, 2,6-6,5%	466	306	514
USD 1998-2003/2005-2008, 1,32-1,78%	2.070	2.154	1.274
EUR 1995-2003/2005-2011, 0,1-7,62%	22.907	24.120	23.047
Övriga obligationslån	33	29	288
Summa	30.715	33.870	33.090

Övriga lån	2001	2002	2003
USD 1966-2003/2005-2015, 1,31-13,0%	10.023	7.280	5.634
EUR 1986-2003/2005-2013, 0,5-9,59%	1.453	1.841	3.245
GBP 1995-2001/2005-2009, 4,43-7,14%	915	1.028	1.786
SEK 1992-2003/2006-2013, 4,15-7,49%	650	224	349
BRL 2000-2003/2005-2011, 9,85-21,64%	641	435	626
CAD 2002-2003/2006-2008, 3,53-3,7%	80	972	1.527
AUD 2002/2005-2006, 5,99-6,43%	-	400	208
Övriga lån	274	369	209
Summa övriga långfristiga lån	14.036	12.549	13.584
Förutbetalda leasing intäkter	1.898	1.481	1.186
Restvärdesskulder	7.250	5.121	3.249
Övriga långfristiga skulder	231	102	192
Summa	54.130	53.123	51.301

Säkerheter är ställda för 1.777 (1.358; 1.703) av ovanstående lån.

De långfristiga skulderna förfaller till betalning enligt följande:	
2005	15.391
2006	9.218
2007	9.665
2008	5.688
2009 eller senare	6.712
Summa	46.674

Den övervägande delen av övriga långfristiga skulder förfaller till betalning inom 5 år.

Vid årets slut uppgick beviljade men ej utnyttjade kreditfaciliteter, vilka kan utnyttjas utan förbehåll, till ca 15 miljarder kronor (18; 22). Av dessa faciliteter var ca 13 miljarder kronor s k stand-by faciliteter för upplåning med varierande löptider fram till slutet av 2007. Det utgår en avgift för beviljade kreditfaciliteter, normalt ej överstigande 0,25% av de outnyttjade kreditfaciliteterna.

Not 25 Kortfristiga skulder

Balansräkningens belopp för lån omfattar:

	2001	2002	2003
Banklån	7.417	5.442	3.430
Övriga lån ¹	29.400	20.576	23.988
Summa	36.817	26.018	27.418

Banklån innefattar kortfristig del av långfristiga skulder med 1.659 (1.046; 1.484). Övriga lån innefattar kortfristig del av långfristiga

skulder med 14.470 (11.138; 12.608) samt commercial papers med 5.836 (8.762; 15.966).

Av koncernens kortfristiga skulder utgjorde 49.561 (48.599; 50.935) eller 64% (65; 58) ej räntebärande skulder.

Balansräkningens belopp för övriga kortfristiga skulder omfattar:

	2001	2002	2003
Förskott från kunder	3.112	2.589	1.821
Aktuell inkomstskatt	707	621	459
Löner och källskatter	4.368	4.335	4.630
Mervärdesskatt	772	1.056	988
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter ¹	7.724	7.315	8.113
Förutbetalda leasing intäkter	2.033	1.652	1.230
Restvärdesskulder	4.341	3.985	3.201
Övriga skulder	5.156	4.832	4.591
Summa	28.213	26.385	25.033

Banklån för vilka säkerheter har ställts uppgick vid årets utgång till 96 (588; 472). Motsvarande belopp för andra kortfristiga skulder utgjorde 1.987 (1.775; 1.732).

¹ Från och med 2003 tillämpar Volvo RR 27, Finansiella instrument: Upplysningar och klassificering. Se vidare not 1. Till följd av förändringen av redovisningsprinciperna har övriga lån ökat med 3,0 miljarder kronor och förutbetalda räntekostnader har ökat med 0,6 miljarder kronor den 31 december 2003.

Not 26 Ställda pantar

	2001	2002	2003
Inteckningar i fast egendom	264	356	248
Tillgångar i operationell leasing	1.246	964	2.031
Företagsinteckningar	394	495	350
Fordringar	1.063	1.180	678
Varulager	199	66	76
Bankräkningar, lån och placeringar	556	549	426
Övrigt	15	–	–
Summa	3.737	3.610	3.809

Skulder för vilka ovanstående pantar ställts som säkerhet uppgick vid årets utgång till 3.860 (3.721; 3.907).

Not 27 Ansvarförbindelser

	2001	2002	2003
Kreditgarantier			
– utfärdade för intresseföretag	67	219	154
– utfärdade för kunder och övriga	5.557	3.337	3.508
Skatteanspråk	1.151	982	1.098
Övriga ansvarförbindelser	3.666	4.796	4.851
Summa	10.441	9.334	9.611

Redovisade belopp avseende ansvarförbindelser avser Volvokoncernens riskexponering brutto. De redovisade beloppen har således inte reducerats med hänsyn till värdet av erhållna motgarantier eller andra säkerheter i fall då en legal kvittningsrätt saknas. Den 31 december 2003 uppgick det beräknade värdet av erhållna motgarantier eller andra säkerheter, t ex i form av beräknade nettoförsäljningsvärden avseende begagnade produkter till 5.149.

Regressåtaganden avser överlåtna fordringar i kundfinansieringsverksamheten, med avdrag för skuldförda kreditrisker. Skatteanspråk avser framställda eller förväntade yrkanden mot Volvokoncernen, för vilka reservering ej bedömts erforderlig.

Rättsliga processer

I mars 1999 var en Volvo FH 12 lastbil inblandad i en brand i Mont Blanc tunneln. Branden, som varade i 50 timmar, orsakade avsevärda skador på tunneln. 39 personer omkom i branden och 34 fordon blev instängda i tunneln. Det är fortfarande oklart vad som orsakade branden. Mont Blanc tunneln öppnades åter för trafik under 2002. En expertgrupp har utsetts av en domstol i Nanterre, Frankrike, för att utreda orsakerna till branden och vilka skador den orsakade. Det är för närvarande inte möjligt att förutse resultatet av denna undersökning eller andra pågående franska legala aktiviteter rörande branden. En utredningsdomare som utsetts för att utreda eventuellt straffrättsligt ansvar med anledning av branden har slutligt bestämt att alla parter som tidigare varit föremål för utredning, inklusive Volvo Lastvagnar AB, skall ställas till ansvar i domstol för vållande till

annans död. Det kan förväntas att rättegången kommer att hållas under 2005.

En stämningsansökan har getts in till en domstol i Nanterre av det försäkringsbolag som försäkrade det franska bolag som skötte driften av tunneln mot vissa Volvobolag och tillverkaren av trailern. Käranden fordrar ersättning för skada som påstås ha orsakats det franska driftsbolaget. Käranden har vidare begärt att målet skall vilandeförklaras i avvaktan på att ovan nämnda expertgrupp har avgivit sin rapport. Domstolen i Nanterre har därefter beslutat att den inte är behörig domstol utan att en domstol i Bonneville, vid vilken ett flertal andra mål är anhängiga rörande branden, är behörig domstol. Med anledning härav är det sannolikt att det till slut är domstolen i Bonneville som kommer att pröva alla civilrättsliga tvister som anhängiggjorts i Frankrike mot Volvobolag rörande Mont Blanc tunnel branden. Volvobolag är även inblandade i rättegångar beträffande angränsande frågor i Aosta, Italien och Bryssel, Belgien. Volvo kan för närvarande inte förutse resultatet av dessa rättegångar.

AB Volvo och Renault SA har en tvist avseende det slutliga värdet på förvärvade tillgångar och skulder i Renault VI och Mack. Denna tvist kan resultera i en ändrad värdering, vilket påverkar beloppet av förvärvade likvida medel samt Volvos redovisade goodwill-belopp. Utgången av tvisten kan inte bedömas med säkerhet. Det är Volvos uppfattning att tvisten inte kommer att leda till ett högre goodwillbelopp.

Volvo är inblandat i ett antal andra rättegångar av mindre betydelse. Volvo bedömer inte att dessa sammantaget medför någon betydande påverkan på koncernens finansiella ställning.

Not 28 Kassaflyde

Övriga ej kassapåverkande poster avsåg riskreserveringar och förluster avseende osäkra kundfordringar och kundfinansieringsfordringar, 1.079 (1.306; 1.541), underskott i den svenska pensionsstiftelsen, – (807; –), realisationsvinster vid försäljning av dotterföretag och andra affärsenheter, 85 (–; 829), nedskrivning av aktier i Scania AB och Henlys Group Plc, 4.030 (–; –) samt övrigt, –95 (–158; –173).

Nettoinvesteringar i kundfinansieringsfordringar medförde under 2003 ett negativt kassaflyde om 4,3 miljarder kronor (5,7; 3,7). Härav reducerades likvida medel med 15,6 miljarder kronor (14,9; 16,6) avseende nyinvesteringar i finansiella leasingkontrakt och avbetalningskontrakt.

Nettoinvesteringar i aktier och andelar under 2003 och 2002 uppgick till –0,1 miljarder kronor. Nettoinvesteringar i aktier och andelar under 2001 uppgick till 3,9 miljarder kronor, i huvudsak hänförligt till försäljningen av Volvos innehav i Mitsubishi Motors Corporation.

Kassaflyde från förvärvade och avyttrade dotterföretag och andra affärsenheter, netto uppgick under 2003 till 0,0 miljarder kronor och under 2002 till –0,1 miljarder kronor. Kassaflyde från förvärvade och avyttrade dotterföretag och andra affärsenheter, netto 2001 uppgick till 13,0 miljarder kronor och inkluderade främst erhållen slutlikvid för försäljningen av Volvo Personvagnar om 12,1 miljarder, avyttringen av Volvias försäkringsverksamhet samt förvärvade likvida medel inom Mack Trucks och Renault VI.

Nettoinvesteringar i lån till utomstående uppgick under 2003, 2002 och 2001 till 0,9, 1,7 respektive 0,2 miljarder kronor.

Årets förändring av obligationslån och övriga lån ökade likvida medel med 1,9 miljarder kronor (minskning 0,1, ökning 6,2). Årets nyupplåning, främst emission av obligationslån och commercial paper-program, tillförde 25,4 miljarder kronor (33,1; 31,4). Årets amorteringar uppgick till 23,5 miljarder kronor (33,2, 25,2).

Not 29 Leasing

Framtida inbetalningar från ej annullerbara finansiella och operationella leasingkontrakt (minimileaseavgifter) vid årets slut uppgick till 27.586 (28.327; 31.109), varav 25.548 (25.737; 28.183) avsåg kundfinansieringsbolag. De framtida inbetalningarna fördelas sig enligt följande:

	Finansiell leasing	Operationell leasing
2004	6.480	3.976
2005–2008	10.927	7.151
2009 och senare	91	747
Summa	17.498	11.874
Reserv för osäkra fordringar avseende framtida inbetalningar	-168	
Ej intjänade finansiella intäkter	-1.618	
Nuvärde av framtida inbetalningar från ej annullerbara leasingkontrakt	15.712	

Framtida hyresutbetalningar (minimileaseavgifter) avseende ej annullerbara hyreskontrakt vid årets slut uppgick till 5.009 (4.335; 5.192).

De framtida hyresutbetalningarna fördelas sig enligt följande:

	Finansiell leasing	Operationell leasing
2004	355	1.148
2005–2008	937	1.653
2009 och senare	67	849
Summa	1.359	3.650

Hyreskostnader fördelas enligt följande:

	2001	2002	2003
Finansiell leasing:			
Variabla avgifter	-4	-11	-29
Operationell leasing:			
Variabla avgifter	-82	-46	-58
Hyresutbetalning	-899	-1.238	-1.187
Leasingavgifter avseende objekt som vidareuthyrs	14	16	69
Summa	-971	-1.279	-1.205

Redovisat värde på tillgångar under finansiella leasingavtal:

	2002	2003
Anskaffningsvärde:		
Byggnader	110	143
Mark och markanläggningar	32	66
Maskiner och inventarier	24	69
Tillgångar i operationell leasing	1.499	1.129
Summa	1.665	1.407

Akkumulerade avskrivningar:

Byggnader	-62	-27
Mark och markanläggningar	-	-
Maskiner och inventarier	-11	-3
Tillgångar i operationell leasing	-646	-561
Summa	-719	-591

Redovisat värde enligt balansräkning:

Byggnader	48	116
Mark och markanläggningar	32	66
Maskiner och inventarier	13	66
Tillgångar i operationell leasing	853	568
Summa	946	816

Not 30 Närstående

Volvokoncernen har mellanhavanden med vissa intresseföretag. Mellanhavandena består huvudsakligen av försäljning av fordon till återförsäljare. Affärsmässiga villkor och marknadspris används vid köp och försäljning av varor och tjänster till/från intresseföretag. Billa AB rapporterades som ett intresseföretag till och med 30 juni 2003.

	2001	2002	2003
Försäljning till intresseföretag	2.179	2.813	1.486
Köp från intresseföretag	18	44	24
Forordningar hos intresseföretag 31 december	65	370	253
Skulder till intresseföretag 31 december	38	6	32

Koncernens innehav av aktier i intresseföretag visas i Not 13, Aktier och andelar.

Volvokoncernen har också mellanhavanden med Renault S.A. och dess dotterbolag. Försäljning till och köp från Renault S.A. uppgick till 2.893 (1.523; 1.839) och 2.756 (3.608; 3.265). Fordringar hos och skulder till Renault S.A. uppgick till 501 (426; 568) och 537 (642; 1.128) vardera per den 31 december 2003. Försäljningen var huvudsakligen från Renault Trucks till Renault S.A. och utgjordes av komponenter och reservdelar. Inköpen gjordes huvudsakligen av Renault Trucks från Renault S.A. och bestod till största delen av lätta lastbilar.

Den 2 maj 2003 förvärvade Volvo CE North America tillgångar hänförliga till L.B. Smith, Inc.s distributionsverksamhet vilken inte konsolideras eftersom innehavet är avsett att vara tillfälligt. Försäljningen från Volvo CE till denna verksamhet från 2 maj till 31 december 2003 uppgick till 1.301 och fordringarna vid årsskiftet uppgick till 15.

Not 31 Statliga stöd

Under 2003 har statliga stöd uppgående till 121 erhållits, varav 77 har redovisats i resultaträkningen. Stöden har huvudsakligen erhållits från EU-kommissionen och svenska staten.

Not 32 Personal

I enlighet med bolagsstämmans beslut 2003 skall styrelsens arvode utgöra ett fast belopp om 5.200.000 kronor att fördelas enligt styrelsens bestämmande. Till styrelseordförande Lars Ramqvist utgår 1.200.000 kronor. Fast och rörlig lön samt övriga förmåner för koncernchef och ställföreträdande koncernchef fastställs av styrelsen efter rekommendation av styrelsens ersättningskommitté. Ersättningskommittén utvärderar även principer för ersättning till koncernledning-

en såväl som principer för rörliga löner, aktiebaserade incentiveprogram, pensionsprogram samt avgångsvederlag till högre chefer och utfärdar rekommendationer inför styrelsens beslut. Dessutom godkänner Ersättningskommittén ersättning till medlemmarna i koncernledningen. Fast och rörlig lönedel i enlighet med vad som beskrivs nedan samt övriga förmåner för övriga ledande befattningshavare bereds och fastställs av dennes chef i samråd med hans eller hennes överordnad.

Ersättning till ledande befattningshavare, kronor

	Fast lön	Rörlig lön	Övriga förmåner	Pensionskostnader	Finansiella instrument	Totalt
Styrelsens ordförande	1.200.000	–	–	–	–	1.200.000
VD och koncernchef	10.191.761	3.417.935	515.636	10.825.500	1.600.000	26.550.832
Koncernledning	46.234.744	14.157.308	9.134.452	25.008.600	10.720.000	105.255.104
Totalt	57.626.505	17.575.243	9.650.088	35.834.100	12.320.000	133.005.936

VDs anställningsvillkor

Leif Johansson, VD i AB Volvo och koncernchef för Volvokoncernen, har en fast årslön, utöver den fasta lönen kan han erhålla en rörlig lön. Den rörliga lönedelen baseras på koncernens rörelseresultat och kassaflöde och är maximerad till 50% av den fasta lönen. För 2003 mostvarade den rörliga lönedelen 33% av den fasta årslönen. Leif Johansson deltar även i koncernens personaloptionsprogram; under 2003 tilldelades han 50.000 optioner, tilldelningen baserades på uppfyllda finansiella mål för 2002. Leif Johansson har rätt till pension från 55 års ålder. Tidigare intjänad pension hos annan arbetsgivare samordnas, vilket medför att Volvo inte bär hela pensionskostnaden för Leif Johansson. Pensionen, som är förmånsbestämd och oantastbar, intjänas successivt fram till pensionsåldern och är fullt intjänad vid 55 års ålder. För tiden mellan 55 och 65 år utgår pension med 70% av den pensionsmedförande lönen. För tiden efter 65 år utgår pension med 50% av den pensionsmedförande lönen. Pensionsmedförande lön utgörs av 12 gånger den aktuella månadslönen, Volvos interna förmånsvärde för tjänstebil samt av en genomsnittligt intjänad rörlig lönedel, maximerad till 50% av lönen, under de senaste fem kalenderåren. Leif Johansson har en uppsägningstid om 12 månader vid uppsägning från AB Volvos sida och 6 månader om han själv säger upp sig. Vid uppsägning från Volvos sida har Leif Johansson rätt till avgångsvederlag motsvarande två års fast och rörlig lön samt ersättning motsvarande genomsnittligt intjänad rörlig lönedel under de senaste fem åren. Avgångsvederlaget reduceras för eventuella inkomster efter avslutad anställning hos Volvo.

Rörlig lön

Leif Johansson, koncernledningen och dotterbolagens ledningar samt ett antal nyckelpersoner har förutom fast lön en rörlig lönedel. Den rörliga lönedelen följer av ett av Volvos styrelse 1993 antaget

och 2000 och 2001 reviderat system, och baseras på Volvo-koncernens och/eller det egna bolagets resultat och kassaflöde. Rörlig lön kan uppgå till maximalt 50% av fast lön.

Avgångsvederlag och förtida ålderspension

Anställningsavtalen för medlemmar av koncernledningen samt vissa övriga ledande befattningshavares innehåller regler om avgångsvederlag vid uppsägning från företagets sida samt regler om förtida ålderspension. Reglerna om avgångsvederlag innebär att den anställd vid uppsägning från företagets sida är berättigad till vederlag motsvarande månadslönen i 12 eller 24 månader beroende på ålder vid uppsägningen. I vissa avtal som ersätter tidigare ingångna avtal är den anställd berättigad till avgångsvederlag motsvarande månadslönen i 30 till 42 månader. För avtal ingångna efter våren 1993 avräknas från avgångsvederlaget, om den anställd påbörjar annat arbete, 75% av inkomsten från det nya arbetet.

Förtida ålderspension kan erhållas från 60 års ålder. Pensionen intjänas successivt fram till pensionsåldern och är fullt intjänad vid 60 års ålder. Fram till ordinarie pensionsålder utgår då 70% av den pensionsmedförande lönen. Från ordinarie pensionsålder utgår 50% av den pensionsmedförande lönen.

Incentiveprogram

Volvo har för närvarande två optionsprogram till ledande befattningshavare, ett köptionsprogram och ett personaloptionsprogram. Personaloptionerna kan endast utnyttjas om innehavaren är anställd vid slutet av intjäningsperioden. Om innehavarens anställning avslutas på annat vis än genom avsked eller egen uppsägning, kan optionerna utnyttjas i relation till hur stor del av intjäningsperioden innehavaren varit anställd. Om innehavaren pensioneras under intjäningsperioden har han eller hon rätt att utnyttja samtliga optioner.

Nytt aktierelaterat incitamentsprogram

Styrelsen har föreslagit bolagsstämman att fatta beslut om ett nytt aktiebaserat incitamentsprogram för ledande befattningshavare i Volvokoncernen som skall ersätta det nuvarande optionsprogrammet. Programmet innebär att totalt maximalt 110.000 Volvoaktier kan tilldelas cirka 165 ledande befattningshavare. Antalet aktier som kan

tilldelas föreslås vara beroende av graden av uppfyllelse av vissa finansiella mål för räkenskapsåret 2004. Under förutsättning att nämnda mål uppfylls i sin helhet och att kursen för Volvos B-aktie vid tilldelningstillfället är 243 kr, kommer Volvos kostnad inklusive sociala avgifter för incitamentsprogrammet att uppgå till omkring 35 Mkr. Styrelsen har föreslagit bolagsstämman att det aktierelaterade incitamentsprogrammet kan säkras genom överförande av Volvos egna aktier.

Finansiella instrument	Program från tidigare år			Årets program		
	1999/2004, köpoptioner antal	2000/2005, köpoptioner antal	2001/2004 personal- optioner antal	2003/2008 personaloptioner		
				antal	värde	förmån
Styrelsens ordförande	–	–	–	–	–	–
VD och koncernchef	5.045	8.821	13.600	50.000	1.600.000	1.600.000
Övriga ledande befattningshavare	41.052	108.108	82.645	1.000.000	32.000.000	32.000.000
Totalt	46.097	116.929	96.245	1.050.000	33.600.000	33.600.000

Sammanfattning av optionsprogram	Tilldelningsdatum	Totalt antal utestående optioner		Lösenpris	Löptid	Värde/ option	Intjänandetid, år
		31 dec, 2002	31 dec, 2003				
1998, köpoptioner ¹	5 maj, 1999	58.659	46.097	290,70	18 maj 1999– 4 maj 2004	68,70	e/t
1998, köp optioner ²	28 april, 2000	119.956	116.929	313,50	28 apr 2000– 27 apr 2005	55,75	e/t
2000, personaloptioner ³	12 jan, 2000	595.000	–	239,35	31 mar 2002– 31 mar 2003	35,00	2
2000, personaloptioner ³	4 maj, 2001	163.109	96.245	159,00	4 maj 2003– 3 maj, 2004	22,00	2
2002, personaloptioner ³	2 maj, 2003	–	1.050.000	163,00	2 maj 2006– 1 maj 2008	32,00	3

- 1 Köpoptionerna ger innehavaren rätt att från en tredje part för varje option förvärva 1,03 B-aktier i Volvo. Optionspriset grundade sig på en marknadsmässig värdering av Trygg-Hansa Livförsäkrings AB. Antalet optioner motsvarar en del av befattningshavarens intjänade rörliga lönedel. Optionerna finansierades till hälften av företaget och till hälften av optionsinnehavarens rörliga lönedel.
- 2 Köpoptionerna ger innehavaren rätt att från en tredje part för varje option förvärva en B-aktie i Volvo. Optionspriset grundade sig på en marknadsmässig värdering av UBS Warburg. Optionerna finansieras till hälften av företaget och till hälften av optionsinnehavarens rörliga lönedel.
- 3 I januari 2000 togs ett beslut att införa ett incitamentsprogram för ledande befattningshavare inom Volvokoncernen i form av så kallade personaloptioner. Beslutet avser tilldelning av optioner för år 2000, 2001 och 2002.

Befattningshavarna har inte erlagt någon betalning för optionerna. Personaloptionerna ger innehavaren rätt att lösa in sina optioner alternativt erhålla det värde som utgörs av skillnaden mellan den då aktuella aktiekursen och fastställd lösenkurs vid tilldelning. Det teoretiska optionsvärdet vid tilldelning är baserat på Black & Scholes optionsvärderingsmodell. Vad gäller de optioner som tilldelades under 2000 och 2001 har Volvo säkrat de åtaganden (inklusive sociala avgifter) som företaget ingått i samband med denna tilldelning, för framtida kursuppgångar genom en Total Return Swap. För det fall att aktiekursen vid slutdatum understiger lösenkursen kommer Volvo, för varje utestående option, till utställaren av swappen betala ut skillnaden mellan lösenkursen och den aktuella aktiekursen. Styrelsen har föreslagit bolagsstämman att de optioner som tilldelades 2003 skall kunna säkras genom överföring av Volvos egna aktier.

Förnyat personaloptionsprogram för 2003

Styrelsen i AB Volvo har beslutat förnya det personaloptionsprogram genom vilket ledande befattningshavare i Volvokoncernen tilldelas optioner avseende B-aktier i AB Volvo. Programmet infördes 2000 och förnyades både 2001 och 2002. Det nya programmet omfattar cirka 150 ledande befattningshavare. Tilldelningen kan maximalt uppgå till 1.135.000 optioner, varav koncernchef och VD Leif Johansson kan erhålla maximalt 50.000 optioner. Storleken på optionstilldelningen bestäms utifrån hur väl vissa uppsatta finansiella

mål för år 2003 uppfylls. Någon optionstilldelning kommer inte att ske under 2004 då de finansiella målen ej uppfyllts.

Samtliga åtaganden avseende personaloptionsprogrammen, inklusive Total Return Swapparna, marknadsvärderas löpande. Förändringar i åtagandena redovisas i resultaträkningen, kostnaden för personaloptionsprogrammen uppgick till 65 Mkr under 2003 (kostnad 36, intäkt 15). Per den 31 december 2003 uppgick avsättningen för personaloptionsprogrammen till 74 Mkr.

Förändring av antalet utestående optioner per program

Antal optioner	Program		
	2000	2001	2003
31 dec 2000	595.000	–	–
Tilldelade	–	163.109	–
Förfallna	–	–	–
Utnyttjade	–	–	–
31 dec 2001	595.000	163.109	–
Tilldelade	–	–	–
Förfallna	–	–	–
Utnyttjade	–	–	–
31 dec 2002	595.000	163.109	–
Tilldelade	–	–	1.125.000
Förfallna	595.000	9.792	75.000
Utnyttjade	–	57.072	–
31 dec 2003	–	96.245	1.050.000

Medelantal anställda	2001		2002		2003	
	Antal	varav kvinnor, %	Antal	varav kvinnor, %	Antal	varav kvinnor, %
AB Volvo						
Sverige	105	53	132	54	117	54
Dotterbolag						
Sverige	24.463	17	24.434	18	25.553	17
Västra Europa	26.043	13	24.996	14	26.604	15
Östra Europa	1.862	13	2.087	14	2.302	15
Nordamerika	13.450	18	12.759	17	11.136	19
Sydamerika	2.071	11	2.057	11	2.216	11
Asien	2.599	10	2.526	13	3.599	13
Övriga marknader	1.438	10	1.555	11	1.629	13
Koncernen totalt	72.031	15	70.546	16	73.156	16

Styrelseledamöter och ledande befattningshavare	2003	
	Antal på balansdagen	Varav kvinnor, %
AB Volvo		
Styrelseledamöter	13	15
Verkställande direktörer och andra ledande befattningshavare	15	7
Koncernen		
Styrelseledamöter	1.018	13
Verkställande direktörer och andra ledande befattningshavare	1.412	14

Löner och ersättningar	2001			2002			2003		
	Styrelse och VD ¹	varav tantiem	Övriga anställda	Styrelse och VD ¹	varav tantiem	Övriga anställda	Styrelse och VD ¹	varav tantiem	Övriga anställda
AB Volvo									
Sverige	24,4	1,9	70,3	22,7	3,4	93,9	29,6	7,7	85,7
Dotterbolag									
Sverige	64,4	11,3	7.277,4	64,6	9,0	7.553,4	77,7	10,7	8.028,5
Västra Europa	356,0	14,2	7.661,3	381,7	15,7	7.802,2	390,3	25,8	8.352,1
Östra Europa	11,7	3,8	214,4	6,1	–	247,0	7,3	–	281,5
Nordamerika	174,5	14,3	7.135,9	170,1	13,2	6.200,9	184,5	12,9	5.075,3
Sydamerika	48,5	2,7	355,3	37,5	1,8	298,2	38,3	–	276,8
Asien	47,7	1,2	660,1	43,5	1,1	700,1	42,4	0,9	670,4
Övriga marknader	13,0	–	231,1	9,2	–	295,7	8,9	–	325,8
Koncernen totalt	740,2	49,4	23.605,8	735,4	44,2	23.191,4	779,0	58,0	23.096,1

Löner, ersättningar och sociala kostnader	2001			2002			2003		
	Löner och ersättningar	Sociala kostnader	varav pensionskostnader	Löner och ersättningar	Sociala kostnader	varav pensionskostnader	Löner och ersättningar	Sociala kostnader	varav pensionskostnader
AB Volvo²	94,7	111,9	92,5	116,6	192,8	167,9	115,3	80,0	54,0
Dotterbolag	24.251,3	8.995,1	3.239,7	23.810,2	10.016,0	4.304,1	23.759,8	10.565,8	3.820,2
Koncernen totalt³	24.346,0	9.107,0	3.332,2	23.926,8	10.208,8	4.472,0	23.875,1	10.645,8	3.874,2

1 Inklusive nuvarande och tidigare styrelseledamöter, VD och vice VD.

2 Av **moderbolagets** pensionskostnader avser 19,3 (47,1; 21,9) styrelse och VD. Bolagets utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 290,8 (334,7; 319,1).

3 Av **koncernens** pensionskostnader avser 170,7 (135,9; 100,3) styrelse och VD. Koncernens utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 732,7 (670,3; 558,4).

Not 33 Ersättning till revisorer

Revisionsarvoden	2001	2002	2003
Revisionsarvoden till PricewaterhouseCoopers	60	63	66
Revisionsarvoden till övriga revisionsbyråer	14	4	3
Totalt	74	67	69
Övriga ersättningar till PricewaterhouseCoopers			
Revisionsnära tjänster	59	22	23
Ersättning för skattetjänster	47	43	30
Ersättning för övriga tjänster	15	25	11
Totalt	121	90	64
Arvoden och övriga ersättningar till externa revisorer	195	157	133

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisorer

att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter. Allt annat är andra uppdrag.

Not 34 Finansiella risker och instrument

Volvokoncernen är i sin verksamhet exponerad för olika typer av finansiella risker. Koncerngemensamma policier, vilka uppdateras och fastställs årligen, ligger till grund för respektive koncernföretags hantering av dessa risker. Målen för koncernens policier avseende finansiell riskhantering är att optimera koncernens kapitalkostnader genom att tillvarata stordriftsfördelar, att minimera negativa resultat-effekter till följd av ändrade valutakurser eller marknadsräntor, att optimera risktagande samt att klargöra ansvarsfördelningen för finans- och treasuryverksamhet inom koncernen. Uppföljning och kontroll av att fastställda policier efterlevs sker kontinuerligt på såväl central som lokal nivå. Huvuddelen av Volvokoncernens finansiella transaktioner utförs genom Volvos internbank, Volvo Treasury, som bedriver sin verksamhet inom fastställda riskmandat och limiter. Kreditrisker hanteras huvudsakligen på affärsområdesnivå.

I avsnitten nedan beskrivs innebörden av olika finansiella risker samt mål och policier för hantering av dessa risker. Vidare lämnas i förekommande fall upplysningar om redovisade värden och verkliga värden på balansdagen för Volvos innehav av finansiella instrument. Volvos redovisningsprinciper avseende finansiella instrument beskrivs i not 1. Vid beräkning av verkliga värden för finansiella instrument har Volvo i första hand använt officiella kurser eller priser noterade på kapitalmarknaden. I fall då sådana saknas har värderingen skett genom diskontering av framtida kassaflöden till marknadsränta för respektive löptid. För instrument med kortare löptid än tre månader har det redovisade värdet antagits utgöra en god approximation av det verkliga värdet. Samtliga angivna verkliga värden representerar beräknade värden vilka inte nödvändigtvis kommer att realiseras.

Valutarisker

Valutarisker i Volvos verksamhet är relaterade till förändringar i värdet av kontrakterade och förväntade framtida betalningsflöden (kommersiell valutaexponering), förändringar i värdet av lån och placeringar (finansiell valutaexponering) samt förändringar i värdet av tillgångar och skulder i utländska dotterföretag (valutaexponering av eget kapital). Målet för Volvos valutariskhantering är att kortsiktigt minimera negativa effekter på Volvos resultat och finansiella ställning till följd av valutakursförändringar.

Kommersiell valutaexponering

I syfte att säkra värdet av framtida betalningsflöden i utländska valutor använder Volvo terminskontrakt och valutaoptioner. Enligt koncernens valutapolicy säkras 50–80% av det prognosticerade nettoflödet i respektive valuta för de kommande 6 månaderna, 30–60% för månad 7 till 12 och kontrakterade flöden efter 12 månader skall normalt säkras. Nominellt belopp avseende samtliga utestående termins- och optionskontrakt den 31 december 2003 uppgick till 16,5 miljarder kronor (20,9; 12,1). Verkligt värde för dessa kontrakt uppgick vid samma tidpunkt till 1.335. Vid ett antagande om att den svenska kronan vid en tidpunkt apprecierades med 10% mot samtliga utländska valutor skulle det verkliga värdet på utestående kontrakt uppgå till 2.715. Om värdet av den svenska kronan istället vid en tidpunkt devalverades med 10% skulle det verkliga värdet på utestående kontrakt uppgå till –45. I verkligheten förändras normalt inte valutakurser vid en tidpunkt och i samma riktning och den verkliga effekten av valutakursförändringar kan därför avvika från ovanstående känslighetsanalys. Ytterligare specifikationer avseende utestående kontrakt framgår av nedanstående tabeller.

Utestående termins- och optionskontrakt för säkring av kommersiella valutarisker, 31 december 2003

Miljoner		Valutor			Övriga valutor	Marknads värde ²
		Nettoflöde USD	Nettoflöde GBP	Nettoflöde EUR	Netto SEK	
Förfalloår 2004	belopp	895	138	490	1.994	
	kurs ¹	8,21	13,11	9,19		
Förfalloår 2005	belopp	130	–4	–3	–296	
	kurs ¹	9,69	14,55	9,13		
Förfalloår 2006	belopp	92	0	0	–170	
	kurs ¹	8,43	0	0		
Summa		1.117	134	487	1.528	
varav optionskontrakt		177	0	116	–148	
Marknadsvärde av utestående valutakontrakt, Mkr²		1.430	16	79	–190	1.335

1 Genomsnittlig kontraktskurs.

2 Utestående valutakontrakt värderade till verkligt värde.

Nettoflöden per valuta 2003

Miljoner		Valutor			Övriga valutor	Totalt
		USD	GBP	EUR	Netto SEK	
Nettoflöde 2003	belopp	926	260	1.298	6.800	29.500
	kurs ³	8.0778	13.2023	9.1258		
Nettoflöde, Mkr³		7.500	3.400	11.800	6.800	29.500
Kurssäkrad andel, %⁴		97	53	38		

3 Genomsnittlig valutakurs under räkenskapsåret.

4 Utestående valutakontrakt avseende kommersiell exponering med förfalloår 2004 i procent av nettoflöde 2003.

Utestående termins-och optionskontrakt för valutakurssäkring av kommersiella valutarisker

	31 dec 2001			31 dec 2002			31 dec 2003		
	Nominellt belopp ¹	Redovisat värde	Verkligt värde	Nominellt belopp ¹	Redovisat värde	Verkligt värde	Nominellt belopp ¹	Redovisat värde	Verkligt värde
Valutaterminskontrakt									
– fordran	9.780	16	554	25.857	149	1.017	19.823	53	1.449
– skuld	20.022	-271	-1.753	10.210	-5	-202	6.104	-	-208
Köpta optioner									
– fordran	173	-	0	4.484	-	94	8.012	-	148
– skuld	75	-1	-1	117	-	-1	110	-	-
Utställda optioner									
– fordran	-	-	-	-	-	-	-	-	-
– skuld	-	-	-	3.458	-	-53	7.082	-	-54
Delsumma		-256	-1.200		144	855		53	1.335
Råvarutermiskontrakt									
– fordran	-	-	-	223	-	272	148	-	19
– skuld	-	-	-	88	-	-113	119	-	-14
Summa		-256	-1.200		144	1.014		53	1.340

1) Nominellt belopp representerar kontraktens bruttobelopp. Merparten av de utestående kontrakten har värderats till aktuellt marknadsvärde och i övriga fall har diskonterade kassaflöden använts för att beräkna verkligt värde.

Finansiell valutaexponering

Lån och placeringar i koncernens dotterföretag sker huvudsakligen genom Volvo Treasury i lokala valutor och därigenom minimeras finansiell valutaexponering i respektive företag. Volvo Treasury använder olika derivatinstrument för att kunna tillhandahålla ut- och inlåning i olika valutor utan att öka företagets egen risk. Volvokoncernens finansiella nettoställning påverkas av förändrade valutakurser eftersom finansiella tillgångar och skulder är fördelade mellan koncernföretag vilka bedriver sin verksamhet i olika valutor. Redovisade värden, verkliga värden och ytterligare specifikationer avseende derivatinstrument som används för hantering av valuta- och ränterisker relaterade till finansiella tillgångar och skulder lämnas i tabellen på sidan 65.

Valutaexponering av eget kapital

Det koncernmässiga värdet av tillgångar och skulder i utländska dotterföretag påverkas av valutakurser i samband med omräkning till svenska kronor. För att minimera valutaexponering av eget kapital optimeras fortlöpande storleken på eget kapital i utländska dotterföretag med hänsyn till kommersiella och legala förutsättningar. Kurssäkring av eget kapital kan förekomma i fall då ett utländskt dotterföretag bedöms som överkapitaliserat. Nettotillgångar i utländska dotter- och intresseföretag uppgick vid utgången av 2003 till 22,6 miljarder kronor. Av detta belopp var 0,7 miljarder kronor kurssäkrat genom lån i utländska valutor. Kurssäkringsbehov avseende investeringar i intresseföretag och övriga företag avgörs från fall till fall.

Ränterisker

Med ränterisker avses risker att ändrade räntenivåer påverkar koncernens resultat och kassaflöde (kassaflödesrisker) eller det verkliga värdet av finansiella tillgångar och skulder (prisrisker). Genom matchning av räntebindningstiden för finansiella tillgångar och skulder minskas exponeringen för ränterisker. Ränteswappar används för att förändra räntebindningstiden för koncernens finansiella tillgångar och skulder. Valutaränteswappar möjliggör upplåning i utländska valutor från olika marknader utan att tillföra valutarisk. Volvo innehar även standardiserade ränteterminskontrakt (futures) och FRA:s (forward rate agreement). Merparten av dessa kontrakt används för att säkra räntenivåer för kort upplåning eller placering. Redovisade

värden, verkliga värden och ytterligare specifikationer avseende derivatinstrument som används för hantering av valuta- och ränterisker relaterade till finansiella tillgångar och skulder lämnas i vidstående tabell.

Kassaflödesrisker

Exponeringen för kassaflödesrisker till följd av ändrade räntenivåer avser främst koncernens kundfinansieringsverksamhet och räntenetto. Inom kundfinansieringsverksamheten skall matchningsgraden för räntebindning på in- och utlåning enligt policy överstiga 80%. Vid utgången av 2003 var denna matchningsgrad 94%. Volvos räntebärande tillgångar, vid sidan av tillgångar i kundfinansieringsverksamheten, bestod vid utgången av 2003 främst av likvida tillgångar placerade i räntebärande värdepapper med korta löptider. Målsättningen är att genom användningen av derivatinstrument nå en räntebindningstid på sex månader för koncernens likvida tillgångar. Den 31 december 2003 var den genomsnittliga räntan på de likvida tillgångarna 3,3%. Volvos räntebärande skulder, fransett lån avsedda för finansiering av kreditportföljen i kundfinansieringsverksamheten, omfattade vid samma tidpunkt främst avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser. Vid årsskiftet fanns lån i USD på 2,9 miljarder kronor med en genomsnittlig räntebindningstid på 4,2 år. Resterande lån hade, efter hänsyn taget till derivatinstrument, räntevillkor motsvarande en räntebindningstid på sex månader. Genomsnittlig ränta vid årsskiftet uppgick till 4,1%.

Vid ett antagande att marknadsräntorna för samtliga valutor plötsligt steg en procentenhet (100 räntepunkter) från räntenivån den 31 december 2003 skulle Volvos resultat efter finansiella poster, med alla andra variabler oförändrade, under en tolv månadersperiod påverkas positivt med 77. Vid ett antagande om att marknadsräntorna på motsvarande sätt sjönk med en procentenhet (100 räntepunkter), skulle Volvo's resultat efter finansiella poster påverkas negativt med motsvarande belopp. Det bör uppmärksammas att ovanstående känslighetsanalyser baseras på antagande som sällan förekommer i verkligheten. Marknadsräntor stiger eller sjunker i verkligheten oftast inte vid en tidpunkt. I känslighetsanalysen antas vidare en parallellförskjutning av avkastningskurvan samt att räntor på både tillgångar och skulder påverkas på samma sätt av ändrade marknadsräntor. Effekten av verkliga ränteförändringar kan därför avvika från från ovanstående analys.

Utestående derivatinstrument för hantering av valuta- och ränterisker relaterade till finansiella tillgångar och skulder

	31 dec 2001			31 dec 2002			31 dec 2003		
	Nominellt belopp	Redovisat värde	Verkligt värde	Nominellt belopp	Redovisat värde	Verkligt värde	Nominellt belopp	Redovisat värde	Verkligt värde
Ränteswappar									
– fordran	62.456	3.670	4.549	78.571	2.822	4.404	90.428	3.253	4.662
– skuld	86.328	-3.888	-4.633	73.257	-1.568	-2.536	93.400	-1.431	-2.266
Ränteterminskontrakt									
– fordran	230.323	120	120	260.921	216	216	426.873	183	182
– skuld	250.390	-126	-126	255.503	-217	-220	437.570	-193	-198
Valutaterminskontrakt									
– fordran	6.306	96	100	15.962	211	202	14.639	216	238
– skuld	21.465	-428	-435	5.443	-70	-72	1.774	-67	-39
Köpta optioner, caps och floors									
– fordran	–	–	–	–	–	–	291	–	15
– skuld	–	–	–	200	–	-7	200	–	-5
Utställda optioner, caps och floors									
– fordran	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– skuld	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Summa		-556	-425		1.394	1.987		1.961	2.589

Prisrisker

Exponering för prisrisker till följd av ändrade räntenivåer avser finansiella tillgångar och skulder med längre räntebindningstid ("fast ränta"). En jämförelse mellan redovisade värden och verkliga värden av Volvos samtliga finansiella tillgångar och skulder samt derivatinstrument framgår av tabellen på sidan 66.

Marknadsrisk avseende investeringar i aktier eller aktieliknande instrument

Volvokoncernen är indirekt exponerad för marknadsrisk avseende aktier och likande instrument genom att förvaltningskapital, vilket har överförts till fristående pensionsplaner, delvis placeras i instrument av detta slag. Ytterligare information avseende tillgångar och förpliktelser i sådana planer lämnas i not 22. Frånsett Volvos pensionsplaner sker investeringar i aktier endast då detta motiveras för verksamhetsmässiga ändamål. I not 13 visas en jämförelse mellan redovisade värden och marknadsvärden i Volvos innehav i börsnoterade bolag.

Kreditrisk

Volvos kreditgivning styrs av koncernövergripande policies och regler för kundklassificering. Kreditportföljen skall innehålla en sund fördelning mellan olika kundkategorier och branscher. Kreditriskerna hanteras genom aktiv kreditbevakning, rutiner för uppföljning och i förekommande fall återtagande av produkter. Vidare bevakas fortlöpande att erforderliga reserveringar sker för osäkra fordringar. Kreditportföljen inom Volvos kundfinansieringsverksamhet uppgick den 31 december 2003 till cirka 60 miljarder kronor. Kreditrisken inom

denna portfölj fördelas mellan ett stort antal enskilda kunder och återförsäljare. Säkerheter finns i form av de finansierade produkterna. I kreditgivningen eftersträvas en balans mellan riskexponering och förväntad avkastning. Volvokoncernens finansiella tillgångar förvaltas till största delen av Volvo Treasury och placeras på penning- och kapitalmarknaderna. Alla placeringar måste uppfylla kraven på låg kreditrisk och hög likviditet. Motparter för både placeringar och derivattransaktioner bör enligt Volvos kreditpolicy erhållit en rating om A eller bättre hos något av de väletablerade kreditrating-instituten.

Vid användning av derivatinstrument uppkommer en motpartsrisk, d v s att motparten inte fullföljer sin del av kontraktet vilket innebär att en potentiell vinst inte blir realiserad. När det är möjligt tecknas kvittningsavtal (s k master netting agreements) med respektive motpart för att reducera exponeringen. Motpartsriskeponeringen för futures-kontrakt begränsas genom daglig eller månatlig kontantöverföring motsvarande värdeförändringen på öppna kontrakt. Beräknad bruttoexponering för motpartsrisk avseende valutaterminskontrakt, ränteswappar och ränteterminskontrakt, köpta optioner och råvarukontrakt uppgick den 31 december 2003 till 1.687, 4.844, 163 samt 19.

Likviditetsrisk

Volvo försäkras sig om att hålla en god finansiell beredskap genom att ständigt hålla en viss andel av omsättningen i likvida tillgångar. En god balans mellan kort och lång upplåning samt upplåningsberedskap i form av kreditfaciliteter skall säkra det långsiktiga finansieringsbehovet.

Redovisade värden och verkliga värden av finansiella instrument ¹

	31 dec 2001		31 dec 2002		31 dec 2003	
	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde
Tillgångar						
Aktier och andelar för vilka:						
ett verkligt värde kan beräknas ²	25.245	17.661	25.220	15.537	21.217	18.798
ett verkligt värde ej kan beräknas ³	586	–	615	–	626	–
Fordringar i kundfinansieringsverksamhet	48.784	49.102	46.998	47.508	46.002	46.244
Lån till utomstående och övriga räntebärande fordringar	7.334	7.897	4.807	4.735	6.483	6.623
Kortfristiga placeringar	13.514	13.399	16.707	16.659	19.529	19.518
Summa	95.463	88.059	94.347	84.439	93.857	91.183
Skulder						
Långfristiga obligationslån och övriga lån	44.751	46.731	46.419	48.282	46.674	48.175
Kortfristiga banklån och övriga lån	36.817	36.900	26.018	26.083	27.418	27.655
Summa	81.568	83.631	72.437	74.365	74.092	75.830
Derivatinstrument						
Volvokoncernens utestående valutariskkontrakt avseende kommersiell exponering	–256	–1.200	144	855	53	1.335
Volvokoncernens utestående råvarukontrakt	–	–	–	159	–	5
Volvokoncernens utestående ränteriskkontrakt avseende finansiell exponering	–556	–425	1.394	1.987	1.961	2.589

1 I tabellen visas endast jämförelse mellan redovisade värden och verkliga värden för räntebärande balansposter samt derivatinstrument. För icke räntebärande finansiella instrument, såsom kundfordringar och leverantörsskulder, anses redovisat värde överensstämma med verkligt värde.

2 Avser främst Volvos ägande i Scania AB, Deutz AG samt Henlys Group Plc. För dessa upplysningsändamål används noterade marknadsvärden vid årets slut som verkligt värde.

3 Ingen enskild av dessa aktieposter representerar något väsentligt belopp.

Not 35 Nettoresultat och Eget kapital enligt US GAAP

En sammanfattning av nettoresultat och eget kapital i Volvo-koncernen beräknat enligt amerikanska redovisningsprinciper (US GAAP) lämnas i nedanstående tabeller.

Tillämpning av US GAAP ger följande effekt på nettoresultat och eget kapital:

	2001	2002	2003
Nettoresultat			
Nettoresultat enligt svenska redovisningsprinciper	–1.467	1.393	298
Poster som ökar respektive minskar redovisat resultat			
Derivatinstrument och säkringar (A)	–298	1.772	882
Företagsförvärv (B)	–744	1.094	556
Marknadsnoterade värdepapper (C)	–153	–9.616	4.007
Strukturkostnader (D)	–579	–	–
Pensioner och liknande förpliktelser (E)	456	669	–651
Överskottsmedel från Alecta (F)	111	410	2
Utveckling av programvaror (G)	–212	–212	–211
Produktutvecklingskostnader (H)	–1.962	–1.236	–352
Inträdesavgifter flygmotorprojekt (I)	–324	–219	–20
Övrigt (J)	31	37	0
Inkomstskatt på gjorda justeringar (K)	821	–357	–532
Nettoförändring av resultat	–2.853	–7.658	3.681
Nettoresultat beräknat enligt US GAAP	–4.320	–6.265	3.979
Nettoresultat i kronor per aktie enligt US GAAP	–10:20	–14:90	9:50
Vägt genomsnitt av antal utestående aktier (i tusental)	422.429	419.445	419.445

Eget kapital	2001	2002	2003
Eget kapital enligt svenska redovisningsprinciper	85.185	78.278	72.420
Poster som ökar respektive minskar redovisat eget kapital			
Derivatinstrument och säkringar (A)	-1.584	188	1.054
Företagsförvärv (B)	4.125	5.219	5.788
Marknadsnoterade värdepapper (C)	-7.328	-9.813	-2.326
Strukturkostnader (D)	-	-	-
Pensioner och liknande förpliktelser (E)	272	-20	1.658
Överskottsmedel från Alecta (F)	-412	-2	-
Utveckling av programvaror (G)	542	330	119
Produktutvecklingskostnader (H)	-1.962	-3.263	-3.568
Inträdesavgifter flygmotorprojekt (I)	-719	-855	-874
Övrigt (J)	17	54	52
Inkomstskatt på gjorda justeringar (K)	3.155	1.066	467
Nettoförändring av redovisat eget kapital	-3.894	-7.096	2.370
Eget kapital beräknat enligt US GAAP	81.291	71.182	74.790

Väsentliga skillnader mellan svenska och amerikanska redovisningsprinciper

A. Derivatinstrument och säkringar. Volvo använder terminskontrakt och valutaoptioner i syfte att säkra värdet av framtida betalningsflöden i utländsk valuta samt råvaruinköp. I Volvokoncernens bokslut sker ej värdering av utestående kontrakt, som med stor säkerhet kommer att täckas av prognosticerade flöden genom varutransaktioner. Enligt US GAAP tillämpas inte säkringsredovisning för dessa instrument och följdaktligen redovisas utestående terminskontrakt och optioner till marknadsvärden. De orealiserade vinster och förluster som därigenom uppkommer inkluderas vid beräkning av resultatet. För 2003 beräknades orealiserade vinster, netto avseende termins- och optionskontrakt till 1.287 (870; förluster 944).

Volvo använder derivatinstrument för att säkra värdet av dess finansiella ställning. I enlighet med US GAAP, redovisas samtliga utestående derivatinstrument till verkligt värde. De orealiserade vinster och förluster som därigenom uppkommer inkluderas vid beräkning av resultatet. Delar av Volvos säkringar av finansiell exponering kvalificerar för säkringsredovisning enligt US GAAP. För säkrade balansposter redovisas derivatinstrumenten till verkligt värde och även den säkrade balansposten redovisas till verkligt värde avseende den risk och period som säkrats och värdeförändringar inkluderas vid beräkning av resultatet. För kassaflödssäkringar redovisas endast derivatinstrumenten till verkligt värde och orealiserade vinster och förluster inkluderas i eget kapital ("other comprehensive income") och påverkar nettoresultatet först när den säkrade transaktionen inträffar.

	Nettoresultat			Eget kapital		
	2001	2002	2003	2001	2002	2003
Derivatinstrument och säkringar						
Derivatinstrument kommersiell exponering	342	1.814	417	-944	870	1.287
Derivatinstrument finansiell exponering	-685	43	92	-685	-642	315
Derivatinstrument säkring av finansiella balansposter	808	426	-36	808	1.234	315
Justering till marknadsvärde för säkrade balansposter	-765	-511	36	-763	-1.274	-138
Effekt av byte av redovisningsprinciper	2	-	-	-	-	-
Justering för avslutade säkringar av finansiella balansposter	-	-	373	-	-	-725
Derivatinstrument och säkringar beräknade enligt US GAAP	-298	1.772	882	-1.584	188	1.054

B. Företagsförvärv. Förvärv av vissa dotterbolag redovisas på skilda sätt enligt Volvos redovisningsprinciper och enligt US GAAP. Skillnaden hänför sig framför allt till redovisning och avskrivning av goodwill.

Fr o m 2002 tillämpar Volvo SFAS 141 "Business Combinations" och SFAS 142 "Goodwill and Other Intangible Assets" vid beräkningen av nettoresultat och eget kapital i enlighet med US GAAP. I enlighet med övergångsreglerna i SFAS 142 har Volvo identifierat "Reporting units" och fastställt redovisat värde samt verkligt värde för varje "Reporting unit" den 1 januari 2002. Inga nedskrivningar av goodwill har redovisats till följd av de värderingar som utförts i enlighet med övergångsreglerna. I Volvos resultaträkning för 2003 upprättad i enlighet med svenska redovisningsprinciper, har resultatet belastats med 873 (1.094) avseende avskrivningar av goodwill. I enlighet med SFAS 142 skall goodwill och andra immateriella tillgångar utan tidsbegränsad nyttjandeperiod ej skrivas av enligt plan utan istället provas årligen för nedskrivningsbehov. Avskrivning av goodwill redovisad i enlighet med svenska redovisningsprinciper återföres följdaktligen vid beräkningen av nettoresultat och eget kapital i enlighet med US GAAP. Vidare har prövning skett av beho-

vet av nedskrivningar avseende redovisad goodwill den 31 december 2003. Inga nedskrivningar har redovisats till följd av dessa prövningar.

Under 2003 förvärvade Volvo Construction Equipment tillgångar hänförliga till L.B. Smiths återförsäljarverksamhet i USA. Enligt svenska redovisningsregler klassificeras verksamheten som ett tillfälligt innehav och konsolideras därför inte i Volvokoncernen. Enligt US GAAP har den förvärvade verksamheten konsoliderats och avsättningar har gjorts för internvinster i L.B. Smiths lager vid årsskiftet. Konsolideringen av L.B. Smith i enlighet med US GAAP påverkade Volvos resultat efter finansiella poster negativt med 138. Koncernens totala tillgångar ökade med 1,1 miljarder kronor.

Under 2003 bytte Volvo ut större delen av sitt ägande i Bilia AB mot 98% av aktierna i Kommersiella Fordon AB (KFAB). I enlighet med svenska redovisningsprinciper fastställdes förvärvsvärdet på aktierna i KFAB till 0,9 miljarder kronor och goodwill hänförlig till transaktionen uppgick till 0,6 miljarder kronor. I enlighet med US GAAP uppgick förvärvsvärdet för aktierna till 0,7 miljarder kronor och goodwill fastställdes till 0,5 miljarder kronor. Volvos realisationsvinst vid försäljningen av Bilia-aktierna var följdaktligen 179 lägre enligt US GAAP än enligt svenska redovisningsprinciper.

Goodwill	Nettoresultat			Eget kapital		
	2001	2002	2003	2001	2002	2003
Goodwill enligt svenska redovisningsprinciper	-1.058	-1.094	-873	13.013	11.297	11.151
Poster som påverkar redovisning av goodwill						
Förvärv av Renault V.I. och Mack Trucks Inc.	-153	430	415	2.899	3.329	3.744
Förvärv av Volvo Construction Equipment Corporation	-91	51	51	1.226	1.277	1.328
Övriga förvärv	-	613	407	-	613	841
Nettoförändring enligt US GAAP	-244 ¹	1.094	873	4.125	5.219	5.913
Goodwill beräknad enligt US GAAP	-1.302	0	0	17.138	16.516	17.064

1 Resultatet beräknat enligt US GAAP var totalt 744 lägre än enligt svenska redovisningsprinciper, varav 244 avsåg högre goodwill avskrivningar och 500 avsåg övriga förvävsjusteringar.

Under 2001 förvärvade AB Volvo samtliga aktier i Renault V.I. och Mack Trucks av Renault SA i utbyte mot 15% av aktierna i AB Volvo. I samband med förvärvet uppstod en goodwill om 8,4 miljarder kronor. Motsvarande belopp enligt US GAAP uppgick till 11,5 miljarder kronor. Skillnaden är huvudsakligen hänförlig till principen för fastställande av köpeskillningens storlek. I enlighet med svenska redovisningsprinciper fastställs köpeskillningen då ett dotterföretag förvärvs genom emission av egna aktier till marknadsvärdet för dessa aktier vid transaktionens genomförande. Enligt US GAAP fastställs köpeskillningen utifrån aktiernas marknadsvärde under en period före och efter tidpunkten då villkoren för förvärvet fastställdes och offentliggjordes. Goodwill-värdet kan komma att justeras efter avgörande av tvisten mellan AB Volvo och Renault SA avseende det slutliga värdet på förvärvade tillgångar och skulder i Renault V.I. och Mack Trucks.

AB Volvo förvärvade 1995 utestående 50% av aktierna i Volvo Construction Equipment Corporation (fd VME) från Clark Equipment Company, USA. I samband med förvärvet redovisades ett övervärde (goodwill) på 2,8 miljarder kronor. I Volvokoncernens bokslut skrevs aktieinnehavet ner med 1,8 miljarder kronor, vilket beräknades motsvara den del av övervärdet, som vid förvärvet hänförde sig till varumärket Volvo. I enlighet med US GAAP har övervärdet uppgående till 2,8 miljarder kronor skrivits av över dess bedömda nyttjandeperiod (20 år) till och med 2001. Fr o m 2002 sker ej planerlig avskrivning av goodwill i enlighet med SFAS 142 (se ovan).

C. Marknadsnoterade värdepapper: Vid redovisning enligt US GAAP tillämpar Volvo SFAS 115: "Accounting for certain investments in debt and equity securities". SFAS 115 avser aktier och andra värdepapper med noterade marknadsvärden. Dessa värdepapper skall klassificeras som antingen "innehav till slutförfall" redovisade till anskaffningskostnad, "trading" redovisade till marknadsvärde med realiserade vinster och förluster inkluderade i resultaträkningen eller "tillgängliga för försäljning" redovisade till marknadsvärde med realiserade vinster och förluster i "Other comprehensive income" och därigenom inkluderade i eget kapital.

Den 31 december 2003 uppgick realiserade förluster efter avdrag för realiserade vinster avseende värdepapper "tillgängliga för försäljning" till 2.315 (9.763; 7.211). Försäljning av aktier "tillgängliga för försäljning" tillförde - (-; 3,2 miljarder) kronor under 2003 och realisationsvinst före skatt för dessa värdepapper uppgick till - (-; 0,6 miljarder) kronor.

I enlighet med beskrivningen ovan skall värdepapper klassificerade som "tillgängliga för försäljning" redovisas till marknadsvärde vid utgången av varje räkenskapsår med realiserade vinster eller förluster inkluderade i "Other comprehensive income". Om marknadsvärdet har understigit det redovisade värdet under en längre tidsperiod förutsätts det dock enligt US GAAP att värdenedgången är "annat än tillfällig" ("other than temporary"). I sådana fall är det enligt US GAAP tvingande att en nedskrivning redovisas över resultaträkningen med en motsvarande återföring av realiserade förluster i "Other comprehensive income". Nedskrivningar uppgående till till 62 (9.683; -) har följaktligen belastat nettoresultatet enligt US GAAP. Nedskrivningarna under 2002 var främst hänförliga till Volvos innehav i Scania AB. Det kvarstående värdet av realiserade vinster före skatt vilka inkluderats i "Other comprehensive income" uppgick efter dessa nedskrivningar till till 3.399 den 31 december 2003.

I enlighet med svenska redovisningsprinciper har nedskrivningar skett i de fall innehavens verkliga värde bedömts understiga dess anskaffningsvärde. Under 2003 har enligt svenska redovisningsprinciper nedskrivningar skett avseende Volvos innehav i Scania AB och Henlys Group Plc med 3.601 respektive 429. Se vidare i not 13.

Sammanställning av värdepapper tillgängliga för försäljning respektive trading	Redovisat värde ¹	Verkligt värde ²	SFAS 115-justering, brutto	Inkomstskatt	SFAS 115-justering, netto
Trading 31 december 2003	19.083	19.072	-11	3	-8
Trading 1 januari 2003	16.130	16.080	-50	14	-36
Förändring 2003			39	-11	28
Tillgängliga för försäljning					
Kortfristiga placeringar	446	446	-	-	-
Aktier och konvertibla förlagslån	22.963	20.648	-2.315	-29	-2.344
Tillgängliga för försäljning					
31 december 2003	23.409	21.094	-2.315	-29	-2.344
1 januari 2003	27.760	17.997	-9.763	22	-9.741
Förändring 2003 ³			7.448	-51	7.397

1 Enligt svenska redovisningsprinciper.

2 I dessa upplysningar anges marknadsvärden vid årets utgång som verkligt värde.

3 Av nettojusteringen avseende SFAS 115 under 2003 har 3.969 redovisats som en ökning av nettoresultatet enligt US GAAP och 3.428 har redovisats i Other comprehensive income.

Redovisat värde och marknadsvärde för dessa marknadsnoterade värdepapper fördelar sig enligt följande:

	1 januari 2003		31 december 2003	
	Redovisat värde ¹	Verkligt värde ²	Redovisat värde ¹	Verkligt värde ²
Tillgängliga för försäljning				
Kortfristiga placeringar	422	422	446	446
Aktier och konvertibla förlagslån	27.338	17.575	22.963	20.648
Trading	16.130	16.080	19.083	19.072

1) Enligt svenska redovisningsprinciper.

2) I dessa upplysningar anges marknadsvärden vid årets utgång som verkligt värde.

D. **Strukturkostnader** T o m 2000 redovisades kostnader för strukturåtgärder det år genomförandet av dessa beslutats i respektive bolags styrelse. Enligt US GAAP redovisades kostnader för strukturåtgärder endast under förutsättning att en tillräckligt detaljerad plan för åtgärdernas genomförande föreligger vid redovisningsperiodens utgång. Fr o m 2001 tillämpas Redovisningsrådets Rekommendation RR 16 Avsättningar, ansvarsförbindelser och eventulltillgångar, vilken i allt väsentligt överensstämde med US GAAP vid den tidpunkten. Fr o m 2003, när SFAS 146 "Accounting for Costs Associated with Exit or Disposal Activities" tillämpas enligt US GAAP, är det åter skillnader jämfört med svenska redovisningsprinciper avseende den tidpunkt då kostnader för strukturåtgärder skall redovisas i resultaträkningen. Emellertid har inga skillnader identifierats avseende affärstransaktioner under 2003.

E. **Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser.** Fr o m 2003 redovisas avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser i Volvos konsoliderade bokslut i enlighet med RR 29 Ersättning till anställda, vilken i allt väsentligt överensstämmer med IAS 19 Employee benefits. Se not 1 och 22. Enligt US GAAP ska pensioner och liknande förpliktelser redovisas i enlighet med SFAS 87, "Employers Accounting for Pensions" och SFAS 106, "Employers Accounting for Post-retirement Benefits Other than Pensions". Skillnaden mellan Volvos redovisningsprinciper och US GAAP är hänförlig till olika övergångsdatum, redovisning av sk past service costs och minimum liability adjustments. SFAS 106, "Employers Accounting for Post-retirement Benefits Other than Pensions".

Periodens kostnader för pensioner och liknande förpliktelser	2001	2002	2003
Periodens kostnader i enlighet med svenska redovisningsprinciper	3.910	5.087	4.424
Periodens kostnader i enlighet med US GAAP	3.454	4.418	5.075
Justering av årets resultat i enlighet med US GAAP, före inkomstskatt	456	669	-651

Avsättningar netto för pensioner och liknande förpliktelser	Dec 31, 2001	Dec 31, 2002	Dec 31, 2003
Avsättningar netto för pensioner och liknande förpliktelser i enlighet med svenska redovisningsprinciper	-13.877	-15.528	-15.094
Skillnad avseende aktuariell beräkningsmetod	-284	170	-
Oredovisade aktuariella vinster (-) och förluster (+)	1.154	1.350	5.296
Oredovisade tillgångar (-) och förpliktelser (+) enligt övergångsregler FAS87, netto	-52	-33	-29
Oredovisade kostnader avseende tjänstgöring under tidigare år	-	-	659
Justering till minimiskuld	-546	-1.507	-4.268
Avsättningar netto för pensioner och liknande förpliktelser i enlighet med US GAAP	-13.605	-15.548	-13.436

Prognosticerade förpliktelser, ackumulerade förpliktelser och förvaltningstillgångar för pensionsplaner, där de ackumulerade förpliktelser-

na överstiger förvaltningstillgångarna, uppgick till 18.867; 18.340 och 13.475 per den 31 december 2003.

F. Överskottsmedel från Alecta. Under mitten av 1990-talet och uppstod överskott inom försäkringsbolaget Alecta (tidigare SPP) genom att avkastningen från förvaltningen av ITP-försäkringarnas tillgångar överstigit motsvarande pensionsåtagandens ökningstakt. De överskott som uppstod fram till och med 1998 fördelade Alecta företagsvis genom beslut i december 1998. Enligt uttalande från Redovisningsrådets akutgrupp skall överskottsmedel från Alecta redovisas i företagen då de beloppsmässigt kan nuvärdesberäknas på ett tillförlitligt sätt. Regelverket för hur återbäring skall ske fastställdes under 2000. I enlighet med svenska redovisningsprinciper, redovisades en intäkt om 683 i koncernens resultaträkning under 2000. Enligt US GAAP har överskottsmedlen redovisats i resultaträkningen då de återbetalats.

G. Utveckling av programvaror. Enligt US GAAP (SOP 98-1, "Accounting for the costs of computer software developed or obtained for internal use"), skall utgifter för denna art aktiveras och skrivas av över dess bedömda nyttjandeperiod. I Volvos redovisning enligt US GAAP tillämpas SOP 98-1 fr o m 1999. Till och med 2000 kostnadsfördes utgifter för detta ändamål fortlöpande i Volvos redovisning. Fr o m 2001 tillämpar Volvo Redovisningsrådets Rekommendation RR 15 Immateriella tillgångar. Redovisning av utveckling av programvaror enligt RR 15 överensstämmer i allt väsentligt med US GAAP. Skillnader mellan svenska och amerikanska redovisningsprinciper avser därmed utgifter under 1999 och 2000.

H. Produktutvecklingskostnader. Fr o m 2001 tillämpar Volvo Redovisningsrådets Rekommendation RR15, Immateriella tillgångar, vilken i allt väsentligt överensstämmer med motsvarande rekommendation utfärdad av International Accounting Standards Committee (IASC). Enligt RR 15 skall utgifter för utveckling av nya produkter, produktions- och informationssystem redovisas som immateriella tillgångar om sådana utgifter med hög säkerhet kommer att leda till framtida ekonomiska fördelar för företaget. Anskaffningsvärdet för sådan immateriell tillgång skall avskrivas över dess bedömda nyttjandeperiod. Rekommendationen skall inte tillämpas retroaktivt på tidigare räkenskapsår. Enligt US GAAP kostnadsfördes samtliga utgifter för utveckling av nya- och befintliga produkter då de uppstår.

I. Inträdesavgifter flygmotorprojekt. Vid deltagande i flygmotorprojekt i samarbete med andra företag erlägger Volvo Aero i vissa fall en inträdesavgift för att delta i projekten. Dessa inträdesavgifter aktiveras och skrivs av på 5-10 år. Enligt US GAAP kostnadsför sådana inträdesavgifter då de uppstår.

J. Övrigt. Övrigt inkluderar skillnader avseende räntekostnader, leasing, optionsprogram och garantier.

I enlighet med US GAAP aktiveras räntekostnader som uppstått i samband med finansiering av byggnation av fastigheter m m och skrivs av över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. I Volvokoncernens bokslut redovisas dessa räntekostnader det år de uppstår.

Skillnaden avseende leasingtransaktioner avser sale-leaseback-affärer före 1997.

Enligt svenska redovisningsprinciper görs avsättningar för personaloptionsprogram avseende skillnaden mellan optionernas lösenpris och aktuell börskurs för aktien vid periodens slut. Enligt US GAAP periodiseras sådana avsättningar över optionsprogrammets nyttjandeperiod.

I enlighet med FIN 45 "Guarantor's Accounting and Disclosure Requirement for Guarantees, Including indirect Guarantees of indebtedness for Others", skall en skuld redovisas vid den tidpunkt ett företag utfärdar en garanti vilken motsvarar det verkliga värdet av de förpliktelser som övertagits enligt garantiåtagandet. Enligt svenska redovisningsprinciper skall en skuld redovisas i den utsträckning ett företag bedömer att en kostnad kommer att uppstå till följd av garantiåtagandet. Den 31 december 2003 uppgick bruttovärdet av utfärdade kreditgarantier för externa parter till 3.879. Det verkliga värdet avseende dessa garantier, vilket redovisats enligt US GAAP, uppgick till 244. Erhållna motgarantier avseende dessa förpliktelser uppgick till 167.

K. Inkomstskatt på gjorda justeringar. Uppskjuten skatt redovisas generellt avseende temporära skillnader vilka uppstår genom skillnader mellan US GAAP och svenska redovisningsprinciper. Under 2002 infördes en ny lagstiftning i Sverige genom vilken det inte längre är tillåtet att kvitta förluster vid avyttring av näringsbetingade aktier mot vinster i verksamheten. Till följd av den nya lagstiftningen har en skattekostnad uppgående till 2.123 belastat Volvos nettoresultat enligt US GAAP vilken avser nedskrivning av uppskjutna skattefordringar hänförliga till realiserade förluster på aktieinnehav klassificerade som "tillgängliga för försäljning".

Comprehensive income	2001	2002	2003
Nettoresultat beräknat enligt US GAAP	-4.320	-6.265	3.979
Other comprehensive income, netto efter skatt			
Omräkningsdifferenser	1.015	-2.222	-606
Orealiserade vinster och förluster på värdepapper (SFAS 115):			
Orealiserade vinster (+) eller förluster (-) under året	-1.532	-2.425	3.366
Avgår: Omklassificering av vinster (-) eller förluster (+) vilka ingår i årets nettoresultat	733	7.558	62
Justeringar till minimiskuld avseende pensioner och liknande förpliktelser ("minimum liability adjustments")	-1.622	-3.234	186
Verkligt värde avseende derivatinstrument som säkrar framtida kassaflöden (SFAS 133)	-	-	-11
Övrigt	41	-165	-12
Other comprehensive income delsumma	-1.365	-488	2.985
Comprehensive income beräknat enligt US GAAP	-5.685	-6.753	6.964

Kompletterande US GAAP information

Klassificering

Enligt SFAS 95 omfattar "cash and cash equivalents" endast medel med en löptid som är tre månader eller kortare från förvärvstidpunkten. En del av Volvos likvida medel (se not 19 och 20) uppfyller inte

detta krav. Följaktligen skulle förändringar i denna del av likvida medel redovisas som investeringar enligt SFAS 95.

Resultat från andelar i intresseföretag redovisas före inkomstskatt enligt svenska redovisningsprinciper och efter inkomstskatt enligt US GAAP. Inkomstskatter hänförliga till intresseföretag uppgick till 30 (65; 42).

Moderbolaget AB Volvo

Organisationsnummer 556012-5790.

Förvaltningsberättelse

Under 2003 förvärvades Billa's lastvagns- och entreprenadmaskinsverksamhet genom att Volvos innehav i Billa (41%) lämnades i utbyte mot 98% av aktierna i den förvärvade verksamheten, Kommerciella Fordon Europa AB.

I resultat från aktier och andelar i koncernföretag ingår utdelningar med 4.368 Mkr (770; 24.814), nedskrivningar av aktier med 1.579 Mkr (531; 12.217) samt lämnade transferprisjusteringar och koncernbidrag om netto 406 Mkr (3.835; 3.450). Resultat från övriga aktier och andelar inkluderar nedskrivning av aktier i Scania AB samt Henlys Group Plc med 3.901 Mkr respektive 429 Mkr samt utdelning från Scania AB med 501 Mkr (319; 637).

Bokfört värde av aktier och andelar i koncernföretag uppgick till 41.329 Mkr (38.950; 38.140), varav 40.060 Mkr (38.537; 37.725) avsåg aktier i helägda dotterbolag. Dotterbolagens motsvarande egna kapital (inklusive kapitalandel i obeskattade reserver men exklusive minoritetens andel) uppgick till 51.395 Mkr (49.657; 39.752).

Av aktier och andelar i utomstående företag avsåg 1 Mkr (628; 659) intresseföretag som i koncernbokslutet redovisas enligt kapitalandelsmetoden. De delar av intresseföretagens egna kapital som motsvarar AB Volvos ägarandel var sammanlagt 98 Mkr (861; 844). I aktier och andelar i utomstående företag ingår börsnoterade aktier i Deutz AG, Henlys Group Plc samt Billa AB bokförda till 790 Mkr. Börsvärdet på dessa innehav uppgick vid årsskiftet till 339 Mkr. På basis av information offentliggjord av Henlys Group i februari och mars 2004, har bedömningen gjorts att en bestående värdenedgång

förelåg vid årsskiftet 2003 avseende värdet av Volvos aktier i Henlys Group Plc. Nedskrivning uppgående till 429 Mkr har redovisats mot 2003 års resultat, varefter redovisat värde på AB Volvos aktier i Henlys Group uppgår till 95 Mkr, vilket motsvarar marknadsvärdet av dessa aktier vid utgången av 2003. Ingen nedskrivning av innehavet i Deutz AG har gjorts eftersom innehavets verkliga värde bedöms överstiga dess marknadsvärde.

Aktier i Scania AB redovisas vid utgången av 2003 bland omsättningstillgångar till ett värde av 20.424 Mkr och en nedskrivning uppgående till 3.901 Mkr har därvid belastat resultatet. Det redovisade värdet avseende innehavet av B-aktier i Scania har fastställts utifrån den köpeskilling AB Volvo erhöll då dessa aktier avyttrades till Deutsche Bank den 4 mars, 2004. Det redovisade värdet avseende innehavet av A-aktier i Scania har fastställts till 202 kronor utifrån aktiens stängningskurs den 31 december 2003. I mars 2004 föreslog AB Volvos styrelse att bolagsstämman beslutar en utdelning till AB Volvos aktieägare av 99% av aktierna i Ainax AB, ett helägt dotterföretag, vilket vid tidpunkten för utdelningen kommer att inneha AB Volvos samtliga A-aktier i Scania. Ytterligare information angående innehavet i Scania framgår av not 10.

Finansiella nettotillgångar/skulder uppgick till -3.606 Mkr (3.281; 12.207).

Eget riskbärande kapital (eget kapital med tillägg av obeskattade reserver) uppgick till 62.296 Mkr eller 89% av balansomslutningen. Vid utgången av 2002 var motsvarande andel 85%.

Resultaträkning				
Mkr		2001	2002	2003
Nettoomsättning		500	441	458
Kostnad för sålda produkter		-500	-441	-458
Bruttoresultat		-	-	-
Administrationskostnader	not 1	-424	-560	-498
Övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader		0	16	52
Resultat från aktier och andelar i koncernföretag	not 2	9.599	-3.599	1.812
Resultat från aktier och andelar i intresseföretag	not 3	22	54	283
Resultat från övriga aktier och andelar	not 4	1.258	326	-3.822
Rörelseresultat		10.455	-3.763	-2.173
Ränteintäkter och liknande resultatposter	not 5	455	503	139
Räntekostnader och liknande resultatposter	not 5	-467	-261	-196
Övriga finansiella intäkter och kostnader	not 6	-163	-34	-117
Resultat efter finansiella poster		10.280	-3.555	-2.347
Bokslutsdispositioner	not 7	2	-	0
Inkomstskatter	not 8	832	1.070	158
Nettoresultat		11.114	-2.485	-2.189

Balansräkning							
Mkr		31 december, 2001		31 december, 2002		31 december, 2003	
Tillgångar							
Anläggningstillgångar							
Rättigheter	not 9		0		0		0
Fastigheter, maskiner och inventarier	not 9		35		31		23
Finansiella anläggningstillgångar							
Aktier och andelar i koncernföretag	not 10	38.140		38.950		41.329	
Aktier och andelar i utomstående företag	not 10	26.224		26.168		813	
Övriga långfristiga fordringar	not 11	1.282	65.646	2.362	67.480	2.520	44.662
Summa anläggningstillgångar		65.681		67.511		44.685	
Omsättningstillgångar							
Kortfristiga fordringar hos koncernföretag			6.072		2.543		3.729
Övriga kortfristiga fordringar	not 12		524		250		85
Aktier i Scania AB	not 10		–		–		20.424
Kortfristiga placeringar hos koncernföretag	not 13	17.873		9.045		924	
Kassa och bank			7		0		0
Summa omsättningstillgångar		24.476		11.838		25.162	
Summa tillgångar		90.157		79.349		69.847	
Eget kapital och skulder							
Eget kapital							
Bundet eget kapital							
Aktiekapital (441.520.885 aktier à 6 kronor)		2.649		2.649		2.649	
Reservfond		7.241	9.890	7.241	9.890	7.241	9.890
Fritt eget kapital							
Kvarstående vinst		51.150		58.908		53.067	
Nettoresultat		11.114	62.264	–2.485	56.423	–2.189	50.878
Summa eget kapital		72.154		66.313		60.768	
Obeskattade reserver	not 14		1.528		1.528		1.528
Avsättningar							
Avsättningar för pensioner	not 15	342		425		437	
Övriga avsättningar	not 16	37	379	41	466	29	466
Långfristiga skulder							
Skulder till koncernföretag	not 17		4.455		4.330		3.252
Kortfristiga skulder							
Lån från koncernföretag		1.800		1.081		1.054	
Leverantörsskulder		46		36		42	
Övriga skulder till koncernföretag		9.616		5.312		2.518	
Övriga kortfristiga skulder	not 18	179	11.641	283	6.712	219	3.833
Summa eget kapital och skulder		90.157		79.349		69.847	
Ställda panter			–		–		–
Ansvarsförbindelser	not 19		150.295		133.330		128.411

Förändringar i Eget kapital

	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital	Summa eget kapital
	Aktiekapital	Reservfond		
Enligt balansräkning 31 december 2000	2.649	7.241	52.486	62.376
Utdelning	–	–	–3.356	–3.356
Återköp av egna aktier	–	–	–8.336	–8.336
Emission av aktier till Renault SA	–	–	10.356	10.356
Nettoresultat 2001	–	–	11.114	11.114
Enligt balansräkning 31 december 2001	2.649	7.241	62.264	72.154
Utdelning	–	–	–3.356	–3.356
Nettoresultat 2002	–	–	–2.485	–2.485
Enligt balansräkning 31 december 2002	2.649	7.241	56.423	66.313
Utdelning	–	–	–3.356	–3.356
Nettoresultat 2003	–	–	–2.189	–2.189
Enligt balansräkning 31 december 2003	2.649	7.241	50.878	60.768

Aktiekapitalets fördelning på olika aktieslag m m framgår av kommentar till koncernens bokslut (not 21).

Kassaflödesanalys

Mkr	2001	2002	2003
Den löpande verksamheten			
Rörelseresultat	10.455	–3.763	–2.173
Avskrivningar som belastat detta resultat	17	2	1
Övriga ej kassapåverkande poster	not 20	–815	288
Förändringar i rörelsekapital:			
Ökning (–)/minskning (+) av fordringar	–219	50	18
Ökning (+)/minskning (–) av skulder och avsättningar	65	–36	–29
Erhållna räntor och liknande poster	662	504	131
Erlagda räntor och liknande poster	–410	–263	–175
Övriga finansiella poster	–206	–8	–124
Betalda inkomstskatter	–530	210	–6
Kassaflöde från den löpande verksamheten	26.143	–4.119	–2.069
Investeringsverksamheten			
Investeringar i anläggningar	–9	–1	0
Försäljning av anläggningar	0	3	7
Aktier och andelar i koncernföretag, netto	not 20	–1.544	–1.033
Aktier och andelar i utomstående företag, netto	not 20	66	–1
Återstår efter nettoinvesteringar	45.164	–5.595	–3.096
Finansieringsverksamheten			
Ökning (+)/ minskning (–) av lån	not 20	–775	–1.078
Lämnade lån, netto	not 20	891	–591
Utdelning till AB Volvos aktieägare	–3.356	–3.356	–3.356
Återköp av egna aktier	–8.336	–	–
Förändring av likvida medel	17.873	–8.835	–8.121
Likvida medel vid årets början	7	17.880	9.045
Likvida medel vid årets slut	17.880	9.045	924

Likvida medel

I likvida medel ingår Kassa och bank samt Kortfristiga placeringar hos Volvo Treasury.

Noter

Belopp i miljoner kronor (Mkr) där annat ej anges. Beloppen inom parentes anger tidigare års värden, där första värdet avser 2002 och det andra 2001.

En redogörelse för Volvos redovisningsprinciper återfinns i kommentar till koncernens bokslut not 1. Redovisning av koncernbidrag har skett i enlighet med Redovisningsrådets Akutgrupps uttalande. Koncernbidragen redovisas bland Resultat från aktier och andelar i koncernföretag.

Fr o m 2003 tillämpar Volvokoncernen "RR 29 Ersättningar till anställda" i sin finansiella rapportering. I moderbolaget tillämpas liksom tidigare år FAR:s Rekommendation Nr 4. "Redovisning av pensionskund och pensionskostnad". Detta innebär skillnader vid redovisning av förmånsbaserade planer avseende pensioner samt vid värdering av förvaltningstillgångar placerade i Volvos pensionsstiftelse.

Från och med 2002 redovisas samtliga resultat från aktier och andelar som en del av rörelseresultatet istället för som tidigare bland finansiella poster. Jämförelseår har omarbetats i enlighet med den förändrade klassificeringen.

Inköp och försäljning mellan koncernföretag

Av nettoomsättningen avsåg 372 (320; 353) koncernföretag, medan inköpen från koncernföretag uppgick till 173 (191; 188).

Ersättning till revisorer

Arvoden och övriga ersättningar till externa revisorer uppgick för verksamhetsåret 2003 till 25 (23; 51), varav 5 (2; 3) avseende revision, fördelat på PricewaterhouseCoopers 5 (2; 3) och övriga 0 (0; 0), samt 20 (21; 48) avseende konsultationer utförda av PricewaterhouseCoopers.

Not 1 Administrationskostnader

I administrationskostnader ingår avskrivningar på 1 (2; 17) varav 1 (2; 3) avser maskiner och inventarier, 0 (0; 1) byggnader och – (–; 13) rättigheter i Volvo Ocean Race.

Not 2 Resultat från aktier och andelar i koncernföretag

Av resultatet avser 4.368 (770; 24.814) utdelningar från koncernföretag. Transferprisjusteringar och koncernbidrag uppgår netto till –406 (–3.835; –3.450). Avyttringar av aktier har inneburit realisationsresultat på 60 (–3; 452). Nedskrivningar av aktieinnehav har

gjorts med 1.579 (531; 12.217) och nedskrivning av en långfristig fordran har gjorts med 631.

2001 såldes dotterbolaget Herkules VmbH, innehavaren av aktierna i Mitsubishi Motors Corporation, till DaimlerChrysler varvid en vinst på 172 redovisades i AB Volvo.

Not 3 Resultat från aktier och andelar i intresseföretag

Utdelningar från intresseföretag som i koncernbokslutet redovisas enligt kapitalandelsmetoden uppgår till 47 (44; 42). Resultatandelen i Blue Chip Jet HB uppgår till –14 (–25; –20). Byte av aktier i Bilia

AB, mot aktier i Kommersiella Fordon Europa AB, resulterade i en vinst uppgående till 250. I resultatet för 2002 ingick en vinst vid avyttring av aktier i Eddo Restauranger AB uppgående till 35.

Not 4 Resultat från övriga aktier och andelar

Av resultatet avsåg 508 (326; 663) utdelningar från övriga bolag. I detta belopp ingår utdelning från Scania AB med 501 (319; 637) och Henlys Group Plc med 7 (7; 26). Nedskrivning av aktieinnehav

har gjorts med 4.330 (–; –), varav 3.901 avser Scania AB och 429 Henlys Group Plc. Överföring av aktier i samt rättigheter och skyldigheter gentemot Mitsubishi Motors Corporation till dotterföretaget Herkules VmbH, resulterade 2001 i en vinst om 595.

Not 5 Ränteintäkter och räntekostnader

Av ränteintäkter och liknande resultatposter, 139 (503; 455), utgjorde räntor från koncernföretag 139 (503; 420) och av räntekostnader

och liknande resultatposter, 196 (261; 467), avsåg 155 (221; 451) räntor till koncernföretag.

Not 6 Övriga finansiella intäkter och kostnader

Bland övriga finansiella intäkter och kostnader ingår kostnader för valutakursdifferenser på lån, intäkter för garantiprovisioner från dotterföretag, realiserad vinst (förlust) för säkring av personaloptionspro-

gram, kostnader för bekräftade kreditfaciliteter, kostnader för Volvoaktiens registrering på olika fondbörser samt år 2001 även tillkommande finansiella kostnader med anledning av tidigare genomförd taxeringsrevision.

Not 7 Bokslutsdispositioner

	2001	2002	2003
Avskrivning utöver plan	-1	-	0
lansspråktagen ersättningsfond	3	-	-
Summa	2	-	0

Not 8 Inkomstskatter

	2001	2002	2003
Aktuell skatt	-280	-51	-
Uppskjuten skatt	1.112	1.121	158
Summa inkomstskatter	832	1.070	158

Aktuell skatt fördelas enligt följande:

Aktuell skatt	2001	2002	2003
Aktuell skatt för perioden	-	-	-
Justering av aktuell skatt för tidigare perioder	-280	-51	-
Summa inkomstskatter	-280	-51	-

Uppskjuten skatt avser en beräknad skatt på förändringen av underskottsavdrag samt så kallade temporära skillnader. Uppskjutna skattefordringar redovisas i den mån det är sannolikt att beloppet kan utnyttjas mot framtida skattepliktiga överskott.

Uppskjuten skatt på förändring av underskottsavdrag uppgår till 148 (1.111; 1.110) och på förändring av övriga temporära skillnader

till 10 (10; 2). Inga inkomstskatter har redovisats direkt mot eget kapital.

De främsta orsakerna till skillnaden mellan skatt enligt gällande skattesats (28%) och redovisad inkomstskatt för perioden framgår av nedanstående tabell.

	2001	2002	2003
Resultat efter finansiella poster	10.282	-3.555	-2.347
Inkomstskatt enligt gällande skattesats (28%)	-2.879	995	657
Realisationsvinster och -förluster	81	1	87
Skattefria utdelningar	7.353	350	1.362
Redovisning av uppskjuten skatt	-	-70	-
Ej avdragsgilla nedskrivningar av aktieinnehav	-3.421	-150	-1.831
Övriga ej avdragsgilla kostnader	-39	-11	-120
Övriga ej skattepliktiga intäkter	17	6	3
Justering av aktuell skatt för tidigare perioder	-280	-51	-
Periodens inkomstskatt	832	1.070	158

Specifikation av uppskjutna skattefordringar

	2001	2002	2003
Underskottsavdrag	1.110	2.221	2.369
Reserv för osäkra fordringar	1	1	2
Avsättningar för förpliktelser	117	125	137
Övriga avdragsgilla temporära skillnader	2	4	1
Uppskjutna skattefordringar	1.230	2.351	2.509

Not 9 Immateriella och materiella anläggningstillgångar

	Värde enligt balansräkning 2001	Värde enligt balansräkning 2002	Investeringar	Försäljningar/ utrangeringar	Omklassi- ficering	Värde enligt balansräkning 2003
Anskaffningsvärde						
Rättigheter	52	52	–	–	–	52
Summa immateriella anläggningstillgångar	52	52	–	–	–	52
Byggnader	17	15	0	–5	1	11
Mark och markanläggningar	8	7	–	–2	–	5
Maskiner och inventarier	47	47	0	0	0	47
Anläggningar under uppförande	1	1	–	–	–1	–
Summa materiella anläggningstillgångar	73	70	0	–7	0	63

	Värde enligt balansräkning 2001 ²	Värde enligt balansräkning 2002 ³	Årets avskriv- ningar ¹	Försäljningar/ utrangeringar	Värde enligt balansräkning 2003 ²	Nettovärde enligt balans- räkning 2003
Akkumulerade avskrivningar						
Rättigheter	52	52	–	–	52	0
Summa immateriella anläggningstillgångar	52	52	–	–	52	0
Byggnader	2	1	0	0	1	10
Mark och markanläggningar	–	–	0	–	–	5
Maskiner och inventarier	36	38	1	–	39	8
Anläggningar under uppförande	–	–	–	–	–	–
Summa materiella anläggningstillgångar	38	39	1	0	40	23

Taxeringsvärdet för byggnader var 7 (7; 8) samt för mark 3 (4; 4).
Investeringar i materiella anläggningstillgångar uppgick till 0 (1; 10).
Beslutade men vid utgången av 2003 ännu ej genomförda investeringar uppgick till 1 (2; 1).

- 1 Inklusive nedskrivningar.
- 2 Inklusive ackumulerade nedskrivningar.
- 3 Anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar.

Not 10 Aktier och andelar

Innehavet av aktier och andelar specificeras i AB Volvos innehav av aktier, sid 81–83. Förändringar av innehavet av aktier och andelar framgår nedan:

	Koncernföretag			Utomstående företag		
	2001	2002	2003	2001	2002	2003
Enligt balansräkning 31 december föregående år	39.729	38.140	38.950	28.587	26.224	26.168
Förvärv/nyteckningar	15.581	1.055	2.796	1	–25	0
Avyttringar	–22.388	–3	–1.998	–2.344	–6	–587
Aktieägartillskott	17.435	289	3.160	–	–	–
Nedskrivningar	–12.217	–531	–1.579	–20	–25	–4.344
Omklassificering, Scania AB	–	–	–	–	–	–20.424
Enligt balansräkning 31 december	38.140	38.950	41.329	26.224	26.168	813

Aktier och andelar i koncernföretag

Unders 2003 genomfördes förvärv av Bilia lastvagns- och entreprenadmaskinsverksamhet genom att Volvos innehav i Bilia (41%) lämnades i utbyte mot 98% av aktierna i den förvärvade verksamheten, Kommersiella Fordon Europa AB. Anskaffningsvärdet för aktierna i Kommersiella Fordon Europa AB uppgår till 855.

Samtliga aktier i Volvo do Brasil Veiculos Ltda och Comercio é Participacao Volvo Ltda, med ett sammanlagt värde av 1.941 erhöles i form av utdelning från Volvo Global Trucks AB. Dessa aktier lämnades sedan som aktieägartillskott till Volvo Holding Sverige AB.

Aktieägartillskott lämnades även till Volvo Financial Services AB, 400, Volvo China Investment Co Ltd, 347, Volvo Powertrain AB, 182, Volvo Holding Mexico, 110, Volvo Technology Transfer AB, 75, Volvo Business Services AB, 85 och Celero Support AB, 20.

Volvo Bus de Mexico med bokfört värde 50, likviderades.

Nedskrivning gjordes under året avseende innehavet i Volvo Bussar AB, 1.054, Sotrof AB, 500 och Celero Support AB, 20.

2002: I VNA Holding Inc förvärvades nyemitterade preferensaktier för 1.054.

Aktieägartillskott lämnades till Volvo China Investment Co Ltd med 107, varefter aktierna skrevs ned med motsvarande belopp. Aktieägartillskott lämnades även till Volvo Holding Mexico, 89, Volvo Technology Transfer AB, 50, Volvo Bussar AB, 28, samt till Celero Support AB, 15.

Nedskrivning gjordes vid årsskiftet av innehavet i Sotrof AB, 400.

2001: Samtliga aktier i Renault V.I. förvärvades från Renault SA, betalades med egna Volvoaktier och bokfördes till ett värde av 10.700. Därefter avyttrades aktierna koncerninternt till Volvo Holding France SA.

Aktierna i Mack Trucks Inc förvärvades från Renault V.I. för 3.225 och nyemitterade aktier tecknades för 1.490. Vid årsskiftet skrevs innehavet ned med 1.490.

Aktieägartillskott på 8.678 lämnades till det nybildade dotterbolaget Volvo Global Trucks AB, som därefter förvärvade Volvo Lastvagnar AB för motsvarande belopp.

Aktierna i Volvo Powertrain AB och Volvo Parts AB förvärvades från Volvo Lastvagnar AB.

Aktierna i Mitsubishi Motors Corporation och samtliga rättigheter och skyldigheter gentemot bolaget med ett sammanlagt värde av 3.010, lämnades som aktieägartillskott till ett nybildat dotterbolag; Herkules VmbH, med säte i Tyskland. Bolaget såldes därefter till DaimlerChrysler.

Aktieägartillskott lämnades till Volvo Holding Sverige AB, 4.900, Volvo Aero AB, 299, Volvo Parts AB, 200, Volvo Holding Mexico, 159 och Volvo Technology Transfer AB, 100.

Nedskrivning gjordes av innehaven i Sotrof AB, 6.966 och VFHS Finans AB, 3.460.

Aktier och andelar i utomstående bolag

Under 1999 och 2000 förvärvade AB Volvo 45,5% av kapitalet och 30,6% av röstvärdet i Scania, en av världens ledande tillverkare av lastbilar och bussar. Som en eftergift i samband med Europeiska Kommissionens godkännande av AB Volvos förvärv 2001 av Renault V.I. och Mack Trucks Inc. åtog sig AB Volvo att avyttra innehavet i Scania senast i april 2004. AB Volvos aktieinnehav i Scania AB har vid utgången av 2003 redovisats till ett värde av 20.424 och en nedskrivning uppgående till 3.901 har därvid belastat rörelseresultatet. Det redovisade värdet avseende innehavet av 63,8 miljoner B-aktier i Scania har fastställts utifrån den köpeskilling AB Volvo erhöles då dessa aktier avyttrades till Deutsche Bank den 4 mars, 2004. Det redovisade värdet avseende innehavet av 27,3 miljoner A-aktier i Scania har fastställts till 202 kr per aktie utifrån aktiens stängningskurs den 31 december 2003. I mars 2004 föreslog AB Volvos styrelse att bolagsstämman beslutar om en utdelning till AB Volvos aktieägare av 99% av aktierna i Ainax AB, ett helägt dotterbolag, vilket vid tidpunkten för utdelningen kommer att inneha AB Volvos samtliga A-aktier i Scania.

Under 1998 och 1999 förvärvade AB Volvo 9,9 % av kapitalet och röstvärdet i Henlys Group Plc för ett sammanlagt anskaffningsvärde uppgående till 524. Henlys Group är ett brittiskt företag verksamma med tillverkning och distribution av bussar och busskarosser i Storbritannien och Nordamerika. AB Volvo och Henlys äger gemensamt aktierna i den nordamerikanska bussverksamheten Prévost och Nova Bus. I februari och mars 2004, tillkännagav Henlys Group att företagets resultat för 2004 bedöms bli väsentligt försämrat jämfört med tidigare förväntningar. På basis av den erhållna informationen har bedömningen gjorts att en bestående värdenedgång förelåg vid årsskiftet 2003 avseende värdet av AB Volvos aktier i Henlys Group Plc och en nedskrivning uppgående till 429 har redovisats mot 2003 års resultat. Efter nedskrivningen uppgår det redovisade värdet avseende AB Volvos aktier i Henlys Group till 95, vilket motsvarar marknadsvärdet av dessa aktier vid utgången av 2003. I början av mars 2004 uppgick marknadsvärdet av AB Volvos innehav till 24.

Andelarna i Blue Chip Jet HB skrevs ned med 14, vilket motsvarar årets resultatandel. 2003 lämnades 41% av Volvos innehav i Bilia i utbyte mot 98 % av aktierna i Kommersiella Fordon Europa AB. Detta medförde en reavinst på 250.

2002: Förvärvskostnaderna för Scaniaaktier, köpta tidigare år, minskade med 25.

Andelarna i Blue Chip Jet HB skrevs ned med 25, vilket motsvarade årets resultatandel.

Resterande aktier i Eddo Restauranger AB avyttrades till Amica AB.

2001: Samtliga aktier i Mitsubishi Motors Corporation, bokförda till 2.344, överfördes till ett helägt tyskt dotterföretag vilket därefter avyttrades till DaimlerChrysler.

Not 11 Övriga långfristiga fordringar

	2001	2002	2003
Uppskjutna skattefordringar	1.230	2.351	2.509
Övriga fordringar	52	11	11
Summa	1.282	2.362	2.520

Not 12 Övriga kortfristiga fordringar

	2001	2002	2003
Inkomstskattefordringar	258	–	–
Kundfordringar	27	45	16
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	52	48	48
Övriga fordringar	187	157	21
Summa	524	250	85

Reserven för osäkra fordringar uppgick vid årets utgång till 7 (5; 5).

Not 13 Kortfristiga placeringar hos koncernföretag

Kortfristiga placeringar hos koncernföretag omfattar placeringar hos Volvo Treasury på 924 (9.045; 17.873).

Not 14 Obeskattade reserver

Sammansättning och förändring av obeskattade reserver	Värde enligt balansräkning	Boksluts-dispositioner	Värde enligt balansräkning	Boksluts-dispositioner	Värde enligt balansräkning
	2001	2002	2002	2003	2003
Periodiseringsfond	1.525	–	1.525	–	1.525
Akkumulerade överavskrivningar					
Mark	3	–	3	–	3
Summa	1.528	–	1.528	–	1.528

Not 15 Avsättningar för pensioner

Avsättningar för pensioner och liknande förmåner motsvarar det försäkringstekniskt beräknade värdet för åtaganden som ej försäkrats hos tredje part eller tryggats genom överföring av medel till pensionsstiftelser. Det inkluderar åtaganden som förfaller till betalning inom ett år. AB Volvo har försäkrat pensionsborgenärernas rättigheter hos tredje part. Av redovisat belopp avsåg 42 (60; 10) avtalsenliga åtaganden inom ramen för PRI-systemet.

Under 1996 bildades två koncerngemensamma pensionsstiftelser för tryggnad av pensionsåtaganden enligt ITP-planen. Volvos Pensionsstiftelse 1995 avsåg pensionsmedel intjänade t o m 1995 och Volvos Pensionsstiftelse 1996 avsåg pensionsmedel intjänade

från och med 1996. Under 2000 slogs stiftelserna samman till en stiftelse. Inga pensionsmedel har överförts från AB Volvo till Volvos Pensionsstiftelse och ingen gottgörelse har erhållits.

Pensionskostnaderna i AB Volvo uppgick till 85 (168; 93). Kapitalvärdet av samtliga pensionsförpliktelser i AB Volvo uppgick vid 2003 års utgång till 804. Dessa har tryggats dels genom "Avsatt till pensioner" och dels genom medel i pensionsstiftelser. På AB Volvo belöpande tillgångar i pensionsstiftelserna värderade till marknadsvärde understeg motsvarande förpliktelser med 42. Med anledning härav redovisas en avsättning för täckning av detta underskott.

Not 16 Övriga avsättningar

Övriga avsättningar inkluderar avsättningar för skatter med 21 (21; 24).

Not 17 Långfristiga skulder

De långfristiga lånen förfaller till betalning enligt följande:

2005	3.180
2006	–
2007 eller senare	72
Summa	3.252

Långfristiga skulder till koncernföretag inkluderar lån från Renault V.I. på 3.180 (3.204; 3.329).

Not 18 Övriga kortfristiga skulder

	2001	2002	2003
Inkomstskatteskulder	–	6	–
Löner och källskatter	30	38	39
Övriga skulder	50	93	110
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	99	146	70
Summa	179	283	219

Inga säkerheter är ställda för de kortfristiga skulderna.

Not 19 Ansvarsförbindelser

Av ansvarsförbindelserna 128.411 (133.330; 150.295) var 128.399 (133.298; 149.829) lämnade för koncernföretag.

Garantier för olika kreditprogram ingår med belopp som motsvarar kreditramarna. Dessa uppgår till 123.503 (129.471; 147.246), varav för koncernföretag 123.498 (129.446; 146.786).

Vid utgången av respektive år uppgick utnyttjat belopp till 67.603 (69.672; 72.804), varav för koncernföretag 67.591 (69.640; 72.793).

Not 20 Kassaflöde

	2001	2002	2003
Övriga ej kassapåverkande poster			
Nedskrivningar av aktieinnehav och långfristiga fordringar	12.237	557	6.555
Utdelningar, transferprisjusteringar och koncernbidrag	5.119	–1.408	–6.017
Resultat vid försäljning av aktier	–1.047	–32	–310
Övrigt	0	68	60
Summa	16.309	–815	288

Ytterligare information framgår av not 2, 3 och 4.

Aktier och andelar i koncernföretag, netto

	2001	2002	2003
Investeringar	–7.671	–1.616	–1.151
Försäljningar	23.520	72	118
Nettoinvesteringar i aktier och andelar i koncernföretag	15.849	–1.544	–1.033

Renault V.I. såldes 2001 koncerninternt för 10.700.

Erhållna likvider vid försäljningen av Volvo Personvagnar Holding AB innebar ett

positivt kassaflöde om – (–; 12.539).

Övriga investeringar och försäljningar av koncernföretag framgår av not 10.

Aktier och andelar i utomstående företag, netto

	2001	2002	2003
Investeringar	–1	25	–1
Försäljningar	3.182	41	–
Nettoinvesteringar i aktier och andelar i utomstående bolag	3.181	66	–1

Mitsubishi Motors Corporation avyttrades under 2001 för 3.182.

Övriga investeringar och försäljningar av utomstående företag framgår av not 10.

Ökning/minskning av lån

	2001	2002	2003
Nyupptagna lån	104	1.054	–
Amorteringar	–15.763	–1.829	–1.078
Förändring lån, netto	– 15.659	– 775	–1.078

Lämnade lån, netto

	2001	2002	2003
Nya lämnade lån	–40	–	–631
Erhållna amorteringar	100	891	40
Förändring lämnade lån, netto	60	891	–591

Not 21 Finansiella risker och instrument

En redogörelse för Volvos redovisningsprinciper avseende finansiella instrument återfinns i not 1 och not 34 i kommentarer till koncernens bokslut. Säkringstransaktioner för AB Volvo utförs av Volvo Treasury AB. Moderbolaget har under 2003 använt sig av ränte-

swappar för att säkra finansiella skulder i koncernföretag. Swapparna har förfalloår mellan 2006 och 2009. Valutaterminskontrakt har ingåtts för att valutasäkra långfristig skuld till Renault V.I. (Se not 17). Dessa kontrakt förnyas var sjätte månad.

Utestående derivatinstrument för hantering av valutarisker relaterade till finansiella skulder

	31 december 2003		
	Nominellt belopp	Redovisat värde	Marknadsvärde
Ränteswappar			
– skuld	2.874	-14	-50
Valutaterminskontrakt			
– fordran	3.190	11	13

Not 22 Personal

Löner och ersättningar uppgick till 115 (117; 95). De sociala kostnaderna uppgick till 110 (193; 112) varav pensionskostnader 85 (168; 93). Härav avsåg 59 (47; 22) styrelse och VD. Bolagets utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgick till 366 (335; 319).

Antalet anställda var vid årets slut 132 personer (124; 122). Uppgifter om medelantal anställda, löner och ersättningar inklusive personaloptionsprogram samt könsfördelning av styrelse och ledande befattningar finns i kommentar till koncernens bokslut not 32.

Sjukfrånvaro

1 juli–31 dec 2003

Total sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid	2,6 %
varav sammanhängande sjukfrånvaro på 60 dagar eller mer	46,8 %
Sjukfrånvaro (i procent av ordinarie arbetstid) fördelad efter kön:	
Män	1,4 %
Kvinnor	3,7 %
Sjukfrånvaro (i procent av ordinarie arbetstid) fördelad efter ålderskategori:	
29 år eller yngre	0,5 %
30-49 år	2,2 %
50 år eller äldre	3,4 %

AB Volvos innehav av aktier

AB Volvos innehav av aktier och andelar i utomstående företag	Organisations-nummer	Procentuellt innehav ¹	31 dec 2002	31 dec 2003
			Redovisat värde, Mkr	Redovisat värde, Mkr
Scania AB, Sverige ²	556184-8564	46/31	24.325	20.424
Deutz AG, Tyskland ²	–	11	670	670
Bilia AB, Sverige ²	556112-5690	2	612	25
Henlys Group Plc, Storbritannien ²	–	10	524	95
Blue Chip Jet HB, Sverige	969639-1011	40	16	1
Övriga innehav			21	22
Summa redovisat värde, utomstående företag			26.168	21.237

1 I de fall två procenttal anges avser det första andel av kapitalet och det andra andel av röstvärdet.

2 Innehavens marknadsvärde återfinns i not 13 (Koncernens noter).

AB Volvos innehav av aktier och andelar i koncernföretag	Organisations-nummer	Procentuellt innehav ¹	31 dec 2002	31 dec 2003
			Redovisat värde, Mkr	Redovisat värde, Mkr
Volvo Global Trucks AB, Sverige	556605-6759	100	8.420	8.420
Volvo Lastvagnar AB, Sverige	556013-9700	100	–	–
Volvo Lastvagnar Sverige AB, Sverige	556411-6878	100	–	–
Volvo Finland AB, Finland	–	100	–	–
Volvo Trucks (Deutschland) GmbH, Tyskland	–	100	–	–
Volvo Europa Truck NV, Belgien	–	100	–	–
Volvo Trucks (Schweiz) AG, Schweiz	–	100	–	–
Volvo Truck España, SA, Spanien	–	100	–	–
Volvo Truck and Bus Ltd, Storbritannien ¹	–	100	–	–
Volvo Polska S.P.O.O., Polen	–	100	–	–
Volvo Truck Latvia Sia, Lettland	–	100	–	–
Volvo Truck Czech S R O, Tjeckien	–	100	–	–
Volvo Truck Slovak, Slovakien	–	100	–	–
Volvo Ukraine LLC, Ukraina	–	100	–	–
Volvo do o Beograd, Jugoslavien	–	100	–	–
Volvo Macedonia Ltd, Makedonien	–	100	–	–
Volvo Romania SRL, Rumänien	–	100	–	–
Volvo Bulgaria EOOD, Bulgarien	–	100	–	–
Volvo Otomotiv Turk Ltd STI, Turkiet	–	100	–	–
Volvo Trucks Canada Inc., Kanada	–	100	–	–
Volvo Trucks de Mexico, Mexiko	–	100	–	–
Volvo Peru Sociedad Anonima, Peru	–	100	–	–
Volvo Truck East Asia (Pte) Ltd., Singapore	–	100	–	–
Volvo Truck Korea Ltd., Sydkorea	–	100	–	–
Volvo Truck Australia Pty Ltd., Australien	–	100	–	–
Volvo India Ltd., Indien	–	100	–	–
Renault V.I., Frankrike	–	–	–	–
France Vehicules Industriels, Frankrike	–	100	–	–
Renault Trucks UK Ltd., Storbritannien	–	100	–	–
Renault Trucks Nederland BV, Nederländerna	–	100	–	–
Renault VI Belgique, Belgien	–	100	–	–
Renault Trucks Deutschland GmbH, Tyskland	–	100	–	–
Renault Lastbiler Danmark A/S, Danmark	–	100	–	–
Renault Vehicules Industriels Suisse, Schweiz	–	100	–	–
Renault VI España SA, Spanien	–	100	–	–
Renault Trucks, Espana, Spanien	–	100	–	–
Renault Trucks Italia Spa, Italien	–	100	–	–

AB Volvos innehav av aktier och andelar i koncernföretag	Organisations-nummer	Procentuellt innehav ¹	31 dec 2002	31 dec 2003
			Redovisat värde, Mkr	Redovisat värde, Mkr
Renault Trucks Österreich GmbH, Österrike	–	100	–	–
Renault Trucks Polska SP Z.OO, Polen	–	100	–	–
Renault Trucks Hungaria KFT, Ungern	–	100	–	–
Renault Trucks CR, SRO, Tjeckien	–	100	–	–
Renault Trucks Argentina, Argentina	–	100	–	–
SARL Renault Trucks Algerie, Algeriet	–	100	–	–
Mack Trucks Inc., USA	–	100	3.225	3.225
Mack Canada, Kanada	–	100	–	–
Mack Leasing System, Inc., USA	–	100	–	–
Mack de Venezuela, C.A., Venezuela	–	100	–	–
Mack Vehiculos Industriales, C.A., Venezuela	–	100	–	–
Mack Vehucolos Industriales de Mexico SA de CV, Mexico	–	100	–	–
Mack Trucks Australia Pty Ltd., Australien	–	100	–	–
Volvo Bussar AB, Sverige	556197-3826	100	2.912	1.859
Säffle Karosseri AB, Sverige	556058-3485	100	–	–
Acrivia AB, Sverige	556540-1691	100	–	–
Carrus Oy, Finland	–	100	–	–
Volvo Busse Deutschland GmbH, Tyskland	–	100	–	–
Prévost Holding BV, Kanada ²	–	50	–	–
Shanghai Sunwin Bus Co, Kina ²	–	50	–	–
XIAN Silver Bus Co, Kina ²	–	50	–	–
Volvo Construction Equipment NV, Nederländerna	–	100	2.582	2.582
Volvo Wheel Loaders AB, Sverige	556310-1319	100	–	–
Volvo Construction Equipment Components AB, Sverige	556527-6820	100	–	–
Volvo Articulated Haulers AB, Sverige	556360-1615	100	–	–
Volvo Construction Equipment Customer Support AB, Sverige	556310-1301	100	–	–
Volvo Construction Equipment International AB, Sverige	556310-1293	100	–	–
Volvo Construction Equipment Cabs AB, Sverige	556527-6838	100	–	–
Volvo Construction Equipment SA, Belgien	–	100	–	–
Volvo Construction Equipment Europe Ltd., Storbritannien	–	100	–	–
Volvo Construction Equipment Europe GmbH, Tyskland	–	100	–	–
Volvo Compact Service Equipment GmbH, Tyskland	–	100	–	–
Volvo Motor Graders Ltd., Kanada	–	100	–	–
AB Volvo Penta, Sverige	556034-1330	100	421	421
Volvo Penta Norden AB, Sverige	556127-7533	100	–	–
Volvo Penta Europe AB, Sverige	556541-0429	100	–	–
Volvo Penta Central Europe GmbH, Tyskland	–	100	–	–
Wuxi da Hao Power, Co Ltd, Kina	–	70	–	–
Volvo Aero AB, Sverige	556029-0347	100	2.885	2.885
Volvo Aero Engine Services AB, Sverige	556328-9171	100	–	–
Volvo Aero Support AB, Sverige	556413-0184	100	–	–
Volvo Aero Norge AS, Norge	–	78	–	–

AB Volvos innehav av aktier och andelar i koncernföretag	Organisations-nummer	Procentuellt innehav ¹	31 dec 2002	31 dec 2003
			Redovisat värde, Mkr	Redovisat värde, Mkr
VNA Holding Inc., USA	–	100	3.510	3.510
Volvo Trucks North America, Inc., USA	–	100	–	–
Volvo Construction Equipment North America Inc., USA	–	100	–	–
Volvo Penta of The Americas, Inc., USA	–	100	–	–
Volvo Aero North America Inc., USA	–	100	–	–
Volvo Aero Services LP, USA	–	95	–	–
Volvo Treasury North America Inc., USA	–	100	–	–
Volvo Commercial Finance LLC The Americas, USA	–	100	–	–
Volvo Holding Sverige, Sverige	556539-9853	100	5.693	7.634
Volvo Treasury AB, Sverige	556135-4449	100	3.044	3.044
Sotrof AB, Sverige	556519-4494	100	2.488	1.988
Volvo Group Finance Europe BV, Nederländerna	–	100	1.003	1.003
Volvo Construction Equipment Korea Co Ltd, Sydkorea	–	100	–	–
Volvo Financial Services AB, Sverige	556000-5406	100	486	886
Kommersiella Fordon Europa AB, Sverige	556049-3388	98	–	855
Volvo China Investment Co Ltd, Kina	–	100	275	622
Volvo Truck & Bus Ltd, Storbritannien ¹	–	100	413	413
Volvo Holding Mexico, Mexico	–	100	278	388
Volvo Technology Transfer AB, Sverige	556542-4370	100	286	361
Volvo Powertrain AB, Sverige	556000-0753	100	166	348
Volvo Parts AB, Sverige	556365-9746	100	200	200
Volvo Group Insurance Försäkrings AB, Sverige	516401-8037	100	182	182
Volvo Business Services AB, Sverige	556029-5197	100	27	107
Volvo Holding Danmark AS, Danmark	–	100	104	104
Volvo Norge AS, Norge	–	100	56	56
Volvo Malaysia Sdn, Malaysia	–	100	48	48
Celero Support AB, Sverige	556039-1798	100	25	25
Volvo Bus de Mexico, Mexico	–	100	50	–
Övriga bolag			171	163
Summa redovisat värde, koncernföretag³			38.950	41.329

1 Volvo Global Trucks och AB Volvo äger tillsammans 100%

2 Joint ventures. Redovisas i Volvokoncernen enligt klyvningsmetoden.

3 AB Volvos andel av dotterbolagens egna kapital (inklusive kapitaldel i obeskattade reserver) utgjorde 51.395 (49.657).

Förslag till vinstfördelning

Koncernen

Enligt koncernens balansräkning den 31 december 2003 uppgick fritt eget kapital till 57.002 Mkr (61.536). Härav beräknas 0 Mkr åtgå för avsättning till bundet kapital.

AB Volvo	Mkr
Kvarstående vinstmedel	53.067
Tillkommer nettoresultat för 2003	-2.189
Summa	50.878

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att ovanstående belopp disponeras enligt följande:

Mkr	
Till aktieägarna utdelas 8:00 kronor per aktie	3.356
Till aktieägarna utdelas 27.060.958 aktier i dotterföretaget Ainax AB ¹	5.403
Till nästa år överföres	42.119
Summa	50.878

¹ För 31 aktier i AB Volvo erhålles 2 aktier i Ainax AB. Utdelningsförslaget omfattar 27.060.958 aktier av totalt 27.320.838 aktier i Ainax AB. Vid utdelningstidpunkten kommer tillgångarna i Ainax AB att utgöras av 27.320.838 A-aktier i Scania AB samt ett rörelsekapital uppgående till 100.000.000 kr. I ovanstående förslag till vinstfördelning har A-aktier i Scania AB värderats till 196 kr per aktie, motsvarande marknadsvärdet den 31 december, 2003, 202 kr per aktie, reducerat med 6 kr per aktie, avseende förväntad utdelning vilken ej kommer att tillfalla Ainax AB. Det slutliga värdet avseende aktier i Ainax AB som föreslås utdelas kommer fastställas vid bolagsstämmans beslut om utdelning, baserat på marknadsvärdet av A-aktier i Scania AB vid denna tidpunkt.

Göteborg den 14 mars 2004

Finn Johnsson

Per-Olof Eriksson

Patrick Faure

Haruko Fukuda

Tom Hedelius

Leif Johansson

Neelie Kroes

Louis Schweitzer

Ken Whipple

Lars-Göran Larsson

Olle Ludvigsson

Johnny Rönkvist

Revisionsberättelse har avgivits den 14 mars 2004

PricewaterhouseCoopers AB

Olof Herolf
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

Olov Karlsson
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse för AB Volvo

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i AB Volvo för år 2003. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen, koncernredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisions sed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i rimlig grad försäkra oss om att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga fel. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma den samlade informationen i årsredovisningen och koncernredovisningen. Som underlag till vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger därmed en rättvisande bild av bolagets och koncernens resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige.

Vi tillstyrker att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen, disponerar vinsten i moderbolaget enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Göteborg den 14 mars 2004

PricewaterhouseCoopers AB

Olof Herolf
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

Olov Karlsson
Auktoriserad revisor

11-årsöversikt

Koncernens resultaträkning											
Mkr	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Nettoomsättning	111.155	155.866	171.511	156.060	183.625	212.936	125.019	130.070	189.280	186.198	183.291
Kostnad för sålda produkter	-85.840	-115.092	-128.529	-121.249	-138.990	-163.876	-99.501	-104.548	-155.592	-151.569	-146.879
Bruttoresultat	25.315	40.774	42.982	34.811	44.635	49.060	25.518	25.522	33.688	34.629	36.412
Forsknings- och utvecklingskostnader	-4.438	-4.652	-7.343	-8.271	-8.659	-10.104	-4.525	-4.876	-5.391	-5.869	-6.829
Försäljningskostnader	-11.480	-15.737	-17.418	-14.895	-17.160	-19.042	-8.865	-10.140	-15.766	-16.604	-16.866
Administrationskostnader	-6.131	-7.711	-7.399	-6.685	-7.018	-8.091	-4.791	-4.974	-6.709	-5.658	-5.467
Övriga rörelseintäkter och kostnader	-1.146	-3.262	-1.657	-1.087	-3.141	-2.634	-611	622	-4.096	-4.152	-1.367
Resultat från andelar i intresseföretag	-1.749	5.861	2.119	314	2.929	444	567	444	50	182	200
Resultat från övriga aktier och andelar	444	1.667	788	9.007	1.168	4.526	170	70	1.410	309	-3.579
Resultat vid försäljning av dotterbolag	-	-	3.032	-	-	-	26.695	-	-	-	-
Strukturkostnader ¹	-1.600	-	-1.817	-	-	-2.331	-	-	-3.862	-	-
Rörelseresultat	-785	16.940	13.287	13.194	12.754	11.828	34.158	6.668	-676	2.837	2.504
Ränteutgifter och liknande resultatposter	4.041	2.927	3.801	4.530	3.197	1.268	1.812	1.588	1.275	1.217	1.096
Räntekostnader och liknande resultatposter	-5.458	-3.572	-3.686	-3.114	-2.699	-1.315	-1.505	-1.845	-2.274	-1.840	-1.888
Övriga finansiella intäkter och kostnader	-440	83	-354	-407	-76	-162	131	-165	-191	-201	-55
Resultat efter finansiella poster	-2.642	16.378	13.048	14.203	13.176	11.619	34.596	6.246	-1.866	2.013	1.657
Inkomstskatter	-468	-2.783	-3.741	-1.825	-2.583	-3.140	-2.270	-1.510	326	-590	-1.334
Minoritetsandelar i resultat	-356	-365	-45	99	-112	-42	-104	-27	73	-30	-25
Nettoresultat	-3.466	13.230	9.262	12.477	10.481	8.437	32.222	4.709	-1.467	1.393	298

¹ 1995 nedskrivning av övervärde i Volvo Construction Equipment.

Koncernens resultaträkning med Financial Services redovisat enligt kapitalandelsmetoden											
Mkr	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Nettoomsättning	109.978	154.668	166.541	150.425	178.531	205.712	116.382	120.392	180.615	177.080	174.768
Kostnad för sålda produkter					-135.027	-158.077	-92.772	-97.131	-149.477	-145.453	-141.256
Bruttoresultat					43.504	47.635	23.610	23.261	31.138	31.627	33.512
Forsknings- och utvecklingskostnader					-8.659	-10.104	-4.525	-4.876	-5.391	-5.869	-6.829
Försäljningskostnader					-16.763	-18.468	-8.117	-9.285	-14.663	-15.393	-15.891
Administrationskostnader					-6.889	-7.950	-4.632	-4.651	-6.474	-5.464	-5.259
Övriga rörelseintäkter och kostnader					-3.015	-2.515	-587	309	-3.071	-2.989	-540
Resultat från Financial Services					375	681	1.066	1.499	325	490	926
Resultat från andelar i intresseföretag					3.033	354	478	341	-86	126	166
Resultat från övriga aktier och andelar					1.168	4.526	170	70	1.408	309	-3.581
Resultat vid försäljning av dotterbolag					-	-	26.695	-	-	-	-
Strukturkostnader					-	-2.331	-	-	-3.862	-	-
Rörelseresultat	-785	16.940	13.287	13.194	12.754	11.828	34.158	6.668	-676	2.837	2.504

Koncernens balansräkning											
Mkr	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Immateriella anläggningstillgångar	2.284	4.545	5.626	2.277	3.284	5.778	6.618	6.925	17.525	17.045	16.756
Fastigheter, maskiner och inventarier	25.922	25.991	25.094	26.458	30.793	36.207	19.788	22.231	33.234	30.799	30.640
Tillgångar i operationell leasing	2.235	2.205	2.847	4.968	13.501	22.285	12.337	14.216	27.101	23.525	21.201
Aktier och andelar	26.299	18.548	18.087	12.412	4.583	3.393	29.213	30.481	27.798	27.492	22.206
Varulager	21.390	23.380	23.929	23.148	27.993	32.128	21.438	23.551	31.075	28.305	26.459
Fordringar i kundfinansierings- verksamhet	8.019	9.351	10.336	15.552	32.304	46.798	34.313	41.791	48.784	46.998	46.002
Räntebärande fordringar	602	1.516	2.766	4.080	4.667	4.735	18.617	19.228	8.079	5.490	6.632
Övriga fordringar ¹	26.323	28.597	26.708	25.603	27.087	34.197	24.019	26.352	39.946	33.990	32.621
Likvida medel	21.442	24.449	23.306	26.661	20.603	20.224	29.269	15.968	27.383	25.578	28.735
Tillgångar	134.516	138.582	138.699	141.159	164.815	205.745	195.612	200.743	260.925	239.222	231.252
Eget kapital ¹	27.088	43.332	51.200	57.876	61.951	69.375	97.692	88.338	85.185	78.278	72.420
Minoritetskapital	6.686	838	605	504	899	860	544	593	391	247	216
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	6.139	6.097	6.890	3.150	3.296	2.936	2.130	2.632	14.647	16.236	15.288
Övriga avsättningar	14.235	13.914	14.602	14.988	19.657	25.187	14.832	14.941	18.427	16.721	15.048
Lån	42.675	33.551	28.166	31.886	41.217	64.230	53.345	66.233	81.568	72.437	74.092
Övriga skulder	37.693	40.850	37.236	32.755	37.795	43.157	27.069	28.006	60.707	55.303	54.188
Eget kapital och skulder	134.516	138.582	138.699	141.159	164.815	205.745	195.612	200.743	260.925	239.222	231.252
Ställda panter	4.613	6.527	5.434	6.503	6.743	5.388	3.930	2.990	3.737	3.610	3.809
Ansvarförbindelser	8.656	7.581	7.450	6.188	5.406	6.737	6.666	6.789	10.441	9.334	9.611

¹ Fr o m 1997 har anpassning skett till Redovisningsrådets rekommendation, Inkomstskatter, RR 9.

Koncernens balansräkning exklusive Financial Services ¹											
Mkr	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Immateriella anläggningstillgångar		4.544	5.623	2.258	3.262	5.692	6.518	6.781	17.366	16.919	16.662
Fastigheter, maskiner och inventarier		25.246	23.430	24.720	28.755	33.944	17.318	19.652	30.370	27.789	27.248
Tillgångar i operationell leasing		0	0	49	1.366	1.817	1.611	4.245	15.020	11.155	8.976
Aktier och andelar		20.782	20.699	16.359	9.894	11.744	35.296	37.366	35.145	34.750	30.022
Varulager		23.047	23.813	23.042	27.756	31.883	21.053	22.998	30.557	27.564	25.848
Fordringar i kundfinansieringsverksamhet		0	0	0	227	384	9	15	114	99	118
Räntebärande fordringar		1.516	2.720	4.060	4.664	4.715	18.617	19.286	12.426	8.495	9.413
Övriga fordringar		28.596	26.110	24.312	25.802	31.398	21.075	24.882	38.815	34.256	33.079
Likvida medel		21.811	20.637	23.170	16.605	15.439	24.465	10.958	24.874	24.154	28.102
Tillgångar		125.542	123.032	117.970	118.331	137.016	145.962	146.183	204.687	185.181	179.468
Eget kapital		43.332	51.200	57.876	61.951	69.375	97.692	88.338	85.185	78.278	72.420
Minoritetskapital		703	351	448	859	804	544	593	391	247	216
Avsättningar för pensioner och liknande		6.060	6.855	3.126	3.266	2.904	2.118	2.619	14.632	16.218	15.264
Övriga avsättningar		11.806	12.525	12.618	15.962	19.435	9.861	8.277	14.085	13.893	12.792
Lån		24.266	16.301	13.432	1.047	5.018	12.206	18.233	29.710	22.494	24.677
Övriga skulder		39.375	35.800	30.470	35.246	39.480	23.541	28.123	60.684	54.051	54.099
Eget kapital och skulder		125.542	123.032	117.970	118.331	137.016	145.962	146.183	204.687	185.181	179.468

¹ Financial Services redovisat enligt kapitalandelsmetoden.

Koncernens kassaflödesanalys											
Mdr	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Rörelseresultat ¹	-0,8	16,9	13,3	13,2	12,8	11,8	7,5	6,7	-0,7	2,8	2,5
Avskrivningar	3,8	5,1	5,6	5,4	6,8	9,6	5,2	6,3	10,0	10,8	10,2
Övriga ej kassapåverkande poster ²					-3,5	-4,9	-0,3	-0,4	0,5	2,0	4,9
Förändringar i rörelsekapital ²	3,5	-8,9	-7,3	-11,2	4,7	1,5	-1,0	-3,3	6,4	1,0	0,4
Finansiella poster och inkomstskatt ²					-0,4	-2,0	-1,7	-1,3	-2,1	-1,3	-0,9
Kassaflöde från den löpande verksamheten	6,5	13,1	11,6	7,4	20,4	16,0	9,7	8,0	14,1	15,3	17,1
Investeringar i anläggningar	-3,5	-4,3	-6,5	-8,2	-9,9	-10,5	-4,9	-5,4	-8,1	-6,7	-6,0
Investeringar i leasingtillgångar	-1,7	-2,5	-2,6	-3,9	-9,8	-12,7	-5,6	-5,7	-5,8	-5,2	-5,3
Försäljning av anläggningar och leasingtillgångar	0,8	1,4	1,3	2,0	1,8	2,6	1,6	2,1	2,6	3,2	2,9
Fordringar i kundfinansieringsverksamhet, netto	1,9	-1,5	-1,6	-4,8	-15,5	-12,8	-7,1	-4,5	-3,7	-5,7	-4,3
Aktier och andelar, netto	0,5	8,2	2,0	14,1	10,7	5,5	-25,9	-1,6	3,9	-0,1	-0,1
Förvärv och avyttringar av dotterbolag och andra affärsenheter, netto	0,4	-	-4,4	-0,9	-1,3	-5,6	31,0	0,0	13,0	-0,2	0,0
Återstår efter nettoinvesteringar	4,9	14,4	-0,2	5,7	-3,6	-17,5	-1,2	-7,1	16,0	0,6	4,3
Förändring av lån	-5,9	-8,3	1,5	6,8	5,6	19,5	16,3	8,1	6,2	-0,1	1,9
Lån till utomstående, netto	-0,2	-0,9	-0,9	-1,9	-0,4	-0,3	-3,2	0,3	0,2	1,7	0,9
Återköp egna aktier	-	-	-	-	-	-	-	-11,8	-8,3	-	-
Utdelning till AB Volvos aktieägare	-0,6	-0,6	-1,5	-1,9	-2,0	-2,2	-2,6	-3,1	-3,4	-3,4	-3,4
Övrigt	0,2	-1,3	0,7	-5,0	-5,9	-0,2	-0,1	0,0	0,1	0,1	0,1
Förändring av likvida medel, exklusive omräkningsdifferenser	-1,6	3,3	-0,4	3,7	-6,3	-0,7	9,2	-13,6	10,8	-1,1	3,8
Omräkningsdifferenser på likvida medel	1,3	-0,3	-0,7	-0,3	0,3	0,3	-0,2	0,3	0,6	-0,7	-0,6
Förändring av likvida medel	-0,3	3,0	-1,1	3,4	-6,0	-0,4	9,0	-13,3	11,4	-1,8	3,2

1 1999, exklusive reavinst vid försäljning av Volvo Personvagnar om 26,7 miljarder kronor.

2 Redovisas på en rad 1993–1996.

Operativt kassaflöde exklusive Financial Services											
Mdr	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Rörelseresultat			12,9	12,8	12,4	11,1	6,4	5,2	-1,0	2,3	1,6
Avskrivningar			4,8	4,4	5,0	6,4	3,1	3,8	7,0	7,8	7,2
Övriga ej kassapåverkande poster					-4,0	-5,5	-0,5	-1,6	0,0	1,0	4,1
Förändringar i rörelsekapital			-6,3	-11,1	3,4	0,7	-1,7	-3,0	6,0	0,4	0,7
Finansiella poster och inkomstskatt					-0,5	-2,3	-1,7	-0,8	-2,3	-1,1	-0,7
Kassaflöde från den löpande verksamheten			11,4	6,1	16,3	10,4	5,6	3,6	9,7	10,4	12,9
Investeringar i anläggningar			-6,4	-8,0	-9,5	-10,2	-4,7	-5,1	-7,7	-6,3	-5,8
Investeringar i leasingtillgångar			-0,8	-0,8	-0,5	-0,9	-0,5	-0,6	-0,5	-0,1	-0,1
Försäljning av anläggningar och leasingtillgångar			1,2	1,8	1,0	1,5	0,8	0,7	1,1	1,1	0,6
Fordringar i kundfinansieringsverksamhet, netto			-	-	0,3	-0,3	0,1	0,0	0,8	0,0	0,0
Operativt kassaflöde			5,4	-0,9	7,6	0,5	1,3	-1,4	3,4	5,1	7,6

Export från Sverige											
Mkr	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Volvokoncernen, totalt	36.130	43.330	56.059	54.589	58.569	64.401	52.719	46.251	50.394	52.730	49.300

Nyckeltal ⁵											
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Bruttomarginal, % ^{1,2}	22,8	26,2	25,1	22,3	24,4	23,2	20,3	19,3	17,2	17,9	19,2
Forsknings- och utvecklingskostnader i % av nettoomsättning ^{1,2}	4,0	3,0	4,3	5,3	4,9	4,9	3,9	4,1	3,0	3,3	3,9
Försäljningskostnader i % av nettoomsättning ^{1,2}	10,3	10,1	10,2	9,5	9,4	9,0	7,0	7,7	8,1	8,7	9,1
Administrationskostnader i % av nettoomsättning ^{1,2}	5,5	4,9	4,3	4,3	3,9	3,9	4,0	3,9	3,6	3,1	3,0
Avkastning på eget kapital, %	neg	36,5	19,3	23,7	17,2	13,0	34,9	5,0	neg	1,7	0,4
Räntetäckningsgrad, ggr	0,6	5,5	4,6	5,5	5,8	9,6	23,1	4,5	neg	2,2	1,9
Självfinansieringsgrad, % ³	148	247	151	73	115	78	108	89	125	176	204
Självfinansieringsgrad exklusive Financial Services, % ³			190	87	181	108	127	72	137	196	243
Finansiell nettoställning, Mkr	-20.592	-6.999	201	10.672	16.956	12.232	28.758	9.392	-7.042	-6.063	-2.426
Finansiell nettoställning i procent av eget kapital och minoritetskapital	-61,0	-15,9	0,4	18,3	27,0	17,4	29,3	10,6	-8,2	-7,7	-3,3
Andel eget kapital och minoritetskapital, %	25,1	31,9	37,4	41,4	38,1	34,1	50,2	44,3	32,8	32,8	31,4
Andel eget kapital och minoritetskapital exklusive Financial Services, % ⁴		35,1	41,9	49,4	53,1	51,2	67,3	60,8	41,8	42,4	40,5
Andel eget kapital, %	20,1	31,3	36,9	41,0	37,6	33,7	49,9	44,0	32,6	32,7	31,3

1 Nyckeltalen redovisas som en följd av den nya årsredovisningslagen 1997. Värderna för perioden 1993 till 1996 har omräknats enligt den nya lagen.

2 1993–1996 inklusive Financial Services. Fr o m 1997 redovisas Financial Services enligt kapitalandelsmetoden.

3 Fr o m 1999 presenteras Volvos kassaflödesanalys i enlighet med Redovisningsrådets Rekommendation, Redovisning av kassaflöden, RR 7. Tidigare års värden har omräknats i enlighet med den nya presentationsformen.

4 Financial Services hade en marginell påverkan på andelen eget kapital och minoritetskapital före 1994.

5 Fr o m 1997 har anpassning skett till Redovisningsrådets rekommendation, Inkomstskatter, RR 9. Resultat per aktie är beräknat som nettoresultat delat med genomsnittligt antal aktier.

AKTIESTATISTIK

Data per aktie (justerat för emissioner och split) ¹											
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Resultat, kr ¹	-8:90	31:80	20:20	26:90	23:20	19:10	73:00	11:20	-3:50	3:30	0:70
Kontantutdelning, kr	1:55	3:40	4:00 ⁸	4:30	5:00	6:00	7:00	8:00	8:00	8:00	8:00 ⁹
Aktiekurs vid årets slut, kr, B-aktie	108	140	136	151	213	186	220	156:50	176	142	220
Direktavkastning, %, B-aktie ²	1,4	2,4	2,9	2,9	2,3	3,2	3,2	5,1	4,5	5,6	3,6
Effektiv avkastning, %, B-aktie ³	60	32	0	30	46	-10	22	-23	17,6	-14,8	60,6
P/E-tal (kurs/resultat), B-aktie ⁴	neg	4	7	6	9	9	3	14	neg	43	310
EBIT-multipel ⁵	36	7	7	16	9	11	10	10	25	23	14
Utdelningsandel, % ⁶	neg	11	20	16	22	31	10	71	neg	242	1.143
Eget kapital, kr ⁷	70	98	110	125	140	157	221	222	203	187	173
Avkastning på eget kapital, %	neg	36,5	19,3	23,7	17,2	13,0	34,9	5,0	neg	1,7	0,4

Övriga aktiedata											
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Antal ägare vid årets slut	147.300	182.700	206.700	176.800	225.500	210.600	238.000	230.000	214.000	211.000	208.500
Antal utestående A-aktier vid årets slut, miljoner	25,3	142,2	142,2	142,2	138,6	138,6	138,6	124,7	131,7	131,7	131,7
Antal utestående B-aktier vid årets slut, miljoner	52,3	301,9	321,4	321,4	302,9	302,9	302,9	272,6	287,8	287,8	287,8
Genomsnittligt antal utestående aktier, miljoner		415,9	458,9	463,6	452,5	441,5	441,5	421,7	422,4	419,4	419,4
Årlig omsättning A-aktier, Stockholm, miljoner	32,8	54,1	23,2	23,7	23,7	34,5	27,0	42,4	40,3	27,3	31,4
Årlig omsättning B-aktier, Stockholm, miljoner	465,5	363,3	363,3	316,4	362,7	371,3	479,6	391,2	344,4	349,4	404,8
Årlig omsättning A- och B-aktier, London, miljoner	150,7	287,5	232,8	301,0	260,8	425,5	215,8	143,0	169,0	60,8	95,5
Årlig omsättning ADR, Nasdaq, miljoner	11,5	19,0	73,5	83,0	51,8	50,5	54,9	16,0	15,0	11,0	10,4

1 Fr o m 1997 har anpassning skett till Redovisningsrådets rekommendation, Inkomstskatter, RR 9. Resultat per aktie är beräknat som nettoresultat delat med genomsnittligt antal utestående aktier.

2 Utdelning i kronor per aktie dividerad med börskurs vid årets slut.

3 Börskurs vid årets slut inklusive under året utbetald utdelning dividerad med börskurs vid årets ingång (1997 inklusive inlösen, 1996 inklusive utdelning en aktie i Swedish Match, 2000 inklusive premie i samband med återköp).

4 Börskurs vid årets slut dividerad med resultat per aktie.

5 Marknadsvärde vid årets slut plus finansiell nettoskuld och minoritetsandel dividerat med rörelseresultat, exklusive jämförelseströrande poster och nedskrivning av aktier.

6 Utdelning dividerad med resultat per aktie.

7 Eget kapital dividerat med antalet utestående aktier vid årets slut.

8 Samt en aktie i Swedish Match per Volvoaktie, à 21:74 (vägt genomsnitt de 10 första handelsdagarna efter börsnotering).

9 Enligt styrelsens förslag, samt två aktier i Ainax per 31 Volvoaktier.

De största aktieägarna i Volvo, 31 december 2003 ¹			
	Antal aktier	Röstandel, % ²	Kapitalandel, % ²
Renault SA	88.304.177	20,0	20,0
Franklin Templeton fonder	26.049.296	1,5	5,9
Capital Group fonder	11.472.150	0,7	2,6
Robur aktiefonder	11.166.411	4,6	2,5
SHB	8.155.195	4,8	1,8
Alecta	7.710.940	3,7	1,7
Andra AP-fonden	7.667.863	3,3	1,7
Fjärde AP-fonden	7.484.795	2,3	1,7
SEB fonder	6.682.957	2,4	1,5
SHB/SPP fonder	6.600.046	1,1	1,5
Totalt	181.293.830	44,4	41,1

Aktiefördelning, 31 december 2003			
Innehav	Antal ägare	Röstandel, % ²	Kapitalandel, % ²
1-1.000 aktier	196.954	6,3	7,1
1.001-10.000 aktier	10.542	4,5	5,8
10.001-100.000 aktier	772	3,4	5,0
100.001-	272	85,8	82,1
Totalt	208.540	100	100

1 Som ett resultat av återköpet av egna aktier ägde AB Volvo 5% av bolagets egna aktier den 31 december, 2003.

2 Baserat på samtliga registrerade aktier.

REDOVISNING PER AFFÄRSOMRÅDE

Nettoomsättning		1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Mkr												
Lastvagnar¹	Västra Europa	14.025	21.121	22.548	21.244	22.280	27.837	30.006	30.415	60.841	61.406	63.097
	Östra Europa	599	948	1.299	1.721	2.274	3.089	2.265	3.158	5.526	6.424	7.004
	Nordamerika	11.817	13.951	13.069	8.510	12.206	17.659	22.303	17.048	33.630	33.721	28.151
	Sydamerika	3.188	4.780	4.641	2.759	3.832	3.777	2.190	3.111	3.993	3.277	3.464
	Asien	2.170	2.474	2.863	2.577	2.410	2.047	2.010	3.432	4.659	5.919	9.206
	Övriga marknader	330	1.379	1.330	1.443	1.503	1.267	1.492	1.911	7.919	8.005	6.047
	Totalt	32.129	44.653	45.750	38.254	44.505	55.676	60.266	59.075	116.568	118.752	116.969
Bussar	Västra Europa	3.380	3.838	4.709	4.660	5.082	5.528	5.735	6.767	6.263	6.695	6.153
	Östra Europa	62	102	34	80	190	366	226	182	373	409	381
	Nordamerika	43	34	736	1.575	2.314	5.574	6.871	7.723	6.847	3.838	2.984
	Sydamerika	897	1.005	1.087	853	1.002	910	469	732	757	366	329
	Asien	986	868	844	1.112	1.562	1.519	943	1.269	1.839	2.022	1.447
	Övriga marknader	119	289	285	247	432	389	469	514	596	705	684
	Totalt	5.487	6.136	7.695	8.527	10.582	14.286	14.713	17.187	16.675	14.035	11.978
Anläggningsmaskiner²	Västra Europa			4.199	7.163	7.836	9.557	9.901	10.029	10.326	10.383	11.576
	Östra Europa			112	93	263	336	193	255	341	454	772
	Nordamerika			1.403	3.385	5.680	6.548	5.725	5.823	6.145	5.667	5.428
	Sydamerika			556	598	991	957	498	776	847	709	636
	Asien			339	937	1.036	1.092	1.903	2.484	2.773	3.048	3.707
	Övriga marknader			307	628	847	882	662	626	703	751	1.035
	Totalt			6.916	12.804	16.653	19.372	18.882	19.993	21.135	21.012	23.154
Volvo Penta	Västra Europa	1.541	1.753	2.065	2.048	2.219	2.725	2.986	3.204	3.789	3.846	4.081
	Östra Europa	0	0	1	2	34	23	26	30	38	99	108
	Nordamerika	859	1.326	1.139	1.142	1.332	1.412	1.770	2.257	2.175	2.261	2.109
	Sydamerika	74	92	99	109	136	153	134	160	213	127	146
	Asien	434	464	458	486	643	476	692	794	988	1.141	947
	Övriga marknader	78	107	116	98	102	142	153	154	177	195	205
	Totalt	2.986	3.742	3.878	3.885	4.466	4.931	5.761	6.599	7.380	7.669	7.596
Volvo Aero	Västra Europa	2.281	2.400	2.590	2.950	3.682	4.231	4.560	4.651	4.788	3.422	3.951
	Östra Europa	0	13	27	8	6	47	16	42	87	28	49
	Nordamerika	1.326	1.104	1.100	1.071	3.066	3.502	4.557	5.040	5.841	4.573	3.301
	Sydamerika	4	0	4	4	257	284	193	134	187	177	152
	Asien	5	66	66	89	264	336	491	701	708	497	428
	Övriga marknader	11	5	3	21	201	184	136	145	173	140	149
	Totalt	3.627	3.588	3.790	4.143	7.476	8.584	9.953	10.713	11.784	8.837	8.030
Övrigt och elimineringsar ¹	10.912	10.636	4.321	2.669	3.436	4.781	6.807	6.825	7.073	6.775	7.041	
Nettoomsättning exklusive Financial Services		55.141	68.755	72.350	70.282	87.118	107.630	116.382	120.392	180.615	177.080	174.768
Financial Services	Västra Europa	1.177	1.198	4.758	5.384	4.461	5.465	6.300	6.240	5.314	5.573	5.604
	Östra Europa				0	0	86	185	257	360	424	474
	Nordamerika			6	54	509	1.152	1.620	2.626	3.216	3.344	2.542
	Sydamerika				153	72	297	455	452	451	403	358
	Asien				0	0	0	1	0	24	49	65
	Övriga marknader			206	44	52	224	76	103	130	132	110
	Totalt	1.177	1.198	4.970	5.635	5.094	7.224	8.637	9.678	9.495	9.925	9.153
Elimineringsar	-	-	-	-	-	-	-	-	-830	-807	-630	
Volvokoncernen exklusive avvecklade verksamheter		56.318	69.953	77.320	75.917	92.212	114.854	125.019	130.070	189.280	186.198	183.291
Personvagnar	58.158	73.598	83.340	83.589	96.453	103.798	-	-	-	-	-	
Övriga avvecklade verksamheter och elimineringsar	-3.321	12.315	10.851	-3.446	-5.040	-5.716	-	-	-	-	-	
Volvokoncernen totalt		111.155	155.866	171.511	156.060	183.625	212.936	125.019	130.070	189.280	186.198	183.291

Fr o m 1997 sker Volvokoncernens redovisning per marknadsområde enligt geografiska definitioner, baserad på ISO-standard. Värden för åren 1993–1996 har räknats om enligt den nya principen.

1 Nettoomsättningen för 1993–2001 har räknats om enligt den nya organisation som gäller från och med 2002.

2 Ingår i Volvokoncernen fr o m juli 1995. Nettoomsättning för Anläggningsmaskiner (Volvo Construction Equipment) för åren 1993 till 1995, beräknad enligt genomsnittskurs för USD respektive år, uppgick till Mkr: 9.665, 12.084 och 13.684.

Rörelseresultat											
Mkr	1993 ⁹	1994 ⁸	1995 ⁷	1996 ⁶	1997 ⁵	1998 ⁴	1999 ³	2000	2001 ²	2002	2003 ¹
Lastvagnar ¹⁰	585	4.051	5.020	783	1.707	2.769	3.247	1.414	-2.066	1.189	3.951
Bussar	313	318	405	331	550	-37	224	440	-916	-94	-790
Anläggningsmaskiner	-	-	717	1.162	1.436	626	1.709	1.594	527	406	908
Volvo Penta	125	223	212	-27	181	-63	314	484	658	647	695
Volvo Aero	143	60	103	153	472	527	584	621	653	5	-44
Financial Services	323	271	355	244	375	681	1.066	1.499	325	490	926
Övrigt	-2.297	7.533	1.422	9.377	3.624	3.950	319	616	143	194	-3.142
Volvokoncernen exklusive avvecklade verksamheter	-808	12.456	8.234	12.023	8.345	8.453	7.463	6.668	-676	2.837	2.504
Personvagnar	23	2.599	490	1.080	4.409	3.375	26.695	-	-	-	-
Övriga avvecklade verksamheter	-	1.885	4.563	91	-	-	-	-	-	-	-
Rörelseresultat Volvokoncernen	-785	16.940	13.287	13.194	12.754	11.828	34.158	6.668	-676	2.837	2.504

1 Rörelseresultatet 2003 inkluderar nedskrivningar av aktier i Scania AB och Henlys Group Plc uppgående till 4.030, varav 429 redovisas i resultatet för Bussar (Henlys Group) och 3.601 redovisas i resultatet för övriga verksamheter (Scania).

2 Rörelseresultatet 2001 inkluderade strukturkostnader på 3.862 Mkr, främst avseende integrationen av Mack och Renault, varav 3.106 inom Lastvagnar, 392 inom Bussar och 364 inom Anläggningsmaskiner.

3 Volvo Personvagnar redovisas som en avyttrad verksamhet från och med 1 januari 1999. Reavinsten från försäljningen uppgick till 26.695 Mkr.

4 1998 uppgick strukturkostnader till 1.650 Mkr varav 46 inom Lastvagnar, 422 inom Bussar, 910 inom Anläggningsmaskiner och 158 inom Volvo Penta. Rörelseresultatet inkluderade även en reavinst på 4.452 Mkr från försäljningen av aktier i PharmaciaUpJohn.

5 Rörelseresultatet 1997 inkluderade en reavinst på 3.027 Mkr från försäljningen av aktier i PrippsRingnes.

6 Rörelseresultatet 1996 inkluderade en reavinst på 7.766 Mkr från försäljningen av aktier i PharmaciaUpJohn.

7 Rörelseresultatet 1995 inkluderar nedskrivning av goodwill med 1.817 Mkr, hänförlig till Volvo Construction Equipment vilka konsolideras från 1 juli 1995.

8 Rörelseresultatet 1994 inkluderade reavinst från försäljningen av aktier i AB Cardo och AB Custos med 2.597 Mkr respektive 916 Mkr.

9 Rörelseresultatet 1993 inkluderade en avsättning om 1.600 Mkr hänförlig till beräknat övervärde inom Volvo Lastvagnar i samband med utbyte av aktier med Renault.

10 Avser Volvo Lastvagnar 1993–2000.

Rörelsemarginal											
%	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Lastvagnar	1,8	9,1	11,0	2,0	3,8	5,0	5,4	2,4	-1,8	1,0	3,4
Bussar	5,7	5,2	5,3	3,9	5,2	-0,3	1,5	2,6	-5,5	-0,7	-6,6
Anläggningsmaskiner ¹	-	-	10,4	9,1	8,6	3,2	9,1	8,0	2,5	1,9	3,9
Volvo Penta	4,2	6,0	5,5	-0,7	4,1	-1,3	5,5	7,3	8,9	8,4	9,1
Volvo Aero	3,9	1,7	2,7	3,7	6,3	6,1	5,9	5,8	5,5	0,1	-0,5
Volvokoncernen exklusive avvecklade verksamheter	-1,5	18,1	11,4	17,1	9,6	7,9	6,4	5,5	-0,4	1,6	1,4
Rörelsemarginal totalt	-0,7	11,0	8,0	8,8	7,1	5,7	29,3	5,5	-0,4	1,6	1,4

1 Ingår i Volvokoncernen fr o m juli 1995. Rörelsemarginalen för Anläggningsmaskiner (Volvo Construction Equipment) för åren 1993 till 1995 uppgick till 5,2, 13,4 och 12,3.

Anställda vid årets slut											
Antal	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Lastvagnar	17.780	19.790	21.450	20.860	22.090	22.560	23.330	24.320	44.180	43.470	46.900
Bussar	2.610	2.600	3.620	3.750	4.220	8.690	8.860	9.060	6.230	6.660	6.680
Anläggningsmaskiner	-	-	7.610	7.300	8.550	9.680	8.900	8.830	7.780	8.410	9.280
Volvo Penta	1.420	1.540	1.570	1.420	1.400	1.490	1.400	1.480	1.370	1.410	1.440
Volvo Aero	4.040	3.770	3.890	3.740	4.170	3.990	4.550	4.240	4.040	3.660	3.440
Financial Services	220	230	450	560	710	860	1.160	1.220	1.080	1.060	1.060
Övriga bolag	3.130	2.120	2.370	3.090	3.840	5.190	5.270	5.120	6.240	6.490	6.940
Volvokoncernen exkl avvecklade verksamheter	29.200	30.050	40.960	40.720	44.980	52.460	53.470	54.270	70.920	71.160	75.740
Personvagnar	26.800	29.080	31.050	29.600	27.920	27.360	-	-	-	-	-
Övriga avvecklade verksamheter	17.640	16.420	7.040	10	-	-	-	-	-	-	-
Volvokoncernen totalt	73.640	75.550	79.050	70.330	72.900	79.820	53.470	54.270	70.920	71.160	75.740

Anställda											
Antal	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Sverige	43.980	44.880	47.000	43.330	43.650	43.900	24.840	25.030	24.350	25.420	26.380
Europa, exklusive Sverige	16.280	18.040	16.930	15.290	16.100	17.880	11.900	12.320	27.800	27.130	29.120
Nordamerika	6.950	6.100	7.860	6.900	8.450	12.100	11.880	11.410	12.670	12.440	12.270
Sydamerika	3.400	3.400	3.620	2.130	2.000	1.980	1.930	2.100	2.090	2.020	2.640
Asien	2.170	2.380	2.830	2.260	1.720	3.340	2.480	2.570	2.550	2.590	3.710
Övriga marknader	860	750	810	420	980	620	440	840	1.460	1.560	1.620
Volvokoncernen totalt	73.640	75.550	79.050	70.330	72.900	79.820	53.470	54.270	70.920	71.160	75.740

Fakturerade fordon											
Antal	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Tunga lastbilar	47.280	63.560	71.360	59.100	63.930	78.690	81.240	76.470	117.180	120.200	120.920
Medeltunga lastbilar	3.950	4.940	5.130	4.580	5.050	4.590	3.850	5.360	17.310	16.220	15.870
Lätta lastbilar									20.820	20.710	19.200
Totalt lastbilar	51.230	68.500	76.490	63.680	68.980	83.280	85.090	81.830	155.310	157.130	155.990
Bussar och busschassier	5.450	5.770	6.830	7.410	8.730	10.200	9.500	11.015	9.953	9.059	7.817
Personbilar	302.110	351.000	374.640	368.250	386.440	399.680	-	-	-	-	-

		1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Lastbilar	Totalt Europa	17.100	27.000	34.160	34.970	34.470	42.350	42.530	46.140	98.040	96.290	92.080
	Västra Europa	16.240	25.450	32.330	32.310	31.040	37.810	39.630	42.050	90.460	87.490	82.670
	Östra Europa	860	1.550	1.830	2.660	3.430	4.540	2.900	4.090	7.580	8.800	9.410
	Nordamerika	21.860	26.460	27.090	16.850	20.900	29.310	34.300	23.610	34.650	36.510	34.760
	Sydamerika	5.900	8.320	7.800	4.980	6.970	6.020	3.900	4.530	5.790	5.360	5.980
	Asien	4.840	4.830	5.270	4.850	4.710	3.760	2.720	5.560	6.600	9.140	16.290
	Övriga marknader	1.530	1.890	2.170	2.030	1.930	1.840	1.640	1.990	10.230	9.830	6.880
	Totalt	51.230	68.500	76.490	63.680	68.980	83.280	85.090	81.830	155.310	157.130	155.990
Bussar	Totalt Europa	2.610	3.040	3.570	3.840	4.190	3.860	3.630	3.994	3.115	3.413	3.087
	Västra Europa	2.520	2.900	3.510	3.770	4.030	3.580	3.430	3.870	2.899	3.076	2.782
	Östra Europa	90	140	60	70	160	280	200	124	216	337	305
	Nordamerika	30	10	340	750	1.110	2.730	3.640	3.869	3.128	1.945	1.553
	Sydamerika	1.320	1.630	1.510	1.460	1.350	1.510	710	980	1.009	495	369
	Asien	1.050	780	920	1.060	1.410	1.650	1.000	1.659	2.209	2.639	2.227
	Övriga marknader	440	310	490	300	670	450	520	513	492	567	581
	Totalt	5.450	5.770	6.830	7.410	8.730	10.200	9.500	11.015	9.953	9.059	7.817

Fr o m 1997 sker Volvokoncernens redovisning per marknadsområde enligt geografiska definitioner baserade på ISO-standard. Värderna för åren 1993–1996 har räknats om.

Miljöprestanda Volvo produktionsanläggningar						
Absoluta värden relaterade till nettoomsättningen		1999	2000	2001	2002	2003
Energiförbrukning (GWh; MWh/Mkr)		1.815; 15,6	1.656; 13,8	2.586; 14,3	2.564; 14,5	2.607; 14,9
Koldioxidutsläpp (1.000 ton; ton/Mkr)		184; 1,6	172; 1,4	316; 1,7	307; 1,7	298; 1,7
Vattenförbrukning ('000 m ³ ; m ³ /Mkr)		6.729; 57,8	6.138; 51,0	9.187; 50,9	9.202; 52,0	8.587; 49,1
Kväveoxidutsläpp (ton; kg/Mkr)		478; 4,1	464; 3,9	730; 4,0	726; 4,1	570; 3,3
Lösningsmedelutsläpp (ton; kg/Mkr)		1.332; 11,4	1.422; 11,8	1.816; 10,1	1.896; 10,7	1.965; 11,2
Svaveldioxidutsläpp (ton; kg/Mkr)		77; 0,7	59; 0,5	308; 1,7	173; 1,0	200; 1,1
Färligt avfall (ton; kg/Mkr)		15.596; 134	17.170; 143	20.306; 112	20.531; 116	21.613; 124
Nettoomsättning, Mdr kr		116,4	120,4	180,6	177,1	174,8

Definitioner

Definitioner av nyckeltal

Investeringar

Begreppet investeringar inkluderar investeringar i fastigheter, maskiner och inventarier, immateriella anläggningstillgångar samt tillgångar i operationell leasing. I koncernens kassaflödesanalys inkluderas endast investeringar vilka påverkat koncernens likvida medel under året.

Soliditet

Eget kapital dividerat med totala tillgångar.

Resultat per aktie

Nettoresultat dividerat med det vägda genomsnittet av antalet utestående aktier under perioden.

Räntetäckningsgrad

Rörelseresultat samt ränteintäkter och liknande resultatposter dividerat med räntekostnader.

Finansiell nettoställning

Kassa och bank, kortfristiga placeringar och räntebärande finansiella fordringar med avdrag för kort- och långfristiga räntebärande lån samt avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser. Nettoskulden i Volvo Financial Services inräknas ej eftersom räntekostnaden på dessa skulder belastar rörelseresultatet och inte räntetot.

Operativt kassaflöde, exklusive Financial Services

Kassaflöde från den löpande verksamheten med avdrag för nettoinvesteringar i anläggningar och leasingtillgångar.

Rörelsemarginal

Rörelseresultat dividerat med nettoomsättning.

Avkastning på operativt kapital

Rörelseresultat dividerat med genomsnittligt operativt kapital. Det operativa kapitalet utgörs av operativa tillgångar (materiella och immateriella anläggningstillgångar, fordringar och lager) minus ej räntebärande operativa skulder och andra provisioner.

Avkastning på eget kapital

Nettoresultat dividerat med genomsnittligt eget kapital.

Självfinansieringsgrad

Kassaflöde från den löpande verksamheten (se kassaflödesanalysen) dividerat med nettoinvesteringar i anläggningar och leasingtillgångar

Bolagsstämma, 16 april

Ordinarie bolagsstämma hålls i Göteborg i Svenska Mässan, ingång nummer 5, med adress Mässans gata 20 (Korsvägen), och ingång 2 från Focus parkeringsgarage, fredagen den 16 april 2004 kl 14.00.

Anmälan

Aktieägare som önskar delta skall dels vara införd i den av VPC AB förda aktieboken senast den 6 april 2004 dels anmäla sig senast onsdagen den 7 april 2004 kl 12.00.

- per telefon fr o m 18 mars, via Volvos växel 031-66 00 00
- per post till AB Volvo (publ), Juridik, 405 08 Göteborg
- per e-post agm@volvo.com

Vid anmälan bör aktieägare uppge:

- namn
- personnummer (registreringsnummer)
- adress och telefonnummer

Aktieägare som har förvaltarregistrerade aktier bör av den bank eller fondhandlare som förvaltar aktierna begära tillfällig ägarregistrering ett par bankdagar före den 6 april 2004.

Som avstämningsdag för rätt att erhålla utdelning föreslås den 1 juni 2004, med beräknad utdelning av aktier i Ainax den 8 juni och utbetalning av kontant utdelning den 15 juni 2004.

Volvos nomineringskommitté

Följande personer är ledamöter i Volvos nomineringskommitté:

Lars Otterbeck	Alecta, Ordförande för nomineringskommittéen
Shemaya Lévy	Renault SA
Marianne Nilsson	Robur
Bengt Hane	Som representant för aktieägare med mindre innehav

Nomineringskommittén har till uppgift att till bolagsstämman lämna förslag till val av styrelse och revisorer och arvoden till dessa.

Publiceringstillfällen

Årsredovisning 2003	Mars, 2004
Form 20-F US GAAP 2003	Maj, 2004
Rapport över första kvartalet 2004	23 april, 2004
Rapport över första halvåret 2004	21 juli, 2004
Rapport över de tre första kvartalen 2004	22 oktober, 2004
Bokslutsrapport 2004	Februari 2005
Årsredovisning 2004	Mars 2005

Rapporterna finns tillgängliga på www.volvo.com vid publiceringstillfället och sänds också direkt till de aktieägare som anmält till Volvo att de vill ha Volvos finansiella information.

Ovanstående information kan också beställas från Celero Support AB, DDC, dept 63356 ARUN, 405 08 Göteborg. Telefon: 031-66 10 47. Telefax: 031-66 20 20. E-post: volvoinf@volvo.com

Historiska tidsserier över Volvokoncernens finansiella utveckling, marknadsinformation och aktiedata publiceras regelbundet på internet www.volvo.com.

VOLVO

AB Volvo (publ)

405 08 Göteborg
Telefon 031-66 00 00
www.volvo.com